

YEŞİL İSTANBUL

ÜCRETSİZDİR

DOĞA VE YAŞAM DERGİSİ

GÜZ 2023

SAYI: 4

M. KUTLUKHAN PERKER İLE SÖYLEŞİ

**M. K. PERKER'İN FIRÇASINDAN
KAMUSAL ALANDA ZAMAN TÜNELİ**

**YEŞİL SÖYLEŞİ:
DR. ŞAFAK BAŞA**

**KENTTE YENİ BİR YAŞAMI
SANATLA KURMAK**

PROF. NİLÜFER ERGİN

**BÜYÜKDERE
ATATÜRK FIDANLIĞI**

PROF. DR. YASİN ÇAĞATAY SEÇKİN

29
EKİM

CUMHURİYET
BAYRAMI

Kutlu olsun

Ey yükselen yeni nesil! İstikbal sizsiniz. Cumhuriyeti biz kurduk, onu yükseltecek ve yaşatacak sizsiniz.

M. Kemal ATATÜRK

Sevgili İstanbullular;

Her yıl coşkuyla kutladığımız 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, bu yıl bizler için her zamankinden büyük bir anlam taşıyor. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde, zorlu mücadeleler vererek kurduğumuz Cumhuriyetimizin 100. yılını kutlamanın gururunu yaşıyoruz. Cumhuriyetin eşit bireyleri olarak güzel yurdumuzu daha aydınlık günlere taşımak, demokrasimizi güçlendirmek, ülkemizi her alanda ileriye taşımak için beraberce çalışmaktan asla vazgeçmeyeceğiz. Atatürk'ün izinde, aklın ve bilimin rehberliğinde yürüyerek ikinci yüzyılında çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'ni hak ettiğimiz güzel yarınlara ulaştıracağımıza tüm kalbimle inanıyorum. Bu vesileyle başta Atatürk ve mücadele arkadaşları olmak üzere aziz şehit ve gazilerimizi rahmet ve minnetle anıyor, 100 yıllık tarihinde Cumhuriyetimize fayda sağlayan herkese şükranlarımı sunuyorum.

Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün "Vatanını en çok seven, görevini en iyi yapandır" sözünü düstur edinerek İstanbul'a ve 16 milyon İstanbulluya en iyi hizmeti sunmak için çalışmalarımızı aralıksız sürdürüyoruz. Adil, yeşil ve yaratıcı bir İstanbul hedefiyle, hiçbir hemşehrimizi geride bırakmadan, kimseyi ayırmadan herkese eşit hizmet sunuyoruz.

Şüphesiz ki vatan sevgisi, bu aziz vatanın toprağını, ağacını, suyunu ve havasını da sevmektir. Çevreyi koru-

mak vatani korumaktır. Bu nedenle çevreye zarar verecek her türlü eylemden uzak durmak, doğayı korumak, korumayanları uyarmak hepimizin ortak sorumluluğudur.

Dünyanın bugün geldiği noktada iklim değişikliği, çölleşme, biyolojik çeşitlilik kaybı, ormanların azalması, çevre kirliliği, kaynakların tükenmeye başlaması, doğa tahribatı gibi sorunlar yakın gelecekte insanlığı

bekleyen en büyük sorunlar arasında yer alıyor. Bunun bir sonucu olarak sürdürülebilirlik ve çevre adına atılan adımlar, toplumların geleceği açısından her zamankinden daha büyük bir önem taşıyor.

100. yılını onurla ve gururla kutladığımız Türkiye Cumhuriyeti'ni daha güzel bir geleceğe taşımak, çocuklarımıza huzurlu, sağlıklı, konforlu bir hayat miras bırakmak istiyorsak üzerimize düşen sorumluluğu yeri-

ne getirmeli ve çevremizi korumaya azami özen göstermeliyiz.

Göreve geldiğimiz günden bu yana, İstanbul'da hemşehrilerimizin faydalanabileceği aktif yeşil alanları artırma, biyoçeşitliliğimizi koruma, deniz, su, toprak, hava kirliliğini azaltma adına önemli adımlar atıyoruz. Çevre dostu bir topluluşım alternatifi olan raylı sistemlerde büyük bir atılım gerçekleştirdik. Elektrikli deniz taksilerimizi suya indirdik. Otobüs filomuzu elektrikli araçlarla yenilemek adına çalışmalarımız sürüyor. Altyapıya yaptığımız yatırımlarla yağmur suyu ile atık suları ayrıştırıyor, atık suların denizlerimize karışmasını önliyoruz. Yeni arıtma tesisleri açıyor, mevcut tesislerimizin kapasitesini artırıyoruz. Türkiye'nin ilk, Avrupa'nın en büyük "Atık Yakma ve Enerji Üretim Tesisini"ni açtık. Atık yönetimi alanında yaptıklarımızla dünyaya örnek oluyoruz. Yaşam Vadileri ve Kent Ormanları ile İstanbullulara ailece keyifli vakit geçirebilecekleri yeşil alanlar kazandırıyoruz.

Göreve geldiğimiz günden bu yana İstanbul'a çok değerli eserler kazandırdık. Daha yapacağımız, birlikte başaracağımız çok şey var. Çevreyi, sürdürülebilirliği, insan hayatını önceleyen bir anlayışla İstanbul'un havasını, suyunu, toprağını, çocuklarımızın geleceğini hep birlikte korumaya devam edeceğiz.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılını bir kez daha kutluyor, güzel günler diliyorum.

Ekrem İMAMOĞLU
İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

PARK BAHÇE VE
YEŞİL ALANLAR
DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Yeşil
İSTANBUL

<https://yesil.istanbul/>

Nilgün CENDEK
Park Bahçe ve Yeşil
Alanlar Dairesi Başkanı

Saygıdeğer İstanbullular,

Bu derginin 2023 Güz sayısında, İstanbul'un yeşil alanları ve kamusal yaşamı üzerine bir dizi ilgi çekici makale ve röportaj sunmaktan mutluluk duyuyoruz. İstanbul'un sürdürülebilir geleceğine katkıda bulunan ve şehrimizin doğal güzelliklerini koruma konusundaki kararlılığımızı yansıtan bu içerikleri sizlere sunmaktan gurur duyuyoruz.

Yeşil söyleşinin bu sayıdaki konuğu İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) Genel Müdürü Dr. Şafak Başa oldu. Kendisiyle yaptığımız röportajda kurakçıl peyzajın İstanbul'daki su sorununa nasıl bir katkı sağlayabileceğini, İstanbul'un su kaynaklarının yönetimini ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin bu alandaki çalışmalarını ele aldık. İSKİ'nin İstanbul'un suyunu sürdürülebilir bir şekilde yönetme misyonunu ve su tasarrufunu teşvik eden projelerini yakından inceledik ve sizler için hazırladık.

Yeşil makalede Prof. Nilüfer Ergin tarafından kaleme alınmış olan "Kentte Yeni Bir Yaşamı Sanatla Kurmak" başlıklı makaleyi okuyacaksınız. Bu makalede, sanat eser-

lerinin kamusal alanı nasıl daha estetik ve yaşanabilir bir hale getirebileceğini keşfedeceksiniz. Hep birlikte sanatın şehir dokusuna nasıl katkı sağladığını ve kültürel zenginliği nasıl artırabileceğini göreceğiz.

Biz, bölümünde göreve yeni başlayan Koru İzçileri ile yapılan söyleşiye yer veriyoruz. İstanbul'un korularını tanıtmayı amaçlayan Yeşil

Ayrıca, Yeşilçam'ın büyüdü dünyasını Yeşil İstanbul'un denetimi altındaki parklar ve korularda çekilen sahnelerle birleştiren "Yeşilçam'da Yeşil İstanbul" adlı bölümü ile Türk sinemasının unutulmaz anlarını ve Yeşil İstanbul'un güzelliklerini bir araya getiriyoruz.

Son olarak, ünlü sanatçı M. K. Perker ile gerçekleştirdiğimiz söyleşi ve Eminönü Alibeyköy Tramvay Hattı için hazırladığı Türk sineması temalı pano çalışmaları ile kamusal alandaki sanatın önemine odaklanıyoruz. Şehrimizin sokaklarını sanatla buluşturmanın İstanbul'a nasıl katkı sağladığını keşfedeceksiniz.

Tarihi açıdan çok önemli bir dönemi yaşıyoruz; Türk milleti olarak dünyanın en büyük ülkelerine karşı verdiğimiz İstiklal mücadelesinin sonunda, el ele, omuz omuza kurduğumuz Türkiye Cumhuriyeti Devleti 100. Yılı'nı kutluyor. Gazi Başkumandan Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde, karşılaşılan tüm zorluklara, imkânsızlıklara rağmen yoktan var ettiğimiz Cumhuriyetimizin 100. Yılı'nı hep birlikte kutlamaktan kıvanç duyuyoruz.

İstanbul'u daha yeşil, adil ve erişilebilir bir şehir yapma yolculuğumuzda, sizlere daha iyi hizmet sunmak için çalışmaya devam ediyoruz. Şehrimizin doğal güzelliklerini koruma ve bu mirası geleceğe taşıma çabalarımıza destek olduğunuz için teşekkür ederiz. Daha yeşil bir İstanbul, hep birlikte mümkün!

Saygılarımla.

İstanbul personellerinin göreve başlama süreçlerini ve çalışmalarını sizlere aktarıyoruz. Şehrimizin doğal zenginliklerini koruma ve bilinçlendirme çabalarını yakından takip ediyoruz.

Dergimizin yeşil kimlik bölümünde, Yıldız Korusu'nun tarihçesini anlatan bir makale sizleri bekliyor. Bu tarihi korunmuş alanın nasıl bir evrim geçirdiğini ve İstanbul'un yeşil dokusundaki önemini keşfedeceksiniz.

Karekodu okut,
Yeşil İstanbul'dan
haberdar ol!

ibbyesilistanbul

yesilistanbul

ibbyesilist

yesil.istanbul

YEŞİL İSTANBUL

DOĞA VE YAŞAM DERGİSİ
GÜZ 2023 SAYI: 4

**İBB Başkanlığı Adına
İmtiyaz Sahibi**

İBB Genel Sekreter Yardımcısı
Arif Gürkan ALPAY

Yayın Yönetmeni

İBB Park Bahçe Ve Yeşil
Alanlar Dairesi Başkanı
Nilgün CENDEK

Yayın Danışmanları

Prof. Dr. Yasin Çağatay SEÇKİN
Gülşah KORKMAZ

Dergi Komisyonu

Ahmet Cemil TEPE
Tülay KARAN
Pınar Tuba KARAMIZRAK
Meltem COŞANER TONYALI
Özgür GÜNAY

Editör

Ömer Faruk YAZICI

Grafik Tasarım

Aleyna YALÇINÖZ

Fotoğraf Editörü

Umut ÖZ

Kapak Fotoğrafı

Batıkan KARAKULLUKÇU

Katkıda Bulunanlar

Dr. H. Tolga ARSLAN
Eray KAHYA
Yavuz DÜRÜST
Irmak ÖZMİHÇİ
Başak İNCEKARA

İletişim

yesililetisim@ibb.gov.tr

İstanbul 2023 - Yerel süreli yayındır.

Baskı

Basın Yayın Şube Müdürlüğü Basımevi

İstanbul Büyükşehir Belediyesi projelerinin
ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı
mekânların tanıtıldığı sayfalarda kullanılan
görseller **Yeşil İstanbul** arşivinden alınmıştır.

Görsel ve yazıların tüm hakları saklıdır. İBB
Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlı-
ğı'nın izni olmadan kullanılamaz.

2

Sunuş

56

Yeşil Kimlik

**Park Bahçe ve Yeşil Alanlar
Dairesi Başkanı**

Nilgün Cendek

10

Yeşil Haber

Haber Editörü:
Eray Kahya

Yıldız Korusu

Dr. H. Tolga Arslan

30

Yeşil Söyleşi

Dr. Şafak Başa

Röportaj: Gülşah Korkmaz

84

Yeşil Sanat

**M. K. Perker'in Fırçasından
Kamusal Alanda Bir Zaman Tüneli**

Röportaj: Batıkan Karakullukçu

98

Oyun İstanbul

Doğa Dedektifi

Çiğdem Çakar

74

Yeşil Şantiye

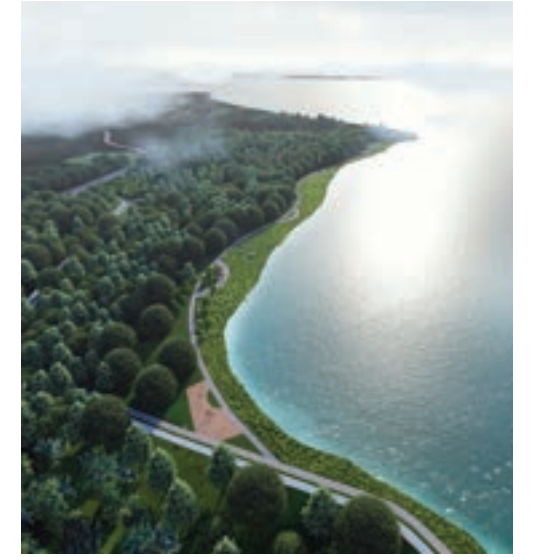
Ortaköy Yaşam Vadisi

38

Yeşil Makale

Kentte Yeni Bir Yaşamı Sanatla Karmak

Prof. Nilüfer Ergin

94

Yaban İstanbul

Büyükcemece Gölü Doğal Yaşam Parkı

52

Biz

Koru İzçileriyle Söyleşi: İstanbul'un Yeşil
Hazinelerini Koruma Görevi

Hayal(et)mek ile Yeşerir Hayat: Büyükdere Atatürk Fidanlığı

Prof. Dr. Yasin Çağatay Seçkin
İstanbul Teknik Üniversitesi
Mimarlık Fakültesi
Peyzaj Mimarlığı Bölümü

Her gün doğan güneş, yapıların tarih kokan ahşap pencerelerinden içeri süzülüp içerideki canlılığa dair bir ipucu bulmaya, binaların oranlı cephelerini gün boyu ısıtıp ayakta kalmalarını sağlamaya uğraşsa da, ne yazık ki insansız ve işlevsiz yapılar zaman içinde yok olmaya mahkûmlar. Ara sıra bazı insanlar yapıları ziyaret edip, hayalet yerleşkenin ruhunu heyecanlandırırsa da; ziyaretçilerin niyetinin dostça bir kucaklaşmadan çok, birkaç parça eşyayı ya da donatıyı yapıdan koparmak olduğu anlaşıldığında, heyecan yerini hayal kırıklığına bırakıyor ve bu hayal kırıklığı ayakta durmakta zorlanan yapıların direncini iyice zayıflatıyordu.

Oysa bu yapılar yıllarca ne çok yaşantıya tanıklık etmişlerdi. Burada yaşanan unutulmaz aşkların, sıcacık mutlulukların, heyecanlı oyunların, neşeli kahvaltılarının, çay sohbetlerinin, toplu yemeklerin, ateşli tartışmaların ve derin kederlerin sessiz şahitleri olmalarının yanı sıra, siyasetten magazine, sinemadan spora pek çok farklı dünyadan ünlü ziyaretçileri ağırlamışlardı. Bu yapılar, burada yaşayanlar için yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda psikolojik bir sığınak, onların kimliklerinin oluşumunda belirleyici bir ortam ve belki de yaşam boyunca görünmez bir koruyucu olmuşlardı.

Italo Calvino'nun Le città invisibili'de (Görünmez Kentler, Roman)

dile getirdiği kentsel doku ile yaşantı arasındaki ilişki, elbette Büyükdere Fidanlığı için de geçerlidir:

“... Merdivenli yolların kaç basamaktan oluştuğundan, kemer kavislerinin aç derinliğinden, çatıların hangi kurşun levhalarla kaplandığından söz edebilirim sana; ama şimdiden biliyorum, hiçbir şey söylememiş olacağım sonunda. Zira bir kenti kent yapan şey bunlar değil, kapladığı alanın ölçüleri ile geçmişinde olup bitenler arasındaki ilişkidir...”

Ömürleri burada geçmiş olan Fidanlık Çocukları'nın bu yerleşkeyi her ziyaretlerinde üzerinden bunca yıl geçmiş, bunca tahribata maruz kalmış olmasına rağmen, geçmişte yaşananları buruk bir mutlulukla yâd etmeleri, kim olduklarını bir kez daha hatırlamaları da insanı dair önemli bir gerçektir. Alain de Botton'un, The Architecture of Happiness'da ifade ettiği gibi, bu yapılar, içinde yaşayanların pek çok sorununa çözüm getirememiştir belki, ama yapılara bakınca insan, burada yaşayanların mutlu olduğunu anlayabiliyor. Kuşkusuz bu mutlulukta mimarlığın payı oldukça büyük.

Mimarlık var olduğu günden bu yana, hep mutluluk ve umutla anılmıştır. İnsanlığa ilham verecek daha iyi bir geleceğe dair ütopyalar üretmek gerektiğinde, ilk olarak mimarlığa başvurulmuştur. Mimarlık yüzyıllar boyunca tasarlamak, yapmak, inşa etmek gibi olumlu kavramlarla ilişkili olmuş; yıkmak, yok etmek, terk etmek gibi mimarlıkla, imar etmekle çelişen kavramlara uzak durmuştur. O nedenle, doğal afetlerin ya da insani faaliyetlerin yok ettiği veya yok etmeye çalıştığı insan eliyle oluşturulmuş her yerleşkenin canlandırılmasında çözüm yine mimariyle bulunmuştur.

Mimarlık, fidanlıkla benzer hikâyeleri olan alanlar için, çok aktörlü karar mekanizmalarının önüne yeniden canlandırma stratejileri kapsamın-

Arşiv, Sadrettin Soylu, 1980

da yeniden işlevlendirme seçeneğini koymaktadır. Yeniden işlevlendirilen tarihi mekân, geçmişle ilişkili yeni işlevleriyle kent yaşamına katkıda bulunurken, hasar gören toplumsal belleğin onarımını da mümkün kılmakta, kentsel hafızanın yitilmesini engelleyerek, mimarlığı, yeniden yapan ve inşa eden konumuna geçirebilmektedir. Toplumsal belleği koruyarak yeniden işlevlendirme, kültürel değere sahip bir kentsel dokunun ya da daha geniş anlamıyla bir kültürel peyzajın korunarak sürdürülebilirliğinin sağlanması ve kent yaşamına yeniden kazandırılması adına önemli bir adımdır.

1927 yılında terimi ilk kez kullanan ünlü coğrafyacı Carl Ortwin Sauer'in tanımlamasına göre kültürel peyzaj, doğanın insan eliyle ya da insan faaliyetleriyle şekil değiştiren bir formu ya da ürünüdür. Sauer'e göre, herhangi bir mekânda kültür doğa üzerinde çalışır ve o bölgeyi kültürel peyzaj haline getirir. Bu tanım, Büyükdere Atatürk Fidanlığı'nda tam anlamıyla vücut bulmakta ve fidanlığın kültürel peyzaj ve toplumsal bellek adına dünya ölçeğinde ne derece kıymetli bir örnek olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır.

Bu bilinç ve farkındalıkla, fidanlığın yeniden canlandırılması kapsamında üç aşamalı bir çalışma gerçekleştirilmiştir:

1. Toplumsal bellek açısından alana ait tarihi ve kültürel değerlerin tespiti ile yerleşkeye ait mimari kimliğin tanımlanması.

2. Tespit edilen ve tanımlanan değerlere uygun yeniden canlandırma ve işlevlendirme projelerinin gerçekleştirilmesi.

3. Alanın geçmiş ve gelecekteki işlevleri ile uyumlu bir kimlik oluşturulması ve toplumsal aidiyeti güçlendiren yer markalaşmasına yönelik tasarım ve yaklaşımların geliştirilmesi.

Bu sıralama dahilinde, öncelikle kapsamlı literatür ve arşiv taramaları yapılmıştır. Ardından, alanın geçmişteki yaşantısına şahit olmuş ve değişik süreçlerde alanla ilişkisi olmuş kişilerle iletişim kurulmuş, özellikle burada doğmuş, büyümüş ve eğitim/öğretim almış Fidanlık Çocukları ile karşılıklı görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmeler neticesinde; fidanlığın 1997 yılında özelleştirilmesinin, alanın tarihsel ve kültürel değerlerinin zarar görmesinde başlangıç noktası olduğu tespit edilmiş; bu kararı takiben, alandaki eğitim ve üretim faaliyetlerinin kısa sürede sonlandırıldığı; arazinin, damızlık bitki türlerinin, üretilen fidanların ve yapıların kaderine terk edildi-

ği anlaşılmıştır. Daha sonraki yıllarda gerçekleştirilen Çayırbaşı-Sarıyer tüneli inşaatı ve Bahçeköy yolunun dört şeritli hale getirilme çalışmalarının alandaki tahribatı artırdığı; arazi çeperinde bulunan sera, lojman, der-shane, laboratuvar gibi yapıların bu çalışmalar sırasında yıkılarak ortadan kalktığı tespit edilmiştir.

Tüm bunlara rağmen, arazinin mevcut durumu ve yıkık yapıların bugüne ulaşan izleri, kültürel peyzaj alanının kimliğine uygun bir biçimde yeniden canlandırılmasını mümkün kılacak niteliktedir. Doğa, bir şekilde bu kıymetli miras alanını koruma altına almış ve hayata tutunmasını sağlamıştır. Toprakta bırakılan fidanlar zamanla büyümüş ve yeni bir bitkisel peyzaj dokusu oluşturmuştur. Dışbudaklı yol ve palmetli yol, formları bozulmuş olsa da halen güzelliklerini korumaktadır. 200 yaşını aşmış anıt fıstık çamının (Pinus pinea) yanı sıra, 100 yaşına yaklaşmış bataklık servileri (Taxodium distichum), bataklık meşeleri (Quercus palustris), doğu çınarları (Platanus orientalis), Londra çınarları (Platanus acerifolia), porsuklar (Taxus baccata), sekoyalar (Sequoia sempervirens), dışbudaklar (Fraxinus angustifolia) ve Toros sedirleri (Cedrus libani) fidanlığa ait tarihi süreçten canlı birer şahidi olarak halen ayakta dururlar. Fidanlığın ana omurgasını oluşturan, arazinin merkezinde yer alan yapılar, geçen 20 yıla rağmen yeniden ayağa kaldırılma-

larına imkan verecek izleri korumuşlardır. Fidanlıkta, bir ve iki katlı olarak kâgir yığma tekniği ile inşa edilmiş toplam 14 yapı virane bir biçimde de olsa bugüne ulaşmayı başarmıştır.

Bu tespitleri takiben, çalışmaların ikinci ve üçüncü aşamalarına geçilmiştir. Yapıların rölöveleri alınarak mevcut durumları tespit edilmiş ve devamında yeniden işlevlendirme kapsamında restorasyon projeleri hazırlanmış ve kültürel peyzaj alanında tarihsel verilere uygun bütüncül bir tasarım çalışması gerçekleştirilmiştir.

Projenin tasarım yaklaşımı, Y. Şehir Plancısı Can Kubin ve ekibinin hazırladığı ön proje raporunda şu şekilde ifade edilmektedir:

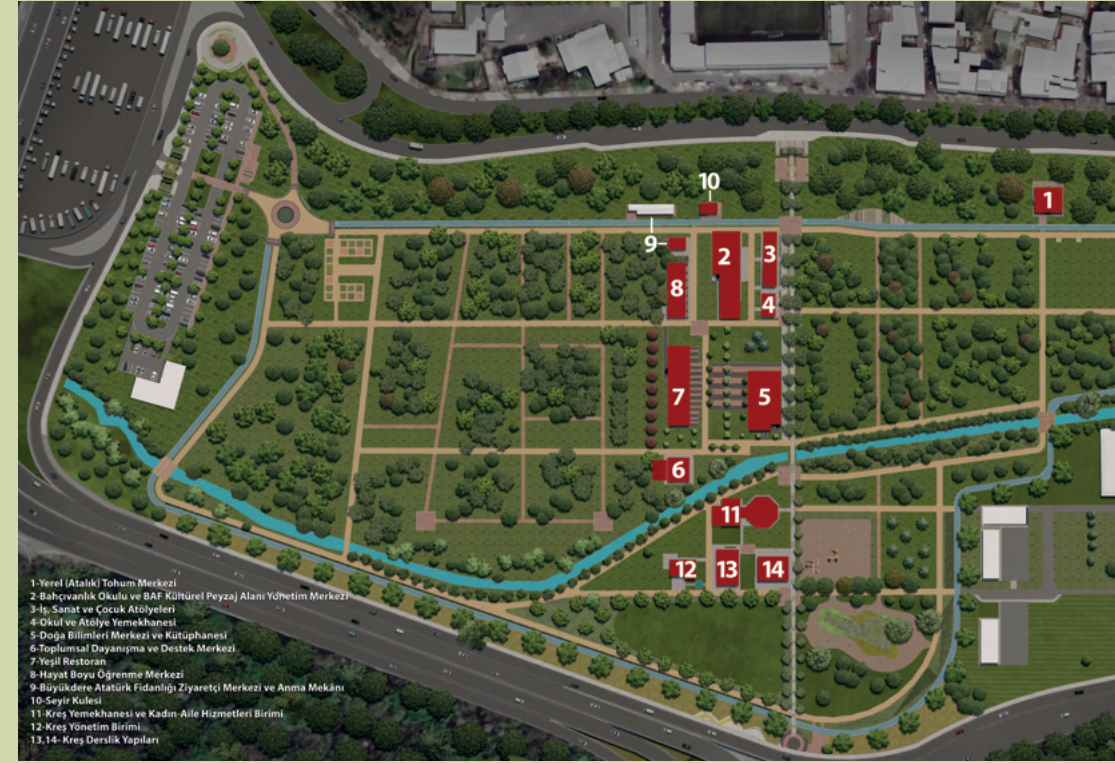
Büyükdere Fidanlığı'nın tarihi kimliğini vurgulayan, mevcut doğal yapısını koruyarak geliştiren bir tasarım yaklaşımı benimsenmiştir. Bu anlamda proje alanının sahip olduğu değerleri öne çıkarmak, bunlarla yarışacak yabancı kullanımlar ve müdahalelerden kaçınmak, alanın kendi özgün kimliğiyle tutarlı yaklaşımlar geliştirmek temel amaçlardır.

Alanın tarihine bakıldığında, geçmişten günümüze gelen çok boyutlu bir resim ortaya çıkmaktadır. Dolayısı ile burada; geçmiş izleri ile günümüz ihtiyaçlarını bağlayan çok boyutlu bir yaklaşım ön planda tutulmalıdır.

Bu yaklaşım, projenin tüm aşamaları boyunca yukarıda ifade edildiği şekliyle kabul edilerek, kurul sürecinde talep edilen değişikliklerle kurul onayına ve devamında da uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Toplumsal bellek açısından öneme sahip tarihi ve kültürel değerleri korunarak yeniden canlandırılan 14 yapı; Yerel (Atalık) Tohum Merkezi, Bahçivanlık Okulu ve BAF Kültürel Peyzaj Alanı Yönetim Merkezi, İş, Sanat ve Çocuk Atölyeleri, Okul ve Atölye Yemekhanesi, Doğa Bilimleri Merkezi ve Kütüphanesi, Toplumsal Dayanışma ve Destek Merkezi, Yeşil Restoran, Hayat Boyu Öğrenme Merkezi, Büyükdere Atatürk Fidanlığı Ziyaretçi Merkezi ve Anma Mekanı, Seyir Kulesi, Çocuk Eğitim Yapıları ve Kadın-Aile Hizmetleri Birimi olarak hizmet verecek şekilde işlevlendirilmiştir.

Tasarım çalışması kapsamında, bir yandan mimari ve peyzaj projeleri hazırlanırken, diğer yandan alanın kimlik ve markalaşma etütleri gerçekleştirilmiştir. Genel tasarım stratejisine uygun biçimde, ilk olarak, Büyükdere Atatürk Fidanlığı'nın görsel kimliğini oluşturacak marka renkleri ve tipografi belirlenmiş ve logosu tasarlanmıştır. Markanın görsel kimliğinin belirlenmesini takiben, tarihi ve kültürüyle alanın kimliğini en iyi biçimde yansıtan, toplumsal hafızaya vurgu yapan ve ziyaretçilerin aidiyet duygusunu güçlendirmeye yönelik tanıtım, bilgilendirme ve yönlendirme elemanlarının tasarımları gerçekleştirilmiştir. Yer markalaşmasına yönelik bu süreç, mimari yapım faaliyetlerinden farklı olarak alanın hizmete açılmasıyla sonlanmayacak; Büyükdere Atatürk Fidanlığı'nın değerlerine yakışır biçimde, dinamik bir şekilde geliştirilerek ve yeni unsurlar eklenerek devam edecektir.

Yapısal mekânın yeniden tesisi, tarihsel mekânın geçmiş kimliğiyle uyumlu bir biçimde kullanımı ve mekânsal kimliğin yeniden oluşturulmasına yönelik bu çabalar, kültürel peyzajın korunması ve toplumsal belleğin kazanımı açısından atılması gereken

temel adımlardır. Büyükdere Atatürk Fidanlığı'nın yeniden canlandırılması kapsamında gerçekleştirilen üç aşamalı çalışma sayesinde bu adımlar sırasıyla ve başarıyla hayata geçirilmiştir. Lâkin özellikle Fidanlık Çocukları'nın anlatımları sayesinde tanık olduğumuz mekânın ruhuna ait geri kazanım, kullanıcıların fidanlık mekânlarına içtenlik, bilinç ve farkındalıkla sahip çıkmasıyla mümkün olacaktır. Bilindiği üzere, 1935 itibarıyla hayata geçen Meyve Bahçivanı Yetiştirme Yurdu sonrası fidanlık, sadece üretim yapan bir alanın ötesine geçmiş; öğreterek üreten, üretirken öğreten, öğretirken eğiten bir yaşam alanı haline dönüşmüştür.

Temelde hiçbir sınıfsal ayrımı kabul etmeyen, memleket ve aile hasretine rağmen fidanlıkta fidanlık yönetici ve öğretmenlerinin çocukları ile birlikte yetişen bahçivanlık okulu öğrencilerini aynı sofrada oturtan, aynı bahçede oynatan, aynı topun peşinden o ruhun geri kazanılması her şeyin ötesindedir. Normalde mekân, bütün farklılaşmaların somut hale gelip cisimleştiği; farkların eşitsizlik ve ayrımcılık haline dönüştüğü ilk yerdir. Ama fidanlıkta mekân, sınıf ayrımı gözetmeden herkese ait olmuş, her-

kes için eşit bir kullanım sunmuştur. Mekân içindeki kaynak ve imkânların eşit dağılımı, mekânsal farklılaşmanın ve dolayısıyla sınıfsal ayrımın önüne geçmiş; bu sayede, dışarıdan bakıldığında birbirine benzemeyen sosyal grupların birbirinden ayrışması engellenmiştir. Birlik, beraberlik ve sevgiyle şekillenen fidanlık ortamı, bahçivanlık öğrencilerinin aile özlemini bir nebze hafifletirken, onların yönetici çocuklarıyla aynı ortamda eğitilmesine olanak sağlamıştır. Fidanlıktaki anne ve babalar, ayırım gözetmeden tüm çocukların ebeveynleri, tüm çocukların yol göstericileri ve tüm çocukların rol modelleri olmuşlardır. Bu ortamı tesis eden ve bu ortamda yetişen tüm çocukları Fidanlık Çocukları olarak birleştiren elleri öpülesi o anne ve babalar belki hatıralarda artık, ama mekânın ruhu hala orada.

Hayalet bir yerleşkenin topluma yeniden kazandırılmasının **hayal edilmesiyle** başladı her şey. Büyükdere Atatürk Fidanlığı'nın, öğreterek üreten, üretirken öğretene, öğretirken eğiten ve sınıfsal ayrımları ortadan kaldıran bir kamusal alan olarak nesiller boyu varlığını sürdürmesini **hayal edebilmek**, böylesi bir kamusal alana yeniden **hayat verebilmek** ne güzel...

Koru İzçileri İstanbul'un Korularını Tanıtmak İçin Görev Başında

Uzman rehberlerimiz eşliğinde İstanbul'un korularını gelecek nesillere taşımak için farkındalık yaratıyoruz.

İBB Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı, sorumluluk alanında kalan tarihi korulardaki ekolojik turizmin geliştirilmesi, yaban hayatının tanıtılması, koruların tarihi yapısı, ekolojik dokusu ve kurum kültürü hakkında bilgi verilmesi amacıyla, Koru İzçisi projesini hayata geçirdi. Gençlerimiz için yeni bir istihdam alanı oluşturan Koru İzçisi projesi ile sayıları artarak devam edecek olan Koru İzçileri, park ve korularda ziyaretçilere farkındalıklarını artıracak bir rehber hizmeti verecekler.

Sekiz saatlik teorik ve otuz iki saatlik uygulamalı dersler sonrasında sertifika almaya hak kazanan Koru İzçileri, Yaban İstanbul projesi kapsa-

mında tarihi koru ve parklarda görev almaya hazır. Eğitim 17 Temmuz 2023 tarihinde gerçekleştirildi. Kentsel Ekolojik Sistemler Şube Müdürü İbrahim Dedeoğlu'nun açılış konuşması ile başlayan eğitimde; İstanbul'un faunası ve tarihi korular, İstanbul'un florası ve tarihi korular, İstanbul koruları ve kent ormanlarının ekolojik dönüşümü, İstanbul'un anıt ağaçları ve eko-turizm açısından anıt ağaç rotaları, Koru İzçileri faaliyetlerinde iş sağlığı ve güvenliği, İBB Çözüm Masası vatandaş talepleri ve çözüm süreci, çevre bilinci konulu teorik dersler, Atatürk Kent Ormanı'nda gerçekleştirilen uygulamalı saha tatbikatı ve sınavın ardından Koru İzçisi adayları sertifikalarını aldılar.

Yeşil İstanbul'un tarihi korularını ziyaret eden vatandaşlarımıza rehberlik etmek ve korulardan en iyi şekilde faydalanmalarını sağlamak, bununla birlikte koruların ekolojik dengesinin ve biyolojik çeşitliliğinin korunması ile koruları kullanan ziyaretçilerin güvenliğini sağlamak amacıyla hayata geçirilen proje kapsamında Atatürk Kent Ormanı, Florya Atatürk Ormanı, Emirgan Korusu, Gülhane Korusu ve Yıldız Korusu'nda, alanında uzman Koru İzçilerimiz sizleri bekliyor. Beş tarihi korumuzda düzenli olarak yapacağımız tanıtım gezilerini takipte kalın. Gelin birlikte İstanbul'un tarihi korularını tanıyıp farkındalık oluşturalım.

Sadako Sasaki'nin Kağıttan Turnaları

Sadako Sasaki'yi kağıt turnalarla anıyoruz.

İstanbul Oyuncak Müzesi, geleneksel olarak her yıl düzenlenen Sadako Sasaki anma etkinliğini gerçekleştirmeye devam ediyor. Bu yılki etkinlik, Hiroşima'ya atılan atom bombasının yol açtığı felakette hayatta kalan ancak daha sonra radyasyon zehirlenmesi nedeniyle yaşamını yitiren Sadako Sasaki'yi anma amacı taşıyor. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı, Kültür Dairesi Başkanlığı ve İstanbul Oyuncak Müzesi işbirliğiyle gerçekleştirilen etkinlik, 6 Ağustos 2023 Pazar günü, Artıstanbul Feshane'de katılımcılarla buluştu ve çevrimiçi olarak Sunay Akın'ın katılımıyla daha da zenginleştirildi. Etkinlikte, katılımcılar Origami (kâğıt katlama) sanatını keşfettiler. Bu büyüleyici sanatın inceliklerini öğrendiler. Bu her yıl düzenlenen anma programı, dünya genelinde barış umutlarını canlı tutmayı hedeflemektedir.

Sadako Sasaki, Hiroşima'ya atılan atom bombasının etkilerinden sağ kurtuldu ancak radyasyonun uzun vadeli etkilerine maruz kaldı. On yıl sonra hastalanan Sadako, arkadaşlarından duyduğu bir efsane üzerine sağlığına kavuşmak için 1.000 adet turna kuşu yapmayı hedefledi. Japon inanışına göre, 1.000 adet turna kuşu katlayanın dileği gerçek olacaktır. Ne yazık ki, Sadako, turna kuşlarını tamamlamadan yaşamını yitirdi. Bu etkinlik, onun anısını yaşatmanın yanı sıra dünya genelinde barış ve umut mesajını yükseltmeyi amaçlıyor.

Baltalimanı Yaşam Vadisi 1. Etap Açıldı

Yeşil İstanbul Baltalimanı mahallesinde bulunan atıl alanı İstanbullular için paha biçilemez bir rekreasyon alanına dönüştürüyor.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB), "Yeni Yatırımlar Yeni Atılımlar" maratonunun bir parçası olarak Baltalimanı Yaşam Vadisi 1. Etap'ın açılışını gerçekleştirdi. İBB Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı ve diğer birimlerin işbirliğiyle tamamlanan proje İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun katılımıyla resmi olarak açıldı.

Baltalimanı Yaşam Vadisi 1. Etap, Yeşil İstanbul vizyonu doğrultusunda hayata geçirildi. Bu etap, İstanbul'un Sarıyer ilçesinde, Baltalimanı mahallesinde yer alıyor ve 43.397 metrekarelik atıl alanın canlandırılması projesini kapsıyor.

Proje, sonunda 250 bin metrekarelik bir alanı kapsayacak ve Sarıyer'e bağlı Emirgan, Baltalimanı, Reşitpaşa ve Fatih Sultan Mehmet mahallelerine komşu olacak şekilde planlandı. Bu vadiye uzun süredir devam eden kanalizasyon sorunu, İSKİ tarafından inşa edilen 400 metrelik yeni atık su hattıyla çözü-

me kavuşturuldu. Ayrıca, yağmur suyu birikintileri ve taşkınlar, yeni inşa edilen yağmur suyu hattıyla ortadan kaldırıldı. Proje alanında bulunan sürücü kursu eğitim alanı taşındı ve 6.500 metrekarelik beton alan yeşil bir alana dönüştürüldü. Kanlıkavak Yolu Alt Mevkii Caddesi'nde yapılan düzenleme ile 1.500 metre bisiklet yolu İstanbullulara kazandırılmış oldu.

İstanbul'un bu yeşil vadisi, çevresel sorunları çözme ve şehre daha fazla yeşil alan kazandırma amacıyla hayata geçirilen önemli bir proje olarak hizmete girdi.

Leyleği Havada Gördüm

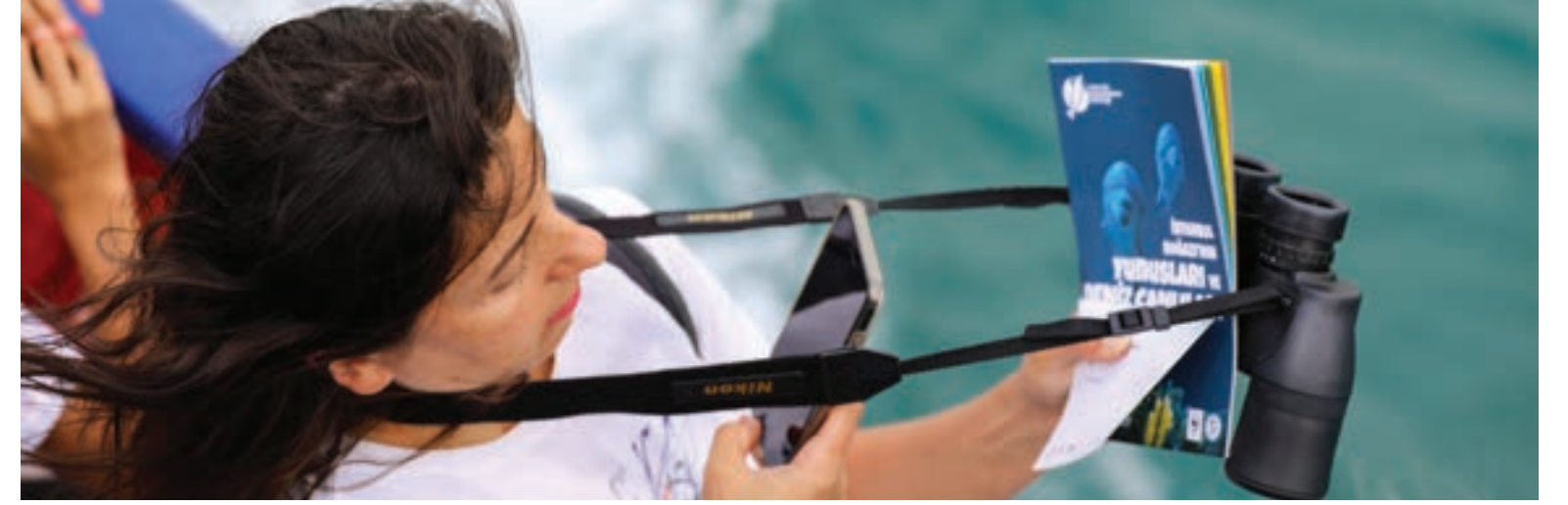
Leylek gözlem etkinliği büyük ilgi gördü.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı, Kentsel Ekolojik Sistemler Müdürlüğü tarafından düzenlenen "Leyleği Havada Gördüm Etkinliği," Avcılar Sahil Parkı ve Küçükçekmece Göl Parkı'nda büyük bir katılımı gerçekleştirildi. Avcılar Belediyesi ve Küçükçekmece Belediyesi işbirliğiyle düzenlenen etkinliğe, sadece görevliler değil, aynı zamanda öğretim görevlileri, kuş gözlemcileri ve birçok İstanbullu da ilgi gösterdi.

Küçükçekmece Göl Parkı'nda yapılan kuş gözlemi sonucunda, 1 grupta 350 leylek bireyi tespit edildi. Avcılar Sahil Parkı'nda ise 12 farklı grupta 24,260 leylek bireyi görüldü. Toplamda ise 24,610 leylek bireyi sayıldı.

Türkiye, 500 kuş türünün göç ettiği önemli bir göç rotası olarak bilinir. Özellikle Asya, Afrika ve Avrupa arasındaki göçmen kuşların geçiş güzergâhında bulunması nedeniyle büyük bir öneme sahiptir. İlkbaharda üreme ve beslenme için Avrupa'ya gelen kuşlar, sonbaharda yavrularıyla birlikte Afrika'ya geri dönerler.

İstanbul ise 397 kuş türüne ev sahipliği yapar ve Afrika ile Avrupa'nın en önemli Kuş Göç Yolu üzerindedir. Bu nedenle Kartal, şahin, doğan, atmaca, akbaba, leylek, kuğu, flamingo, pelikan, turna, kırlangıç, ebabil gibi birçok kuş türü her yıl İstanbul semalarından geçerek göçlerini tamamlar. Bu göçler, İstanbul Boğazı'nı her sezon büyük bir doğa şölenine dönüştürür.

İstanbul Boğazında Üç Farklı Yunus

Afalina, tırtak ve mutur İstanbul Boğazı'nın serin sularında.

İBB Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı bünyesindeki Kentsel Ekolojik Sistemler Şube Müdürlüğü tarafından yürütülen Yaban İstanbul projesi ve WWF Türkiye'nin ortaklaşa düzenlediği yunus gözlem etkinlikleri tüm hızıyla devam ediyor.

İstanbul Boğazı kültürel, stratejik ve ekonomik öneminin yanı sıra yunuslar ve göç eden balıklar için önemli bir göç yolu, biyolojik bir koridordur. Bu önemli su yolunda afalina, tırtak ve mutur olmak üzere üç yunus türünü gözlemlemek, aynı zamanda da İstanbul Boğazı'nın mavilikleri arasında kısa bir yolculuğa çıkmak mümkün.

Her ay düzenli olarak gerçekleştirilen yunus gözlem etkinlikleri kasım ayına kadar devam edecek. Etkinliklerimiz için yesil.istanbul web sitemizi ve sosyal medya hesaplarımızı takipte edebilirsiniz.

Florya Atatürk Ormanı'nda Çevre Dostu Tenis Kortları

Yerel yönetimlerde ilk ekolojik temelli toprak zeminli tenis kortları

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı, İstanbul'un değerli yeşil alanlarından biri olan Florya Atatürk Ormanı'nı yenileme çalışmalarının bir etabını daha tamamladı. Atatürk'ün direktifiyle 1937 yılında başlayan ağaçlandırma çalışmalarıyla oluşturulan bu yeşil alan, hem doğal güzelliği hem de tarihi önemi ile İstanbul sakinlerinin vazgeçilmezlerinden biri haline geldi.

Bakırköy ilçesinde, Basıncıköy mahallesinde bulunan ve 6.533 metrekarelik bir alanı kaplayan Florya Atatürk Ormanı'nın 3. etap yenileme çalışmaları tamamlandı. Bu çalışmaların bir parçası olarak, kent ormanının iç yolları yeniden planlandı ve motorlu taşıtların ormana girişi sınırlı hale getirildi. Mevcut

yolların bir kısmı yürüyüş ve bisiklet yollarına dönüştürüldü, diğerleri ise yeşil alanla birleştirildi. Ayrıca, yeni oyun alanları, yönlendirme tabelaları ve bilgilendirme panoları eklenerek kent ormanının kimliği güçlendirildi. Kent ormanının yeni giriş kapıları da eklenerek kullanışlı, güvenli ve engelsiz bir erişim sağlandı.

Florya Atatürk Ormanı'nın yenilenmesi sırasında yetişkin ve çocuklara yönelik dört adet tenis kortu ve 580 metrekare yürüyüş alanı inşa edilirken 62 yeni ağaç ve 1874 çalı dikimiyle yenileme ve yeşillendirme çalışmaları bir arada tamamlandı. Bu yenileme çalışmaları sayesinde İstanbul'un bu önemli yeşil alanı, sakinlerine modern ve çeşitli rekreasyon olanakları sunmaya devam edecek.

Emirgan Çınaraltı'nı Baştan Tasarladık

Atıl haldeki çınaraltı yeni çehresine kavuştu.

Yeşil İstanbul, Sarıyer ilçesi Emirgan mahallesinde yer alan ve 1.216,76 metrekarelik bir alana sahip olan Çınaraltı Meydanı'nı yeniledi. Yıllar içinde yoğun kullanım ve düzensiz prefabrik yapılaşma nedeniyle zarar gören bu meydan, İstanbul'un tarihi belleği için büyük bir öneme sahip.

Emirgan Çınaraltı Meydanı projesi, 19. yüzyılın başlarından bu yana köy meydanı karakterini koruma amacı güdüyor. Bu proje kapsamında, meydanın zaman içinde bozulan yapısı

düzeltilerek naif kimliği geri kazanıldı. İstanbul'un tüm sakinlerinin yoğun olarak kullandığı bu meydan, çevre düzenlemesi ile daha erişilebilir ve malzeme seçimlerinde birliği sağlayan bir görünüme kavuştu.

Emirgan Çınaraltı Meydanı projesi kapsamında, bir dizi önemli düzenlemeler gerçekleştirildi. Bu düzenlemeler şunları içermektedir: Meydandaki malzeme ve tasarım birliği sağlanarak, mekân daha estetik ve uyumlu bir görünüme kavuşturuldu. Aynı zamanda anıt ağaç-

ların çevresinde geçişim zeminler oluşturularak doğal denge korundu ve yeşil alanların sağlığı desteklendi. İşlevsiz kent mobilyaları kaldırıldı ve meydanın kullanımı daha işlevsel hale getirildi. İşletmelerin dış mekânları yeniden düzenlenerek, mekânın bütünlüğü sağlandı ve daha düzenli bir görünüm elde edildi. Boğaz-Emirgan yaya geçişi kesintisiz hale getirilerek, insanların rahatça dolaşabilmesi ve meydanın çevresindeki bölgelere kolayca erişebilmesi sağlandı. Ayrıca, tarihi çeşme, inşa edildiği dönemin orijinal kot seviyesine getirildi, böylece geçmişin tarihi mirası da koruma altına alındı. Bu düzenlemelerle Emirgan Çınaraltı Meydanı, tarihi ve naif kimliğini koruyarak İstanbul'un önemli güzelliklerinden biri olarak yeniden hayat buldu.

Game Street Maltepe Böğürtlen Sokakta

Yeşil İstanbul, Maltepe Belediyesi ve EKA iş birliğiyle gerçekleşen Game Street Projesi, Maltepe, Cevizli Mahallesi'nde hayat buldu.

İstanbul Maltepe'de, Cevizli Mahallesi'nde bulunan Böğürtlen Sokak, geçici olarak trafiğe kapatılarak eşsiz bir dönüşüme uğradı. Maltepe Belediyesi ve Eka iş birliğinde gerçekleşen Game Street projesi sayesinde sokak, çocuklar için özgürce oynayabilecekleri güvenli bir alan haline getirildi. Bu etkinlikler, oyun kurucular tarafından desteklenen HOP etkinlikleri sayesinde çocukların sadece mevcut oyunlara katılmakla kalmayıp aynı zamanda kendi oyunlarını kurmayı öğrenmelerini teşvik ediyor. Game Street Projesi, çocuklar için hem eğlenceli hem de güvenli bir oyun ortamı sunmayı amaçlıyor, böylece onların hayal güçlerini serbestçe kullanabilecekleri bir alan sağlanmış oluyor.

Yeşil İstanbul'da Çocuklarla Kentsel Tasarım Atölyeleri

Yeşil İstanbul'da Çocuklarla Kentsel Tasarım Atölyeleri

İBB, Marmara Urban Forum (MARUF), Marmara Belediyeler Birliği (MBB) ve Arkki Türkiye iş birliği ile Kalebodur'un desteklediği "Marmara'yı Hayal Etmek: Şehirde Yaşam Atölyesi" düzenlendi. İstanbul ayağı, İBB ev sahipliğinde gerçekleşen proje, Marmara Bölgesi'ndeki 11 şehirde 11 belediyenin düzenlediği atölyelerle tamamlandı.

Atölyeler, bölge çocuklarının çevrelerini farklı bir bakış açısıyla görmelerini ve kentsel mekânları tasarlamayı öğrenmelerini amaçladı. Atölyelerin sonunda, çocukların geleceğin şehirleri için geliştirdiği fikirler ve tasarımlar derlenerek bir rapor oluşturuldu. Bu rapor, MARUF23 etkinliği kapsamında yakın bir zamanda sergilenecek.

Bu proje, çocukların şehirlerini nasıl hayal ettiklerini ifade etmelerine ve geleceğin daha yaşanabilir şehirlerini şekillendirmeye nasıl katkıda bulunabilecekleri konusunda ufuklarını açıyor.

C40 Yeşil ve Gelişen Mahalleler Programı'nın Desteği Ayamama Yaşam Vadisi Projesi'nde Destek

İstanbul'a Soluk Aldıracak Büyük Bir Adım: Ayamama Yaşam Vadisi

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB), C40 Yeşil ve Gelişen Mahalleler Programı'ndan destek almaya hak kazandı. İBB Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı ile İBB Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı, Ayamama Yaşam Vadisi projesiyle bu programa ortak başvuruda bulunarak Teknik Destek Alacak Pilot Proje statüsüne layık görüldü. İBB, kazanılan teknik destekle uygulama süreçlerinde sürdürülebilir yaklaşımları geliştirmeyi amaçlıyor.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, geçmişte sel ve taşkınlarla başa

çıkma zorunda kalan Ayamama Deresi'ni ıslah ettikten sonra, şimdi Ayamama çevresini tüm İstanbullulara nefes aldırarak bir yaşam alanına dönüştürüyor. Bakırköy, Bahçelievler ve Küçükçekmece ilçelerinden geçen Ayamama Deresi Yaşam Vadisi projesiyle, dere çevresi kuzeyde etkinlikler için planlanırken, güneyde yaya ve bisiklet yollarını içeren yeşil alanlar tasarlandı. Projenin önemli bir unsuru da Marmara Denizi ile D-100 karayolu arasında kesintisiz bir yaya ve bisiklet yolunun oluşturulması. Ayamama Yaşam Vadisi, dört aşamalı bir programın sonunda ta-

mamlandığında İstanbul'a 1.2 milyon metrekarelik kesintisiz, yeşil rekreasyon alanı sunacak.

Ayamama Yaşam Vadisi projesi, her yaşa ve hatta evcil hayvanlara uygun çeşitli fonksiyonları içeriyor. Bu projenin kapsadığı özellikler şunlar: bisiklet ve yürüyüş yolları, biyolojik gölet, dans pisti, spor sahaları, çocuk oyun alanları, pati parkları, festival alanı, macera parkı, otopark alanları ve kafeteryalar. İstanbul halkı için büyük bir kazanım olacak bu yaşam vadisi, herkesin keyifle vakit geçirebileceği bir alan sunuyor.

YIRTICI KUŞ GÖÇÜ GÖZLEM ETKİNLİĞİ

Batum ve İstanbul'u da kapsayan göç yolunu takip eden yırtıcı kuşlar Türkiye'nin güneyinden yurdu terk ediyor.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı ve World Wide Fund for Nature (WWF) Türkiye'nin ortaklaşa devam ettirdiği, 'İstanbul'un Yırtıcı Göçmen Kuşları Korunuyor' projesi kapsamında gerçekleştirilen yırtıcı kuş göçü gözlem etkinliği devam ediyor.

İBB Kentsel Ekolojik Sistemler Şube Müdürlüğü, Yaban Hayatı Şefliği tarafından organize edilen etkinlik, 20 Eylül 2023-10 Ekim 2023 tarihleri arasında Büyük Çamlıca Korusu'nda gerçekleştiriliyor.

Gezeganimiz henüz tam sayısını bile belirleyemediğimiz yaklaşık 8 milyon canlı türüne ev sahipliği yapıyor. Kuşlar ise sahip oldukları farklı renk, desen, boyut ve yaşam biçimleriyle bu zengin biyoçeşitlilik içerisinde 11 binden fazla tür ile temsil ediliyorlar. Binlerce kuş türü arasında ise yırtıcı

cı kuşlar hem fiziksel yapıları hem de ekosistem içerisinde üstlendikleri görevler ile ayrı bir önem taşıyorlar. Yırtıcı kuş, beslenmek için avlanan ve başlıca diyetini omurgalı canlıların oluşturduğu kuş türlerine verilen genel bir isimdir. Fiziksel yapıları farklı türlerde değişiklik gösterse de çoğunlukla diğer kuş türlerinden çok daha iridirler. Keskin görme ve/veya işitme duyusuna sahiptirler. Güçlü pençeleri ve ucu kıvrık gagaları vardır.

Tüm bu eşsiz özelliklerine rağmen, günümüzde yırtıcı kuşlar çok sayıda tehdit ile mücadele ediyor. Habitat kayıpları, araç çarpması, ateşli silah yaralanması, zehirlenme, yavru ve yumurta kaçakçılığı gibi tehditler birçok türün neslini tehdit altına sokuyor.

İstanbul ise, Afrika-Avrasya arasındaki yırtıcı kuş göçünün yoğunlaştığı en önemli şehirlerden biri olmasından dolayı dünyanın birkaç sayılı gözlem noktalarından biridir. Yırtıcı kuşlar dünya üzerinde beş farklı temel göç rotası izliyor; Batum ve İstanbul'u da kapsayan göç yolunu takip eden yırtıcı kuşlar Türkiye'nin güneyinden yurdu terk ediyor.

Büyük Çamlıca Korusu'nda 20 Eylül 2023-10 Ekim 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilen etkinlik, Gürcistan merkezli bir sivil toplum kuruluşu (STK) olan Batumi Raptor Count (BRC) tarafından Batum'da yapılan yırtıcı kuş göç sayımının İstanbul ayağını oluşturuyor. 2008 yılından bu yana her sonbaharda,

Batum Darboğazı'ndan göç eden 1.000.000'dan fazla yırtıcı kuşu izlemek ve korumak için çalışan BRC, başlangıçta bir izleme organizasyonu olarak oluşturulmuş olsa da, göçmen kuşların bölgede karşılaştığı avlanma baskılarının boyutunu fark ettikten sonra bir koruma ve izleme STK'sı olarak genişliyor

İBB DEV PROJE MARATONUyla ESENYURT'TA

30.000 m² alana sahip Esenyurt Ahmet Arif Caddesi kavşak düzenleme projesinde ekolojik ve ekonomik sürdürülebilirliğin sağlanması hedefleniyor.

İstanbul Büyükşehir Belediye (İBB) Başkanı Ekrem İmamoğlu, devam eden Haramidere Islah Projesinin çalışma alanında Esenyurtlularla buluştu. Başkan İmamoğlu, plansız şehirleşme nedeniyle dar bir yatağa hapsedilen ve taşkınlara neden olan Esenyurt Haramidere'de, dört yıl içerisinde gerçekleşen, devam eden ve planlanan projeleri, ilçe sakinlerinin huzurunda paylaştı.

'Yeni Yeni Yatırımlar Yeni Atılımlar' sürecindeki projelerin de anlatıldığı buluşmada Esenyurt Belediye Başkanı Kemal Deniz Bozkurt, 30 mahalle muhtarı, sivil toplum kuruluşu ve dernek temsilcileri ilçe sakinleri yerlerini aldı. Törende sırayla İSKİ Genel Müdür Yardımcısı Mahmut Kahraman, İBB Genel Sekreter Yardımcısı Arif Gürkan Alpay, İBB İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanı Gürkan Akgün, İSKİ Genel Müdürü Şafak Başa birer sunum yaptı. Sunumların

ardından İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu ve Esenyurt Belediye Başkanı Kemal Deniz Bozkurt ilçe sakinlerine hitaben konuşma gerçekleştirdi.

Esenyurt'taki büyük dönüşümün paydaşlarından biri olan İBB Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi, bölgede süren Haramidere dere ıslah ve yol düzenleme çalışmalarına entegre olarak, bütüncül bir bakış açısıyla, tüm kullanıcıların ihtiyaçlarının gözetildiği yeşil bir plaza tasarladı. Proje kapsamında sert zemin ve yeşil alan dengesi, alanın ihtiyaçlarına göre belirlenirken, yeşil alan ihtiyacının ekolojik ve görsel olarak sağlanması hedefleniyor. Meydana entegre çocuk oyun alanı, oturma alanı, mobil tuvalet, havuz gibi mekânlar oluşturulurken, yeşil alan miktarı da arttırıldı.

Ayrıca, toplamda 30.000 m² alana sahip Esenyurt Haramidere Kavşağı'nda yapılan, ekolojik bitkilendirme modeli temelli peyzaj çalışmaları sayesinde bu alanlardaki bakımı, maliyeti ve su kullanımını azaltarak, ekolojik ve ekonomik sürdürülebilirliğin sağlanması hedefleniyor.

Yine İBB Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi ve İSKİ tarafından yapımı devam eden ve toplamda 690.506m² alanı kapsayan Haramidere Yaşam Vadisi tamamlandığında Esenyurt'un çehresini değiştirecek bir proje. Haramidere dere yatağı çevresinde doğal yaşamın canlandığı, koruma-kullanım dengesi gözetilerek rekreasyon alanlarının geliştirildiği Haramidere Yaşam Vadisi projesiyle İstanbul yeni bir kentsel park alanı kazanıyor.

İlçenin yanlış şehirleşme nedeniyle yaşadığı olumsuzlukları kalıcı bir biçimde çözümlenmesi gayretinde olduklarını anlatan İmamoğlu, "Biz Haramidere'nin ulaşım, altyapı, çevre gibi sorunlarını bütün yönleriyle kalıcı bir biçimde çözümlenmesi peşindeyiz. Durumu idare etme peşinde değiliz. Bu milyarlarca lirayla göz boyayıcı onlarca iş yapardınız Esenyurt'ta. Ama biz gözümüzü kırpmadan bir kişinin bile hayatını kaybetmesine tahammülümüz olamaz diyerek buraya milyarlarca lira ayırmaya devam ediyoruz. Bizi hiçbir işi günü kurtarmak ve rant üretmek adına ya da sadece seçim kazanmak adına yolculukta görmeyeceksiniz." ifadelerini kullandı.

Esenyurt Belediye Başkanı Kemal Deniz Bozkurt da konuşmasında İBB'ye üretilen projeler için teşekkürlerini ileterek, "Biz ve İBB Esenyurt'un ve Esenyurtluların geleceği için her türlü çalışmayı yaptık, yapıyoruz, yapacağız. Zira Esenyurt Türkiye'nin gayrisafi milli hasılasının yüzde 6'sını, İstanbul nüfusunun da yüzde 7'sini oluşturuyor. Bütün bunlardan baktığımızda gençlerimizin, kadınlarımızın ve Esenyurtluların Türkiye için ne kadar önemli olduğunu görebiliyoruz." dedi.

Esenyurt'un ulaşım problemlerine kalıcı çözümler getirmek adına şehrin en uzun metrosunun temeli atılırken, gerekli bölgelerde yol ve kavşak yapım çalışmaları devam ediyor. 74,5 km'lik mesafede hizmet verecek HIZRAY projesi planlanırken, hizmet verecek yeni otobüs hatları açılıyor.

Ayrıca İBB Gülten Akın Kütüphanesi, İBB Öğrenci Yurdu, İBB Teknoloji Atölyesi, Esenyurt Bütünleşik Halk Sağlığı Merkezi de Esenyurtluların hizmetine sunuldu. Halk Ekmek büfe sayısı 21'den 43'e yükseltilirken, Esenyurt Meydanı'nı düzenlendi ve Beltur Kafe hizmete açıldı.

İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu Yeşil İstanbul Projelerini Ziyaret Ediyor

İstanbul'u daha yeşil ve sürdürülebilir bir şehir yapmak için çıktığımız yolda hep birlikte yürüyoruz.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, şehrin yeşil dokusunu güçlendirmek ve çevre projelerini yakından incelemek amacıyla Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı'nın projelerini ziyaret etti. İmamoğlu'nun bu ziyaretleri, şehirdeki yeşil alanların geliştirilmesi ve çevre dostu projelerin hayata geçirilmesi konusundaki kararlılığını bir kez daha ortaya koydu.

Başkan İmamoğlu, Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı

ekipleriyle bir araya gelerek, İstanbul'un farklı bölgelerindeki yeşil alan yenileme projelerini detaylı bir şekilde inceledi. Bu projeler arasında parkların revizyonu, ağaçlandırma çalışmaları, bisiklet yolları, rekreasyon alanları ve çocuk oyun alanları gibi çeşitli konular bulunuyor.

Ayrıca, İmamoğlu, şantiyeleri de ziyaret ederek projelerin sahada nasıl ilerlediğini yerinde gözlemledi. Belediye başkanı, çalışma ekipleri ve mühendislerle projelerin detay-

ları hakkında görüşmeler yaparak, halkın kullanımına sunulacak yeşil alanların kalitesini artırmak için çeşitli önerilerde bulundu.

Ekrem İmamoğlu'nun ziyaretleri, İstanbul'un doğal güzelliklerini koruma ve şehir sakinlerine daha iyi hizmet sunma konularındaki taahhüdünü yineledi. Yeşil alanların artırılması ve çevre projelerinin hayata geçirilmesi, İstanbul'un daha yaşanabilir bir şehir olma hedefi doğrultusunda önemli bir adım olarak değerlendiriliyor.

Silahtarağa Gençlik Parkı

QR Kodu Okut
Haberin
İçeriğine Ulaş!

Avcılar Sahil

QR Kodu Okut
Haberin
İçeriğine Ulaş!

HaliçSpor Parkı

QR Kodu Okut
Haberin
İçeriğine Ulaş!

Eminönü Tramvay Hattı

QR Kodu Okut
Haberin
İçeriğine Ulaş!

Beşiktaş Meydanı

QR Kodu Okut
Haberin
İçeriğine Ulaş!

Büyükdere Fidanlığı

QR Kodu Okut
Haberin
İçeriğine Ulaş!

Tuzla Aydınlı Bölge Parkı

QR Kodu Okut
Haberin
İçeriğine Ulaş!

Tuzla Şehit İbrahim Doğan Parkı

QR Kodu Okut
Haberin
İçeriğine Ulaş!

Mecidiyeköy Meydan

QR Kodu Okut
Haberin
İçeriğine Ulaş!

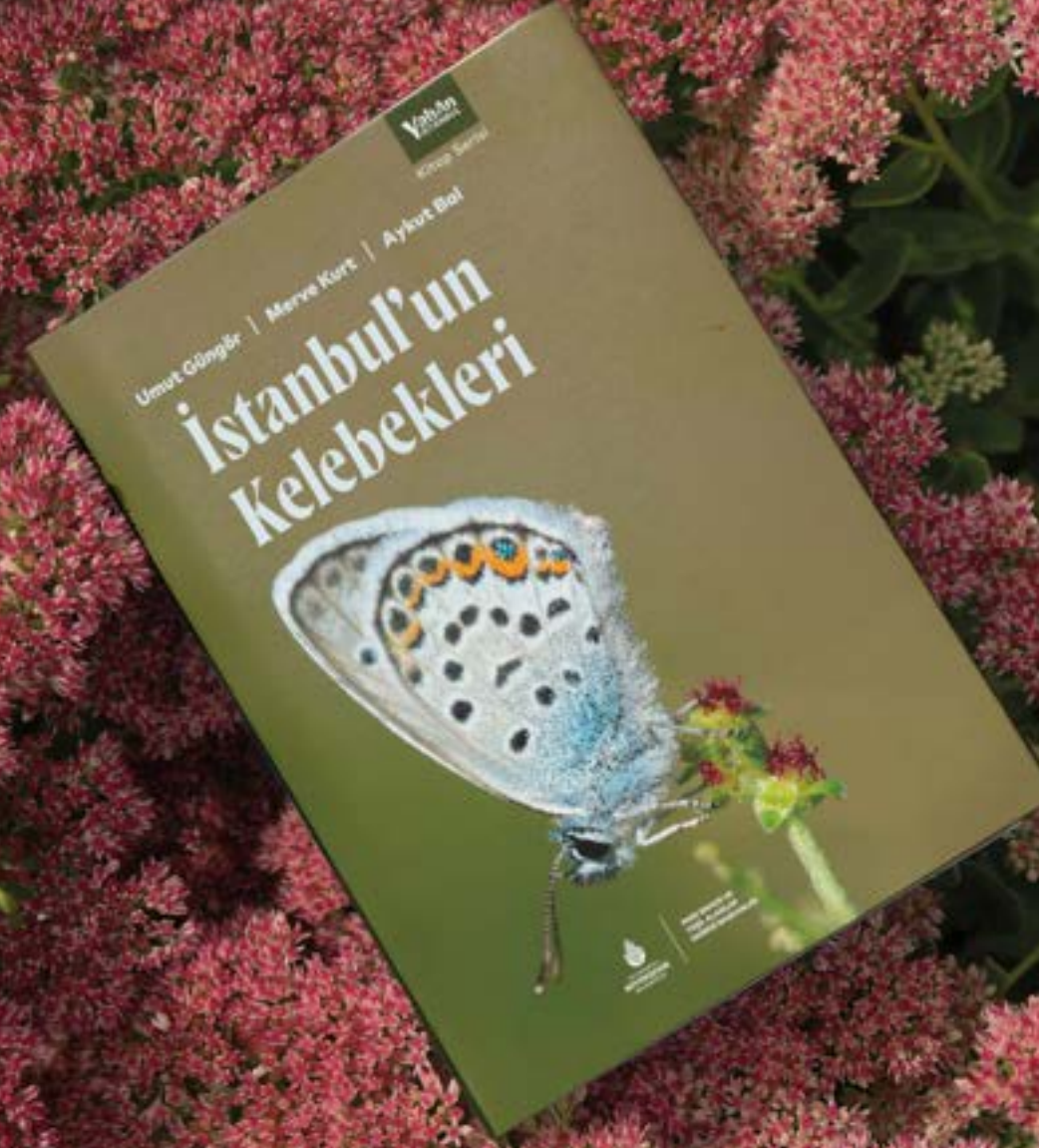
Büyükcçekmece Gölü Doğal Yaşam Parkı

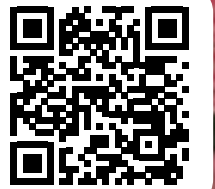
QR Kodu Okut
Haberin
İçeriğine Ulaş!

Yaban İstanbul Kitap Serisi'nin İstanbul'un Kelebekleri kitabı çıktı!

QR kodu kullanarak
İstanbul'un Kelebekleri
kitabına ücretsiz
olarak ulaşabilirsiniz.

Yeşil Söyleşi Konuğumuz;

DR. ŞAFAK BAŞA

İstanbul aynı anda üç iklimin yaşandığı benzersiz bir coğrafyadır. Bu da onu iklim değişikliğine karşı daha kırılgan bir hâle getiriyor.

Röportaj:

Gülşah Korkmaz
Yeşil Alan Yapım ve
Tesisler Müdürlüğü
Tasarım ve Yenilik Şefi

Bu sayıdaki Yeşil İstanbul konuğumuz İSKİ Genel Müdürü Dr. Şafak BAŞA. İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi'nde genel müdürlüğü görevini sürdüren Sayın Dr. Şafak Başa ile İstanbul'un su sorunları üzerine geleceğe dönük planları, su tasarrufu sağlayan çevre uygulamaları, kurakçıl peyzaj, su havzalarının aynı zamanda yeşil koridorlara yani yaşam vadilerine dönüştürülmesi ve Yeşil İstanbul ile İSKİ'nin ortak projeleri hakkında konuştuk.

Bize biraz kendinizden bahseder misiniz, kimdir Dr. Şafak BAŞA?

İstanbul Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü mezunuyum. Karabük-Yeni-ce ve Ordu-Mesudiye ilçelerinde kaymakamlık, İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanlığı bünyesinde Mülkiye Başmüfettişliği görevlerinde bulundum. 2007 yılında “1980 Sonrası Dönemde Mülki İdarede Dönüşüm” başlıklı çalışmamla TODAİE Kamu Yönetimi Yüksek Lisans Programını; 2012 yılında da “Kurumsallaşma Bağlamın-

da Dâhiliye Nezaretinden Dâhiliye Vekâletine Geçiş (1920-1923)” başlıklı tezimle Hacettepe Üniversitesi'nde Kamu Yönetimi Doktora Programını tamamladım. Halen danışma kurulu üyeliğini devam ettirdiğim Beykoz Üniversitesi'nde 2016-2021 yılları arasında kurucu mütevelli heyeti üyesi olarak görev yaptım. 9 Ağustos 2019 - 12 Temmuz 2021 tarihleri arasında İSKİ İdari ve Mali İşlerden sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı, 12 Temmuz 2021 - 6 Haziran 2022 tarihleri arasında da İSKİ Bilgi İşlem, Abone Hizmet-

leri ve Şebekelerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcılığı görevlerinde bulundum. 24 Ağustos 2021 tarihinden itibaren İSKİ Yönetim Kurulu Üyeliği görevini de yürütmekteyim. 6 Haziran 2022 tarihinde İSKİ Genel Müdürü görevine vekâleten atandım; İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Ekrem İmamoğlu'nun önerisi, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının onayına istinaden 8 Ağustos 2022 tarihi itibarıyla de asaleten İSKİ Genel Müdürü olarak göreve başladım. Evli ve iki kız çocuğu babasıyım.

İstanbul'da son yıllarda artan sıcak hava dalgaları, yağışların ve su kaynaklarının yoğun bir şekilde azalması gibi iklim değişikliği etkileriyle karşı karşıyayız. Bu durumun şehirdeki günlük yaşamı ve altyapıyı nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz?

İklim değişikliği günümüzde kriz mertebesine gelmiş küresel bir sorundur ve ülke ya da bölge sınırı tanımayan etkilere sahiptir. Bu etkiler özellikle nüfusun ve ekonomik aktivitelerin yoğun olarak yaşandığı şehirlerden biri olan İstanbul'umuzda da önemli sonuçlar ortaya çıkarabilmektedir. Küresel ortalama sıcaklıkların artmasıyla deniz seviyelerinde yükselme, seller, kuraklık ve fırtınalar gibi aşırı hava olaylarında ve afetlerde; sayı, sıklık ve şiddet

bakımından artışlar yaşanmaktadır. Tabi biz bugünün iklimini yaşıırken, iklim değişikliğini anlamada geçmişin verilerini kullanıyor ancak geleceğe yönelik planlarımızı hazırlıyoruz. Bu kapsamda, ani ve yoğun yağış süreçlerinde şehir hayatının afetten en az etkilenmesi için yağmur suyu yönetimi üzerine çalışmalarımızı gerçekleştirdik. Mevcut yağmur suyu tahliye hatlarının düzenli olarak bakımı ve temizliği, tıkanıklıkların önüne geçmek için çalışmalarımızı sürdürürken, altyapı planlaması ile tüm birimlerimizin işbirliği ve koordinasyon içinde olmasını sağlayacak faaliyet planlarımızı oluşturduk.

Tabi bu durumun tam tersi de mümkün. Bilindiği üzere son dö-

nemde barajlardaki doluluk seviyelerinin düşmesi ve mevsim normallerinin altındaki yağış oranları ile karşı karşıya kalınmış olsa da İSKİ olarak barajlarımızın yanı sıra başka su kaynaklarımızı da ihtiyaç halinde halkımızın kullanımına sunulacak noktada hazır hale getirdik. Bu süreçlerin en iyi şekilde yönetimi için temel görevlerimizle paralel şekilde entegre ve güvenli su arzını sunma aşamasında potansiyel su kaynaklarının belirlenmesi ve ihtiyaç duyulan mevcut ana planın güncellenmesi için İçme Suyu ve Kanalizasyon Master Planı'nı hazırladık. Bu plan kapsamında İstanbul il sınırları içerisinde mevcut durumda sağlanan su, atık su ve yağmur suyu hizmetlerinin çevresel açıdan sürdürülebilir hale

getirilerek ve bu hizmetlerin uzun vadede topluma faydalı olabilmesi için kurumsal bir vizyon geliştirilerek finansal açıdan bu gelişime katkı sağlanacaktır.

İklim değişikliğinin kent politikasında önemli bir rol oynadığı bu dönemde, Sayın Başkanımız Ekrem İmamoğlu'nun C40 Zirvesi'nde söylediği gibi "İklim Karşı Dirençli ve Yeşil Bir İstanbul" için çalışmaya devam ediyoruz. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin bu konuda yaptığı çalışmalar hakkındaki düşünceniz nedir?

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin İstanbul'u daha yeşil ve sürdürülebilir bir şehre dönüştürme yönündeki çabaları oldukça olumlu ve önemlidir. Yeşil alan genişlet-

meleri, yaşam vadileri projesi, atık yönetimi, çevre eğitimi ve deniz kirliliği gibi çok önemli çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalar şehrin yaşam kalitesini artırma, çevreyi koruma ve iklim değişikliği ile mücadele konusunda İBB'nin attığı önemli adımlardır. Bu tür projeler ve çalışmalar, şehirde yaşayan insanların günlük yaşamlarını olumlu yönde etkilemek ile birlikte çevresel sürdürülebilirliğe olumlu katkı sağlayacaktır.

İSKİ olarak biz de altyapı programları oluşturma, geliştirme, yeni teknolojiler faaliyet programları hazırlama, ilgili yönetmelik ve standartlar üzerine yaptığımız çalışmalar ile bu sürece katkı sağlamaktayız.

İstanbul'un sahip olduğu benzersiz coğrafyası ve doğal zenginlikleri iklim krizi ile mücadele stratejilerinde nasıl bir rol oynayabilir? Bu değerleri koruma ve sürdürülebilir kullanım konusunda neler düşünüyorsunuz?

İstanbul aynı anda üç iklimin yaşadığı benzersiz bir coğrafyadır. Kuzeyde kızılçam ormanları, güneyde palmyeler ve orta şeridinde karasal iklimin görüldüğü bir mozaik. Bu nedenle İstanbul iklim değişikliği konusunda daha kırılgan bir yapıya sahip olduğu için çalışmalarımızda daha hassas davranmamız gerektiği gerçeğiyle daima karşı karşıyayız. Özellikle iklim değişikliğinin etkilerini yoğun bir şekilde hissettiğimiz bu yıllarda; bu durum tüm çalışmalarımızı iklimin dünden bugüne na-

sıl değiştiğini tespit etmeye ve iklim değişikliğini engellemeye dair planlamalara yönlendiriyor.

Ayrıca iklimin bugünden yarına nasıl değişeceğine dair projeksiyonlara göre detaylı çalışmalar gerçekleştiriyoruz. İSKİ olarak sürdürülebilir su temini adına su kaynaklarının korunması, şehir güvenliği ve sakinlerinin refahı için taşkın yönetim çalışmalarını ve ekosistemimizi korumak adına altyapı yatırım çalışmalarımızı özenli bir şekilde yürütüyoruz. Vatandaşımıza kesintisiz ve kaliteli su hizmeti vermek için su havzalarını mutlak koruma altına alıyoruz. Bu alanlarının %77'si kamulaştırılmış olup, kamulaştırma çalışmalarına devam ediyoruz. Kamulaştırılan su havzalarında ağaçlandırma çalışmaları yaparak İstanbul'u yeşille buluşturmaktayız. 4 yılda tam 300 bine yakın fidan dikerek su havzalarının aynı zamanda şehrin akciğerlerine dönüşmesi için çalışıyoruz. Her bir havza için havza koruma planı hazırlanmasını sağlamak ve havza koruma mevzuatına aykırı olan faaliyetler ile mücadele etmekteyiz.

Yeşil İstanbul'un kurakçıl peyzaj uygulamaları, su tasarrufu ve çevre sürdürülebilirliği açısından önemli bir adım olarak kabul ediliyor. Bu uygulamaların İstanbul'un su kaynaklarına ve çevresel dengesine olan katkıları nelerdir?

İstanbul'da da çevresel dengenin ve su kaynaklarının korunması amacıyla diğer Dünya metropollerile paralel şekilde kurakçıl peyzaj uygulamaları tercih edilmektedir. Bu uygulamalar, geleneksel peyzaj tasarımlarına göre daha az su gereksinimi duyar ve kimyasal kullanımı düşüktür. Bu sayede kısıtlı su varlığımız olduğu bugünlerde hem su kaynaklarının daha verimli kullanılması hem de su kaynaklarının kalitesinin korunmasını ve

Kurakçıl peyzaj uygulamaları, su kaynaklarına olan pozitif etkisi yanında kentsel ısı adası etkisinin hafiflemesine de katkı sağlar. Sağlıklı bir kent silüeti oluşturmak için iklim pozitif tasarımların tercih edilmesinin kamu kurumlarının şehre sağlaması gereken bir görev olduğunu düşünüyorum.

İstanbul'un çevresel dengesinin sağlanması için tek faktör su değil, bunun yanında toprağın korunması ve biyoçeşitliliğin sürdürülebilirliği de önem taşıyor. Kurakçıl bitki kullanımı yerel ekosistemlere ve doğal yaşam alanlarına katkıda bulunarak biyoçeşitliliği desteklemektedir. Bu uygulamalar farklı renklerde ve formlarda çeşitlilik sunarak şehrin sakinlerine estetik değeri yüksek bir şehir silüeti sunmaktadır.

Sonuç olarak, Yeşil İstanbul'un kurakçıl peyzaj uygulamaları, su kaynaklarının korunması, çevre sürdürülebilirliğinin desteklenmesi ve kent yaşamının geliştirilmesi gibi önemli faydalar sağlar. Bu uygulamalar, gelecek nesillerin de sağlıklı bir çevrede yaşama şansını artırmak adına büyük önem taşır.

İBB Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı'nın Yaban İstanbul kimliği ile İSKİ'nin faaliyetleri arasında yakın bir etkileşim olduğunu biliyoruz. Sizce bu kimliğin sulak alanların, bitki ve hayvan popülasyonunun korunması konusundaki işbirliğini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Kenti flora ve faunasıyla bir bütün olarak ele alan, kent ekosisteminin sürdürülebilirliğini sağlamayı hedefleyen Yaban İstanbul, kent ekosistemi ve yaban hayatı konusunda farkındalık yaratmak amacıyla oluşturuldu. İstanbul coğrafi konumu nedeniyle yaban hayvanlarının uğrak

noktasıdır. Özellikle göçmen kuşların sıklıkla ziyaret ettiği bir alana hizmet veriyoruz. Bu şehir sadece biz insanlara değil tüm canlılara aynı hoşgörüyle ev sahipliği yapıyor. Biz de bu bütüncül anlayışla tüm canlılara aynı saygı ile çalışmalarımızı yürütüyoruz. Özellikle göçmen kuşlarının rotasında bulunan sulak alanlarımızda bu hassasiyetle havza koruma sınırlarını belirliyoruz. Oluşturduğumuz dere koridorları ve havza koruma sınırlarıyla çalışmalarımızı ekolojik planlama yaparak gerçekleştiriyoruz.

Ekrem Başkanımızın vizyonuyla gerçekleştirilen “Yaşam Vadileri” projelerinde İSKİ ile Yeşil İstanbul sık sık işbirliği yapıyor. Yaşam vadileri gerek insanlara gerek şehrimize neler katıyor? Öneminden bahseder misiniz?

İstanbul dereleri geçmişte, ne yazık ki, bir yok sayma ile karşı karşıya kalmıştı. Dereler kapalı kesitler ile gizlenmiş, üzerleri yol vb. tesisler

ile kapatılmıştı. Ya da beton kesitlere mahkûm edilmiş dereler, gözlerden uzak drenaj kanalları hüviyetine bürünmüşlerdi. Bu sebeple taşkın yönetiminde, konvansiyonel bu çözümlerin İstanbul gibi yoğun yerleşim alanlarında, plansızlığın bir sonucu olarak görülmesi ne yazık ki kaçınılmaz bir durumdu.

Biz İSKİ olarak; etkin kentsel dönüşüm proje alanlarında ya da yeni yerleşim alanlarında yapılan dere ıslah çalışmalarımızda, bu ekolden tamamen uzak bir anlayışı kararlılıkla sürdürüyoruz. Derelerin sadece bir kentsel drenaj enstrümanı olmadığı, ekolojik bir öneme sahip olduğu bilinci ile derelerimizde yeşil koridorlar oluşturuyoruz. Ayrıca, halkımızın erişebileceği peyzaj alanları ile bu yeşil koridorları genişletip, derelerimize hak ettiği sosyolojik anlamları da kazandırıyoruz. Böylece derelerimiz hem doğal yaşam için, suyun var olduğu bir habitat oluyor; hem de

halkımızın sosyalleştiği, doğa ile buluştuğu kent içerisindeki bir vahaya dönüşüyor. Yani “Yaşam Vadisi” adını sonuna kadar hak ediyor.

Bu konuda yapılacak çok işimiz olduğu bilinci ile İstanbul'u “Suya Duyarlı Şehir” yapmak için yaşam vadilerimizin sayısını en üst noktaya taşımak amacı ile tüm gücümüzle çalışıyoruz.

Yaşam vadilerinin halkımızı derelere ilişkin farkındalığını oluşturduğunu ve taşkın tedbirleri için halkımızın işbirliğini arttırdığını da sahada gözlemliyoruz. Önceleri, toprak altına gizlenmiş dereler görülmediği için, olası bir taşkın risk alanında halkı gerekli eylemler için iş birliğine ikna etmek daha güç oluyordu. Veya bakımsız beton kesitler içerisindeki derelerde çok fazla çöp, hafriyat atığı vb. problemler yaşanırken, yaşam vadilerinde halkın o bölgeyi sahiplenmesi ve büyük bir titizlikle koru-

ması da bizlerin sahada gözlemlediği çok mutlu edici gelişmeler olarak öne çıkıyor.

İstanbul'un birçok yerinde yaşam vadisi projelerinde İSKİ olarak doğrudan uygulayıcı yahut paydaş olarak görev alıyoruz. Yeşil, adil ve erişilebilir kent vizyonu ile İstanbul'un dört bir yanında ıslah edilmiş ve ağaçlandırılmış su havzaları, restore edilip İstanbulluların hizmetine sunulan tarihi su yapıları, yaşam vadileri ve çeşitli altyapı hizmetleri projeleriyle durmaksızın çalışıyoruz. Son dört yıl içerisinde 28,5 milyar liralık yatırım yaparak içme suyu ve çevre alanlarında büyük bir

atılım gerçekleştirdik. Dereleri atık su tehdidinden korumak ve taşkın riskine son vermek için buralarda ıslah çalışması gerçekleştiren idaremizde; Haramidere, Ayamama, Karabal, Kurbağalıdere, 10. Yıl Deresi gibi önemli dereler başta olmak üzere son 4 yılda 91 derede 54 kilometreyi aşkın ıslah çalışmasına imza attık. Beylikdüzü Kavaklıdere Yaşam Vadisi, Tuzla Hacet Deresi Yaşam Vadisi, Çekmeköy Serindere Yaşam Vadisi, Sancaktepe Ayazma Deresi Yaşam Vadisi, Çekmeköy Palamut Deresi Yaşam Vadisi ve Ortaköy Yaşam Vadisi başta olmak üzere birçok yaşam vadisi projesiyle şimdiye kadar İstanbul'a 400.000 metrekare-

nin üzerinde yeşil alan kazandırdık. Bu alanı projeler tamamlandığı zaman 1.300.000 metrekare yeşil alana çıkarmayı hedefliyoruz.

Bu durumu, Ekrem Başkanımız ile halkımızın büyük bir uyum ile yol aldığının, somut bir göstergesi olarak değerlendiriyorum. Başkanımızın vizyonu ile halkımızın beklentileri arasındaki armoni ve enerji çok güzel sonuçlar doğurmaya devam ediyor ve edecek de.

Yaşam Vadileri projelerine değinirken, ailenizle veya kendinizle zaman geçirmek için en çok tercih ettiğiniz yeşil alanlarımız nelerdir?

Birincisi birkaç kez gittiğim, İSKİ'ye ait bir su havzası olduğu ve tarihi Mağlova Kemeri'ni barındırdığı için Kemerburgaz Kent Ormanı diyebilirim. İSKİ bünyesinde "Tarihi Su Yapıları Rotası" düzenliyoruz. Bu rotada Kemerburgaz

Kent Ormanı da var. Kızım üniversite sınavına girmeden önceki son gün orada piknik yaptık. Ailece huzur bulduğumuz ve şehrin stresinden kurtulduğumuz bir yer bizim için. İkincisi ise Hacıosman'daki Atatürk Kent Ormanı. Bu ikisi için İstanbul'da ailemle ve yakın çevremle vakit geçirmeyi sevdiğim yeşil alanlar diyebilirim.

Merak edip de gidemediğiniz bir yeşil alanımız var mı? Varsa neresidir?

Rahmi Demir Kent Ormanı'nı merak ediyorum. Kendine özgü bir faunası olan bu alanı yalnızca açılışında görme fırsatım oldu. İSKİ bünyesinde, az da olsa açılışlar ve proje ziyaretlerinde birçok yeri görme fırsatı yakalıyoruz ancak Rahmi Demir Kent Ormanı bunlar arasında bir istisna oldu. Bu nedenle ailemle orayı ziyaret etmek ve doğal yaşamını kendi gözlerimle deneyimlemek istiyorum.

"Kemerburgaz Kent Ormanı, ailece huzur bulduğumuz, şehrin stresinden kurtulduğumuz bir yer."

Bitkilerle ilgili misiniz? Özellikle yetiştirmeyi sevdiğiniz bir bitki var mı?

Şöyle söyleyeyim, ben bir köy çocuğuyum. Uzun zaman köyde yaşadım, çiftçi bir ailenin evladıyım. Dolayısıyla bitkiyi ve yeşili seviyorum. Bu sayede bitki yetiştiriciliğini de bilirim. "En çok sevdiğiniz bitki, çiçek nedir?" dersiniz. Biz Trakyalılar; ayçiçeği deriz. Trakya'nın sembolüdür ayçiçeği. İlginçtir, Latince adı "Helianthus annuus." olan bu bitki tüm dünyada "güneş çiçeği" olarak bilinirken Türkler ona ayçiçeği derler. Çünkü bizler için esas ışık güneşten değil aydan gelir. Tabi bu isim Trakya yöresinde "gündendi" oluverir.

Son olarak sizden Yeşil İstanbul için bir mesaj vermenizi istesem bu ne olurdu?

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılını coşkuyla kutladığımız bu özel dönemde, İSKİ olarak, İstanbul'un yeşil alanlarının ve su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı için çaba harcıyoruz. İstanbul'un yeşilini ve suyunu koruma misyonunu taşıyor ve bu güzelliklerin gelecek nesillere aktarılmasına katkı sağlıyoruz. Cumhuriyet Bayramı'nı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılını coşkuyla kutlayan tüm vatandaşlarımıza sevgi ve saygılarımızı sunuyoruz. Cumhuriyetin 100. yılında daha yeşil, adil ve sürdürülebilir bir şehir için çalışmaya devam ediyoruz.

"Projelerimiz tamamlandığında İstanbul'a 1.300.000 metrekare büyüklüğünde yeni yeşil alan kazandırmış olacağız."

Jenet Echelman - Bending Arc* (Bükülen Yay) 2020
St.Petersburg Sahil Şeridi, Florida, ABD
Malzeme: Elyaf sicim, led aydınlatma

*Sanatçının Sivil Haklar Hareketi'yle bağlantılı bu yapıtı, Martin Luther King'in; *"Galip geleceğiz çünkü ahlaki evrenin yayı uzun ama adaletle doğru eğiliyor"* ifadesine atfen gerçekleştirilmiştir.

Kentte Yeni Bir Yaşamı Sanatla Kurmak

Prof. Nilüfer Ergin
Marmara Üniversitesi
Güzel Sanatlar Fakültesi
Heykel Bölümü

İçinde yer almaktan mutluluk duyduğum Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı'nın özenle hazırlanan, adıyla da kente ilişkin stratejisini ilan eden dergisi için hazırladığım yazıya başlarken öncelikle değinmem gereken hususlar var. Yaşadığımız kentte doğanın önemini, florasının, faunasının zenginliğini korumanın kıymetini, proje ve eylemleriyle kent tarihinde ilk kez bu kadar güçlü bir vurguyla ele alan yaratıcı bir ekip iş başında. Sahipsiz bırakılmış kent ormanlarını halka açarak işe başlayan, yeşil alanları onaran, yaşamı doğayla buluşturan parkları kente kazandıran bu ekibin beni heyecanlandıran projeleri arasında Sarayburnu Atatürk Anıtı çevre düzenlemesi, Haliç kıyısının sanat, spor ve doğayla iç içe ele alınması ve Büyükdere Fidanlığının kente yeniden kazandırılması gelmekte. Özellikle de 2004 yılından itibaren uzun yıllar etrafı inşaat perdesiyle çevrili bırakılarak kade-rine terk edilen Sarayburnu Atatürk Anıtı ve çevresinin bir bütün olarak hızla ele alınması İstanbul'a bir armağan. Dönemin İstanbul Belediye Başkanı (şehremini) Emin Erkul'un öncülüğünde çalışması başlatılan ve kurulan komisyonla sonuçlandırılan anıt, kent halkının büyük desteğiyle Heinrich Krippel'e yaptırılarak 1926 yılında açılmış. Cumhuriyet tarihinin bu ilk Atatürk anıtının heykel sanatı tarihimiz açısından da önemi büyüktür. Anıtın dikileceği yerin önceden seçilmesi, eskizlerin hazırlığında Atatürk'ün heykeltıraşa poz vermesi ve 1925 yılında bu çalışmaların kamuoyuyla paylaşılacak üzere Galata Merkez Rıhtım Hanı'nda sergilenmesi bizler için de çok öğretici. Değinmem gereken bir başka hu-

Campo del Sole (Güneş Tarlası) 1985-1989
Heykel Parkı , Tuoro sul Trasimeno, Perugia, İtalya
Detay: Diyalog Masası, Pietro Cascella Malzeme: Serena Taşı

sus da kentlilerin sanatla ilişkisinin güçlendirilmesi perspektifiyle Prof. Dr. Çağatay Seçkin'in öncü kararıyla kurulan, parklarla sanat yapıtını buluşturmaya amaçlayan Kamusal Alanda Sanat Şefliği ve bünyesinde oluşturulan danışma kurulu. Yakın zamanda kaybettığımız hocamız Prof. Dr. Zekai Görgülü başkanlığında kurulan danışma kurulu temel ilkeleri belirleyip kısa ve uzun vadeli projeler hazırlayarak daire başkanlığına sunmuştur. Bunların bir kısmını Türkiye'nin zorlu koşullarında

gerçekleştirme olanağı bulamasak da daire başkanlığının uygulamalarında tekil karar mekanizmalarını aşarak seçici kurulların kurulması sağlandı. Başkanlığın yetki alanlarındaki heykellerin detaylı bir envanteri hazırlandı ve bakım yapılması gerekenler için çalışma başlatıldı. Kentlilerle sanat yapıtının buluşmasını amaçlayan bir başka karar da yerel yönetimce yapılan yeni metro hatlarının çeşitli istasyonlarına sanat yapıtlarının yerleştirilmesi kararıydı ve bu alanda da sonuç-

lar alınıyor. Elbette İstanbul'da, açık alanlarda sanat yapıtının yerel yönetimce desteklenmediği uzun yılların olumsuz etkilerini kırmak kolay olmayacak. Sanatçılar açısından deneyim ve uygulama zincirinin kırılması bu kapsamdaki sanatsal pratiği sekteye uğrattı ve kent mekânında çağdaş sanat yapıtlarının elde edilme yöntemlerine ilişkin birikimi, belleği günümüze taşımakta zorlandık. Bu sürecin kentlilerin yaşamı üzerinde bıraktığı derin yoksunluğun sonuçlarını da bugün hep birlikte görüyoruz.

Kente özgün sanat yapıtları kazandırmak üzere İstanbul'da gerçekleştirilen, heykel sanatı ve kent ilişkisi açısından dönüm noktası oluşturmuş geçmiş iki etkinliği okuyuculara özellikle hatırlatmak isterim. Cumhuriyet'in 50. yılı kapsamında 1973 yılında düzenlen ve 20 heykelin kente yerleştirilmesiyle sonuçlanan uygulama ve danışman olarak görev yaptığım süreçte Belediye Başkanı Prof.Dr. Nurettin Sözen ve Kültür İşleri Daire Başkanı Hilmi Yavuz'un etkin kararlılığıyla 1992 yılında gerçekleştirilen ve kente 10 özgün heykelin kazandırıldığı Açık Alanlara Üç Boyutlu Çağdaş Sanat Yapıtları Yerleştirme Etkinliği. Her iki uygulama da berrak ve ilerici kriterleri uzman danışma kurullarınca oluşturulmuş, sanatçının bağlam olarak mekânı kullanabildiği ve herhangi bir konu kısıtlaması getirilmeden sanatçının kendi üretimini temsil edebildiği uygulamalar olması açısından örnek olma özelliklerini korumaktalar. Ne yazık ki çok azı günümüze ulaşan bu heykellerle ilgili detaylı bilgi edinmek isteyenler İKSV'nin 2011 yılında yayınladığı İstanbul'da Kamusal Alan da Sanat Uygulamaları İçin Öneriler başlıklı rapora başvurabilirler.

Günümüzün yeni koşullarında kente kazandırılacak çağdaş sanat yapıtlarının elde edilme stratejisine ilişkin önerilerimi metnin sonunda ele almak üzere, kentin kamu alanlarının kentlilerle birlikte üretilmesinde sanatçıların katkısının getireceği kazanımlara ilişkin bir çerçeve oluşturmak isterim.

Giuseppe Spagnolo - La Foresta d'Acciaio (Çelik Ormanı) 2008

Schuster Parkı, Roma, İtalya

Malzeme : Korten çelik

Kentsel mekânın ürettiği anlam ve yansıtıcısı biçimin kent kültürünün gelişmesinde, yurttaşların toplumsal etkileşimi üzerinde, kamusal belleğin gelecek kuşaklara aktarılmasında belirleyici bir rol üstlendiğini bilmekteyiz. Çoğulcu katılımla bireyselliğin aşıldığı kentin ortak yaşam alanlarında toplumu dönüştürücü dinamik bir potansiyel açığa çıkar. Bu ivmenin, kentlilerin karşılaşmalarına olanak yaratacak biçimsel kurguyla iletişime, diyaloga dayalı düşünce ve eylem ekseninde özgürleştirici bir sıçrama yaratacağını da kabul ederiz. Bir yanıla sosyolojik çözümlemelere diğer yanıla kentin biçimsel planlamasına dayalı bu zeminin dönüştürücü kamusalılığı sağlayabilmesi, kentlileri nitelikli bir yaşam kalitesini talep etmeye yöneltmekle mümkün olabiliyor. Kente dair kamu alanlarının tasarımının ötesinde, bu alanların yurttaşlar tarafından nasıl kullanılacağına dair çözümler tam da bu kırılma noktasında önem kazanır. Bireyi özgürleştiren yaratıcı düşüncelerin yeşermesini ve kolektif davranma becerisini, kentin kamusal alanlarını ortak yaşam alanlarına dönüştürebildiğimizde ve bu alanlarda kesintisiz sürdürülen katılımcı sanat etkinlikleriyle sağlayabiliyoruz. Kente dair kararlara, etkinliklere eylemiyle katılması sağlanan bireylerin kentin doğasına, tarihsel dokusuna, kültürüne sahip çıkarak gelecek kuşaklara aktarılmasında rol üstlendiğini örnekleriyle gördük. İstanbul'un kültür ve sanayi yapılarını, rıhtımlarını, tersanelerini, korularını, parklarını alışveriş merkezlerine, otellere, inşaat rantının baskılarına teslim eden zihniyete direnecek kentlilik bilincini yaygınlaştırmak öncelikli hedefimiz olmalı.

Büyükşehir Belediyesi'nin, tarihi yapıların restorasyonu ile kazanan mekanlarda sürdürdüğü kamuya açık çok sayıda sanat etkinliğinin kayda değer toplumsal sonuçlarını yakın bir gelecekte alacağımızı biliyoruz. Kente yayılan kütüphaneler, yaz aylarında açık alanlarda kesintisiz süren konserler, tiyatro gösterileri, parklardaki sanat etkinlikleri bu

Mimmo Paladino - Una Piazza per Leonardo (Leonardo İçin Bir Meydan) 2006

Guidi Meydanı, Leonardo Müzesi Girişi, Vinci, İtalya

Malzeme : Cordoso taşı, cam mozaik, paslanmaz çelik, led aydınlatma

kentin çocuklarına, gençlerine başka bir yaşama biçiminin hakları olduğunu öğretmekte. Özellikle Feshane'nin sanata kazandırılması sürecinde bölge çocuklarına sunulan sanatla düşünme, hayaller kurma olanağı onları, ev içi özel hayatın kısır çerçevesi dışına, birlikte yaşama ve üretme eylemiyle birlikte yeni bir dünyanın kapılarına taşıyacaktı. Kentlilerin kent yaşamına dair taleplerini değiştirebildiğimizde, özel yaşamlarının ağır ekonomik baskılarla sınırlanan dar alanlarından sokağa, parka, sanata açılan kentsel yaşam alanlarına taşıyabildiğimizde birbirini dönüştüren bir toplumsal yapıyı dolayısıyla siyaseti dönüştürücü bir ivmeyi de yaratacağız. Henri Lefebvre'nin Kent Hakkı kavramıyla literatüre kazandırdığı paradigma ışığında, kentsel mekânın planlanmasında paydaş olan, kentin bir sanat eseri gibi üretilmesinde rol alan ve kente ait olma

bilincinin yaşamını dönüştürdüğünü deneyimleyen kent sakinlerinin demokratik bir toplumun kurulmasında aktif olacakları aşıkardır. David Harvey'in kavramı yeniden ele alarak kentsel kaynaklara erişmenin dışına, bireysel özgürlük alanından toplumsal, kolektif bir çerçeveye taşıyan kenti ve kendimizi değiştirme hakkı siyasi bir zemine oturur. Kapitalist ranta açılmak istenen kamu alanları üzerindeki söz hakkımız, kolektif dayanışmayla nitelikli bir kentsel yaşama ulaşma birikimini besler, kentlilerin mücadelesini pasif bir teslimiyetten eylem alanına sıçratır.

Tam da burada, bu kavramlar ışığında kenti ve kendini dönüştürme talebini oluşturacak kent sakinlerinin, özellikle de dezavantajlı kesimlerin bu hakkı savunabilmelerine ilişkin zemini beslemek gerekiyor. İstanbul gibi büyük eşitsizliklerin ortaya çık-

tığı, göçmen yığınlarının gettolaştığı bir kentte yerel yönetimin örneklerini verdiğim uygulamaları çok büyük önem kazanıyor ve artarak sürmesi gerekiyor. İstanbul'u tüm tarihsel, kültürel değerlerinden soyutlayarak neoliberal tahakkümün küresel bir kenti yapma projesi, kentte barınmayı, yaşayabilmeyi imkânsız hale getirdi. Kentin ekolojik dengesini altüst eden mega projelerin gelecek kuşaklara getireceği yükü, deprem gerçeğini, kendinde artık sadece günü geçirebilme gücü bulan bu büyük nüfusa ne yazık ki hissettiremiyor, kentine ve yaşamına sahip çıkma bilincini yaygınlaştıramıyoruz. Şimdi bir kez daha vurgularsak, eyleme dayalı bir kent hakkı bilincinin kamusal alanlarda kendini gösterebilmesi bu alanların karşılaşmalara, diyaloga, bir arada bulunabilmeye yani kolektif üretime açık olmasıyla mümkün. Ortak yaşam alanlarında sürdürülecek

Pietro Cascella - Giuseppe Mazzini Anıtı 1974

Repubblica Meydanı, Milano, İtalya

Malzeme : Carrara Mermeri

etkinliklerin planlanmasında yerel yönetimlerin ilgili alanların uzmanlarıyla, meslek örgütleriyle çalışması, bölge temsilcilerinin ihtiyacı belirleyecek fikirlerinin projelere yansıtılması öncelikli önem taşıyor. Yaşama dahil olan ve kolektif dayanışma fikrini merkeze alan uygulamalar, kentlilerin geleceğe yön verme kararlılığında itici güç oluşturarak onları tüketici ya da seyirci olmaktan çıkarmaktadır. Katılımcı etkinliklerle özel alanının dışına çekebildiğimiz kent sakinlerinin ve en önemlisi dezavantajlı gruplar, çocuklar ve gençlerin yaşamında, özgürlük, eşitlik temelinde birlikte yaşama becerisi, yeni bir yaşam talebi derinleşecektir.

Bu ana eksen doğrultusunda, sanatın bireyin yaşamı üzerindeki dönüştürücü etkilerinin kullanılması, kent sakinlerinin yaratıcı eylemlerinin açığa çıkmasında yerel yöneti-

ciler açısından kolaylaştırıcı olarak ele alınmalıdır. Sanat eylemlerinin, sanat yapıtlarının kentsel doku içerisinde serbestçe ulaşılabilir alanlarda, müze, galeri gibi kapalı salonlar dışında sergilenmesi, yani sanatın günlük yaşamın parçası olabilmesi bu noktada önem kazanmakta. Sanat mekanlarına ulaşmayı çeşitli nedenlerle sağlayamayan kent sakinlerinin sanattan yararlanma hakkını esas aldığımızda, kentsel çevreye yerleşecek sanat yapıtlarının yaygınlaşması öncelikli hedefimiz olmalı.

Yerel yönetimin bu kapsamdaki çalışmalarını, sanatçının amaca katkısını sağlayacak ortamı hazırlamak ve sanat üretiminin desteklenmesi bütünlüğü içinde projelendirmesi gerekiyor. İçine girdiğimiz derin ekonomik bunalımda genç sanatçılara üretim desteği verebilmeli ve atölye sorunlarına hızla çözüm bulmalıyız.

Birçok batı Avrupa kentinde örneklerini gördüğümüz işlevini yitirmiş yapıların sanatçı atölyelerine dönüştürülmesi ve bu yapılarla bağlantılı sergileme alanlarının açılması dinamik, kesintisiz ve bağımsız üretim sürecini destekleyecektir. Sanat uygulamalarında teknik desteğe, makine donanımına ihtiyaç duyan genç sanatçılar, alana yapılacak bu yatırımın sonuçlarını kente kısa sürede yansıtacaklardır. Bir başka ifadeyle, dayanışmacı toplumsal sorumluluğumuzu hatırlamak, özel kurumların sanat için tariflediği sınırların dışında var olabilme olanağı, sanat yapının meta değeri dışındaki anlamlarında bizi yeniden buluşturacaktır. Kentteki rant saldırısını, kent suçlarını sanatla aklamaya, gizlemeye çalışan zihniyetin uygulamalarına karşı sanatçıların direncini güçlendirmek kamu kaynaklarını alana aktarmakla mümkün olacak.

Kent için nasıl bir sanat yapıtı istiyoruz sorusu kentte nasıl bir yaşam istiyoruz sorusuyla iç içedir. Bu eksende ilerlersek, sanatın kamusal yaşamın altyapı hizmeti olmasından hareketle, yaygınlaşması için alana ayrılacak bütçenin arttırılması ve sanatın, heykelin çağdaş dilinin kente yansıtılmasına olanak yaratılması gerekiyor. Modern kalıplarıyla kente taşındığında, kentin kaotik dokusunun bir objesine dönüşüp, görünmez olan heykelin mekân kurucu zengin ifade olanaklarını kullanabilecek uygulamalara yer açabilmeliyiz. Heykel sanatının, bireyi bakmanın ötesine taşıyarak eylemiyle yapıta dâhil eden, çevreye müdahale ederek yapıtın biçim ve anlam örgüsünde kullanan, mekânı yere dönüştürebilen uygulamaları kentlilerin aidiyet duygusunu da güçlendirmektedir. Konusu belirlenmiş heykel talebinin dışında, sanatçıları özgün, çevreyle bağlam ilişkisinde biçimlenerek mekâna özgü çözümlere taşıyacak stratejiler üretmemiz ve yarışmaları da bu kapsamda açmamız önem taşımakta. Açılan sanat yarışmalarında nitelikli katılımın önünü kesen bir uygulamayı da gözden geçirmemiz gerekiyor. Katılım kriterini 18 yaşa

indiren ve sanat yapıtını tasarım disiplinlerinin tesadüfi sonuçlarında arayan şartname maddeleri, kamu alanları için zorunlu olan disipline yönelik deneyimi yok sayarak kentin sanat birikimini sekteye uğratmaktadır. Kalıcı sanat yapıtlarının yanı sıra, yeni tip kamusal sanat tanımıyla sanat literatürüne giren üretim ekseninde, performatif süreçleri uygulamalarına katan aktivist sanatçıların eleştirel yapıtlarını destekleyici çözümlerin üretilmesi de büyük önem kazandı. Kentin ortak yaşam alanlarında, mahallelerde, yaşamın tam ortasında sürdürülen ve üretiminin doğası gereği kentlilerin aktif katılımcısı olduğu sanatın bu yeni dili özgürleştirici kolektif sonuçları destekleyecektir.

Burada genel bir çerçevede değindiğim kent heykelinin çağdaş uygulamalarını, sanat eylemlerini ve İstanbul'un heykellerini bir başka yazıda örnekler üzerinden derinlemesine değerlendirmek isterim.

Önümüzdeki seçim sürecine katkısını da dikkate aldığımızda kentsel çevrede plastik sanatların yaygınlaşması ve

sanatçıların desteklenmesi perspektifinde, büyükşehirin ilgili idari birimleri ve ilçe belediyeleri arasında koordinasyonu sağlayacak bir çalışmanın uzman bir kurulla yapılması öncelikli olmalı. Yerel yönetime alandan doğrudan bilgi, deneyim akışını sağlamak üzere bir forum düzenlenmesi de bu süreçte dinamik sonuçlar doğurur. Uzun yıllardır eksikliğini duyduğumuz akademik nitelikteki bir forumda, kentin plastik sanatlarla ilişkisinin tüm yönleriyle tartışılarak sonuçlarının kamuoyuyla paylaşılması kalıcı yararlar sağlayacaktır. Sanatsal ifade pratikleri ve kültürel yenilenme için İstanbul'un bir laboratuvara dönüştürülmesi doğrultusunda atılacak bu adımlar diğer kentlerdeki uygulamalara da ışık tutacaktır.

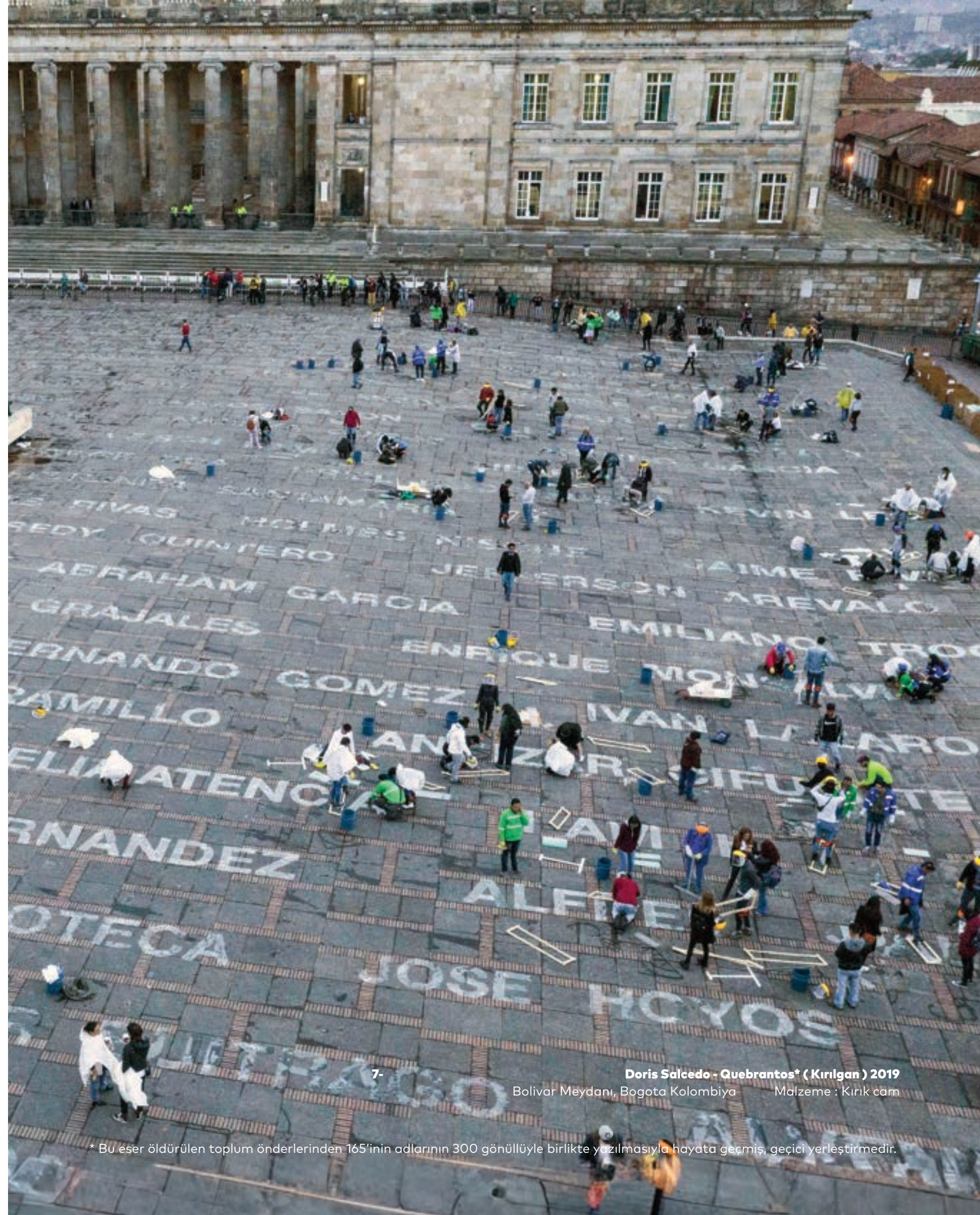
Son söz olarak vurgulamak gerekirse, kente dair sanat stratejisi ve eylemlerinin, sanatçıların, meslek örgütlerinin, eğitimcilerin birikimleri, yerel yönetimin etkin desteği ve kentlilerin aktif katılımıyla planlanması ve hedef kitle olarak da çocuklar ve gençlerin seçilmesi kaybettiğimiz yılların etkisini onarmamızda bizlere yardımcı olacaktır.

Daniel Buren - Les Deux Plateaux (İki Düzlem) 1986

Palais Royal Avlusu, Paris, Fransa

Malzeme : Asfalt, çelik ızgara, Carrara ve Pirene mermeri, su, kırmızı ve yeşil led

7-

Doris Salcedo - Quebrantos* (Kırılğan) 2019

Bolívar Meydanı, Bogotá Kolombiya

Malzeme : Kırık cam

* Bu eser öldürülen toplum önderlerinden 165'inin adlarının 300 gönüllüyle birlikte yazılmasıyla hayata geçmiş, geçici yerleştirmedir.

Yaşasın Türkiye Cumhuriyeti, Gülhane Korusu Giriş Kapısı, 1925.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve Yeşil

Eray Kahya
Yeşil Alan Yapım ve
Tesisler Müdürlüğü
Tasarım ve Yenilik Şefliği - Senarist

“Ağaçsız orman ve ağaçsız toprak vatan değildir. Eğer vatan denen şey kupkuru dallardan, taşlardan, ekilmemiş alanlardan, çıplak ovalardan, kentlerden, köylerden oluşmuş olsaydı, onun zindandan hiçbir farkı olmazdı. Ağaç, çiçek ve yeşillik medeniyet demektir. Yeşil görmeyen gözler renk zevkinden mahrumdur. Burasını öyle ağaçlandırınız ki, kör insan bile yeşillikler arasında olduğunu fark etsin... Son arzum, yeşillik ve ağaçtır.”

M. Kemal Atatürk

Mustafa Kemal Atatürk, Türkiye'nin çevresel sürdürülebilirliğine büyük önem veriyordu. Yeşil alanlar konusundaki yaklaşımı, çevre, doğa ve kentleşme konularında önemli bir rol oynadı. Yeşil alanların korunması ve çevre düzenlemelerine, yeni parklar ve bahçeler oluşturulmasına özel önem verdi.

O'nun döneminde orman işletmeleri kuruldu ve ormancılık endüstrisi geliştirildi. Ağaçlandırma projeleri, erozyonu önlemek ve orman kaynaklarını korumak amacıyla büyük ölçekte uygulandı.

Anıt ağaçların korunmasını ve yetiştirilmesini, ülkenin dört bir ya-

nında anıt ağaçlar dikilmesini ve yeşil alanların artırılmasını teşvik etti. Ayrıca milli parkların ve koruma alanlarının kurulmasına ön ayak oldu.

Atatürk'ün yeşil alanlara dair yaklaşımı, çevresel sürdürülebilirlik, doğa koruma ve kentleşme konularında bize önemli bir miras bıraktı. Yeşil alanların korunması ve artırılması, Türkiye'nin doğal güzelliklerinin ve çevresel kaynaklarının gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamak için temel bir ilke olarak kabul ediliyor. Kentleşme sürecinde yeşil alanları koruma ve şehirlerin yeşil dokusunu sürdürme konusundaki yaklaşımının etkilerini ise şimdi çok daha iyi hissediyoruz.

Belgrad Ormanı, 12 Şubat 1932.

Millî ekonominin temeli ziraattır. Bunun içindir ki, ziraatta kalkınmaya büyük önem vermekteyiz. Köylere kadar yayılacak programlı ve pratik çalışmalar, bu maksada erişmeyi kolaylaştıracaktır.

Sarayburnu Parkı'ndan Dolmabahçe'ye hareket, 1934.

Gülhane Korusu, 14 Şubat 1929.

Son arzum, yeşillik ve ağaçtır. Fakat yaz ve kış yeşil olan ağaçlar arasında olmaktır. Son arzum, vasiyetim gerek ziraat ve gerek memleketin servet ve sıhhat-i umumiyesi noktası nazarından ehemiyet-i muhakkak olan ormanlarımızı da asrî tedavi ile üst seviyede bulundurmak, temsil etmek ve azamî ifade ile temin etmek esas düsturlarımızdan biridir.

CUMHURİYET CUBİZİM

PARK BAHÇE VE
YEŞİL ALANLAR
DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Türkiye Cumhuriyeti, tarihsel bir dönüm noktasında atılan cesur adımların ve büyük bir milletin özgürlüğe, bağımsızlığa ve çağdaşlığa duyduğu tutkulu özlemi temsil eder. Cumhuriyetimizin kurucusu, Gazi Mustafa Kemal Atatürk, bu büyük milleti bağımsızlık mücadelesi veren bir ulus olarak bir araya getirmiş ve ulusal bir kimlik inşa etmiştir. Cumhuriyet, Türk halkının iradesini yansıtan, demokrasiye dayalı bir yönetim biçimi olarak, eşitlik, özgürlük ve adalet ilkeleri üzerine inşa edilmiştir. Bugün, Cumhuriyetimizin 100. yılını kutlamak, bu büyük mirası anmak ve bu ilkeleri daha da ileriye taşımak için bir fırsat sunuyor.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Ekrem İmamoğlu, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Can Akın Çağlar, Genel Sekreter Yardımcıları ve Daire Başkanları olarak, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılına yaklaşırken, bu anlamlı dönüm noktasını birlikte kutlamak ve bu kutlamayı tüm İstanbul halkıyla paylaşmak istiyoruz. Cumhuriyet, Türkiye'nin modernleşme sürecinin başlangıcı olmuş, eğitimden sağlığa, kültürden ekonomiye birçok alanda büyük ilerlemelere imkân sağlamıştır. Bugün İstanbul'da yaşayanlar olarak, Cumhuriyetin değerlerini korumak ve daha aydınlık bir geleceği inşa etmek için el birliğiyle çalışmaya kararlıyız.

Bu özel dönemi kutlamak ve Cumhuriyetimizin ilkelerini yüceltmek için bir araya geldik. Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılını gurur ve heyecanla selamlıyor, bu büyük milletin geçmişte gösterdiği azim ve kararlılığın gelecekteki başarılarımıza ilham kaynağı olmasını diliyoruz. İstanbul halkıyla birlikte, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılına özgürlük, eşitlik ve refahla dolu bir gelecekle yürüyoruz.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi olarak her zaman olduğu gibi Cumhuriyet'imizin yüzüncü yılında da hizmetlerimize devam edeceğiz.

29 Ekim Cumhuriyet Bayramımız kutlu olsun.

Çok büyük zorluklar ve mücadelelerle kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılını kutlamaktan onur ve mutluluk duyuyoruz. Bağımsızlığımızı, özgürlüğümüzü, egemenliğimizi Cumhuriyet'e borçluyuz. Cumhuriyet ile birlikte bu topraklar bilimde sanatta, tarımda sanayide, eğitimde hukukta, hayatın her alanında büyük bir atılım gerçekleştirdi. Cumhuriyet değerlerinin ışığında Cumhuriyetin getirdiği kazanımlarımıza sonsuza kadar sahip çıkacağız.

İkinci yüzyılında Türkiye Cumhuriyeti'ni ileriye taşıyacak olan yine ortak akıl, bilim, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü sağlamak olacaktır. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün çizdiği yolda, gösterdiği hedefte hiç durmadan yürüyerek ülkemiz ve tüm yurttaşlarımız için daha güzel bir geleceği hep beraber var edeceğimize tüm kalbimle inanıyorum.

Başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti'ni var eden tüm kahramanları, aziz şehit ve gazilerimizi rahmet ve minnetle anıyorum.

Cumhuriyetimizin 100. yılı kutlu olsun.

Ekrem İmamoğlu - İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, İstanbul'u ve tüm ülkeyi sararan gurur ve coşku dolu bir andır. Bu özel gün İBB'nin doğaya ve sürdürülebilir bir şehre olan bağlılığını göstererek Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılını gurur ve umutla kutlamak için bir vesiledir. Atatürk'ün önderliğinde kurulan Türkiye Cumhuriyeti, çevresine ve doğasına değer veren bir miras bıraktı. Bizler, bu mirası yaşatma ve daha yeşil bir İstanbul inşa etme sorumluluğunu taşıyoruz. İstanbul, yeşili, doğayı ve sürdürülebilirliği koruma konusundaki kararlılığını sürdürecektir ve daha iyi bir geleceğe katkıda bulunmaya devam edecektir. 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı vesilesiyle, doğanın ve cumhuriyetin bize sunduğu değerlere olan minnetimizi yineliyor ve Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılında daha yeşil ve sürdürülebilir bir İstanbul hedefimize doğru ilerlemeye devam ediyoruz.

Arif Gürkan Alpay - İBB Genel Sekreter Yardımcısı

Atatürk'ün önderliğinde kurulan Türkiye Cumhuriyeti, doğasına, yeşiline ve çevresine değer veren bir ulus olarak büyümeye devam ediyor. 29 Ekim'de İstanbul'un doğal güzelliklerini koruma ve yeşil alanlarını artırma misyonunu ile çalışırken bu miras için Atatürk'e teşekkür etme fırsatı buluyoruz. İstanbul, doğal güzelliklerini koruma ve çevre bilincini yayma yolunda önemli adımlar atmaktadır. Cumhuriyet, bize bu değerleri koruma sorumluluğunu yükledi. Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılında, Atatürk'ün mirasına ve cumhuriyetin değerlerine olan bağlılığımızı yineliyor ve bu güzel ülkenin yeşil geleceği için çalışmaya devam ediyoruz. Tüm vatandaşlarımızın 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı coşku ve gurur içinde kutlar, bu özel günü doğamızı koruma ve daha yeşil bir İstanbul için adanmışlıkla anmaya davet ederiz.

Nilgün Cendek - Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanı

Cumhuriyetimizin 100. yılında, Atatürk'ün “Ormansız ve ağaçsız toprak vatan değildir.” ilkesine sadık kalarak İstanbul halkına yeşil alanlar kazandırmaya devam ediyoruz. Geleceğe güvenle bakabilmek için çevreci ve insan odaklı projelere imza atmayı görev ediniyoruz. Cumhuriyetimizin temel değerlerine sıkı sıkıya bağlı kalmak için geçilen zorlu yollar, bizi Cumhuriyetin gül bahçesine ulaştıracaktır. Cumhuriyetimizin bizlere sunduğu özgürlük ve demokrasi yolunda nice 100. yıllara...

Hülya Demirkol - Anadolu Yakası Park ve Bahçeler Şube Müdürü

Sevgili Atatürk; çocuklar ve gençlerin daha mutlu ve huzurlu olacağı, doğa ile iç içe daha yeşil yaşanabilir bir İstanbul için, bizler de Cumhuriyet'in 100. yılına yakışır bir duyarlılık, kararlılık ve büyük bir azimle çalışmaya devam edeceğiz. Seninle büyüyen nesiller; seninle yaşayacak olan yeni nesilleri hayata kazandıracaktır. Birlikte her geçen gün daha sağlam ve daha güçlü olacağız. İyi ki varsın yüce Atatürk, bu Cumhuriyet senin izinde sonsuza kadar var olacak.

Ziya Duman - Avrupa Yakası Park ve Bahçeler Şube Müdürü

Cumhuriyetimizin 100. yılını coşkuyla kutlarken, Yeşil İstanbul'la birlikte İstanbul'a ve yeşile olan bağlılığımızı artırmak için birlikte çalışıyoruz. Bu sayede İstanbul'un yaşanabilir bir şehir olarak gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlıyoruz. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e bize bıraktığı bu kutlu Cumhuriyet için teşekkür ediyoruz. Cumhuriyeti ve onun bize kattıklarını gelecek nesillere aktarabilmek için çalışmaya devam ediyoruz. Cumhuriyet'imizin 100. yılı kutlu olsun.

Anđan Bıyıkhoğlu - Enerji Yönetimi ve Aydınlatma Şube Müdürü

Atatürk'ün 19 Mayıs 1919'da Samsun'dan başlattığı Milli Mücadele'nin zaferle sonuçlanmasının ardından, 29 Ekim 1923 yılında ilan ettiği Cumhuriyetin 100. yılını kutlamanın mutluluğunu hep birlikte yaşamaktayız. Ülkemizin 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı kutlar, başta Cumhuriyetimizin kurucusu, Atatürk olmak üzere, silah arkadaşlarını, şehitlerimizi ve gazilerimizi minnet ve rahmet duygularıyla anar, nice yüzyıllara “Yurtta Sulh, Cihanda Sulh” temennisi ile saygılar sunarım.

İbrahim Dedeoğlu - Kentsel Ekolojik Sistemler Şube Müdürü

Koru İzçileriyle Söyleşi: İstanbul'un Yeşil Hazine-lerini Koruma Görevi

İstanbul'un doğal güzelliklerini ve yeşil alanlarını korumak için sahaya inen Koru İzçileri ekibine dair daha fazla bilgi sahibi olmak ister misiniz? İşte bu özel röportajda, Yeşil İstanbul ailesine yeni katılan Emre Balcı ve Nail Kara ile yapılan kısa söyleşilere odaklanıyoruz. İstanbul'un doğal dokusunu koruma nöbetindeki bu gönüllüler, şehrimizin yeşil mirasını gelecek nesillere aktarma misyonunda nasıl önemli bir rol üstleniyorlar? İstanbul'un korularını daha yakından tanımak ve koruma çabalarına katkıda bulunmak için neden Koru İzçileri ekibine katıldılar? İşte bu soruların yanıtları ve çok daha fazlası röportajın içinde sizi bekliyor. İstanbul'un yeşil hazinelerini koruma yolculuğuna birlikte göz atalım.

NAIL KARA
KORU İZCİSİ (REKREASYON UZMANI)

Sizi kısaca tanıyabilir miyiz?

Nail Kara, Koru İzçisi ve Rekreatyon Uzmanı olarak yaklaşık bir senedir İBB Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı bünyesinde çalışmaktayım. Ziraat Teknikerliği Bölümü ile Hakla İlişkiler Bölümü mezunuyum. Ayrıca üniversiteden onaylı "Rekreatyon Uzmanlığı Sertifikası" sahibiyim.

Koru izciliği deneyiminizi nasıl başladınız ve bu süreç size neler kattı?

İşe başladığım ilk bir ayda Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi, Kentsel Ekolojik Sistemler Müdürlüğü'nde belediyemizin uzman mühendis kadrosundan teorik ve pratik (oryantasyon) eğitimi aldım. Daha sonraki süreçte görev tanımımızda bulunan koru rehberliğini icra ederken hem tarihi koruların flora ve faunasını sürekli inceleme hem de rehberlik turlarımıza katılan değerli vatandaşlarımızın soruları ile bilgilerimi sürekli olarak güncelleme fırsatı buldum. Belli periyotlarla düzenlenen kurum içi mesleki eğitime de katılarak mesleki ve teknik donanım sağlamaya çalışıyorum, kendimi bu alanda geliştirmeye devam ediyorum.

Koru izcileri olarak İstanbullulara doğayı ve sürdürülebilirliği anlatırken hangi önemli mesajları iletirsiniz ya da nasıl bir farkındalık kazandırmayı amaçlıyorsunuz?

Doğanın bize sadece geçmişten bir miras değil gelecek nesillere bırakmamız gereken bir emanet olduğu yönünde vurgu yapıyorum. Çünkü bu bakış açısı ekolojinin "Sürdürülebilirlik İlkesi" ile yüzde yüz örtüşüyor. Böylece yeşil alanların önemi bir kez daha fark ediliyor.

Doğayla iç içe birçok aktivite gerçekleştiriyorsunuz. Bu aktivitelerin doğa ve çevre üzerindeki etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yaptığımız iş çevre ve ekoloji konularında pozitif dönüşümler sağlıyor. Örneğin, bir vatandaşa korularımızdaki 300-400 yaşındaki bir anıt ağacı anlattığımızda artık tüm ağaçlara anıt ağaç adayı gibi bir bakış açısı oluşuyor. Bir ağaç duyarlılığı sağlanıyor. Ayrıca bu aktivitelerde doğa, yeşil sürdürülebilirlik gibi kavramlarda farkındalık ve merak oluşturuyoruz.

EMRE BALCI
KORU İZCİSİ (REKREASYON UZMANI)

Sizi kısaca tanıyabilir miyiz?

Adım, Emre Balci, 34 Yaşındayım. Süleyman Demirel Üniversitesi, Orman Mühendisliği Bölümü ayrıca Trakya Üniversitesi, Peyzaj Teknikerliği Bölümü mezunuyum. 2022 yılı Ekim ayı itibari ile İBB Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı, Kentsel Ekolojik Sistemler Müdürlüğü bünyesinde Rekreatyon Uzmanı, Kori İzçisi olarak görevime devam ediyorum.

Kori izçiliği deneyiminizi nasıl başladınız ve bu süreç size neler kattı?

İBB bünyesinde Rekreatyon Uzmanı olarak göreve başladıktan sonra Kori İzçisi görevinde geçirmiş olduğum süreç, bana doğadaki bitki türlerini, yaban hayatını, tarihi yapı ve ağaçlarımızı keşfetmeyi, yaşayarak ve eğlenerek öğrenmeyi/öğretmeyi, doğa yürüyüşleri yaparak fiziksel ve ruhsal açıdan daha sağlıklı olmayı öğretti.

Kori izçileri olarak İstanbullulara doğayı ve sürdürülebilirliği anlatırken hangi önemli mesajları iletirsiniz ya da nasıl bir farkındalık kazandırmayı amaçlıyorsunuz?

Kori İzçisi olarak doğa gezileri etkinlikleri ile yaşlı, genç her yaş ve düzeydeki insan grubunun fiziksel, zihinsel ve ruh sağlıklarını olumlu yönde desteklemekteyiz. Çalışmalarımıza bu hususta devam ederek, katılımcıların hem sosyalleşmesine yardımcı olmak hem de keşfederek bilgi ve becerilerini geliştirmelerine katkıda bulunmayı amaçlıyoruz. İBB Başkanımız Ekrem İmamoğlu'nun da bu konuda her zaman üzerinde durduğu ve dikkat çekmeye çalıştığı gibi insanlarda ekolojik farkındalık oluşturmak en büyük gayemiz.

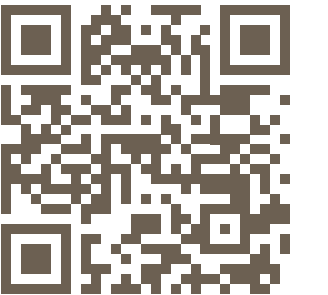

Doğayla iç içe birçok aktivite gerçekleştiriyorsunuz. Bu aktivitelerin doğa ve çevre üzerindeki etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Düzenlenen geziler kapsamında, çevre bilincinin kazandırılması amaçlanmış, uygulamalı doğa etkinlikleri düzenlenmiştir. Bu etkinliklerle ekolojik dengeye saygılı olma, sağlıklı bir çevrede yaşamının kıymetini anlama çabası da gösterilmiştir. Sahip olduğumuz önemli değerlerimiz hakkında doğayı keşfederek bilgi sahibi olmayı sağlamak-tadır. Ayrıca, insanların boş zamanlarını verimli değerlendirmesi ve dış dünyanın olumsuz etkilerinden uzak kalmaları adına yapıcı ve olumlu bir etkisi olduğunu düşünmekteyim.

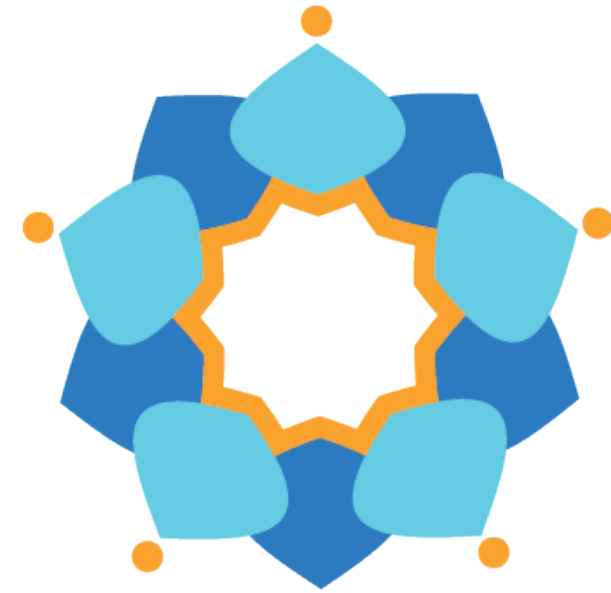

QR KODU OKUTARAK
**TÜRKİYE'DEKİ MEMELİ
HAYVANLARIN İZ REHBERİ**
KİTAPÇIĞINA ULAŞABİLİRSİNİZ.

Malita Köşkü

YILDIZ KORUSU

Dr. H. Tolga Arslan
Yeşil Alan Yapım ve
Tesisler Müdürlüğü
Tasarım ve Yenilik Şefliği - Yazar

Beyazıt Meydanı'nın yanında-ki üçüncü tepenin üstüne ilk olarak Eski Saray yapılmış. Ardından Sarayburnu'ndaki Topkapı Sarayı gelmiş. Daha sonra Boğaz'ın kıyısında Dolmabahçe Sarayı hizmet vermeye başlamış Osmanlı Padişahlarına. En son imparatorluk yavaş yavaş ellerinden kaymaya başladığında Yıldız Sarayı'na çekilmiş sultanlar, bu saray tanıklık etmiş onların dertlerine, korkularına.

Beşiktaş ile Ortaköy arasındaki yamaçlara yayılmış olan 46,6 hektarlık alanıyla İstanbul'un kent içindeki en büyük parklarından burası. Von Hammer'ın tahminine göre, ilk olarak Bizans kaynaklarında adı geçen ve erken Bizans şiirinde "Dafne" olarak adlandırılıp övülen defne ormanları ile Pan'ın flütünü çaldığı yeşillikler günümüz Yıldız Parkı'nın bulunduğu alanlardır. III. Selim, güzelliğine hayran kaldığı ve buraya geldiğinde büyük bir sükun bulduğu bu bahçeye annesi Mihrişah Valide Sultan için bir kasır yaptırır, ismini de "Yıldız" koyar. Yıldız Korusu'nun Osmanlı döneminde tarih sahnesine çıkışı, belirgin olarak 1600'li yılların başında olsa gerektir. O za-

manlar Kazancıoğlu Bahçesi adını taşıyan bu şahıs malı toprak, padişah mülkleri arasına alınmış ve IV. Murad tarafından kızı Kaya Sultan'a verilmiştir. Kaya Sultan'ın kocası Melek Ahmed Paşa'nın yakınlarından olan Evliya Çelebi, yapı hakkında, "Vâcib-üs-seyr bir yalıdır. Bunda fevkanî bir şadırvan vardır ki, dünyada öyle bir sanatlı fevâre görülmemiştir" demiştir. Ama sahil sarayların ve arkadaki bahçenin yıldızı, asıl bir yüzyıl Von Hammer Mihrişah Valide Sultan sonra, 18. yy'ın ortasına doğru parlamaya başlar. III. Ahmed bu mülkünü, sevgili sadrazamı Nevşehirli İbrahim Paşa'nın kardeşi Mehmed Paşa'ya ihsan etmiştir. Hünkârın ve vezirinin burada yaptıkları âlemler ünlüdür. Bu kıyıların Çırağan (veya Çerağan) adını alması, denizin bu mavi sahillerinde ve arkasındaki yeşilliklerde, mehtaplı gecelerde düzenlenen masal eğlencelerinden ileri gelir. Yıldız Parkı'nın tarihinde, özellikle 18. yy'da yaşamış olan ve başta lale olmak üzere her türlü çiçeğin tarla halinde ışıklandırılmasına dayanan gece eğlencelerinde, yakın tarihlerdeki bir yakıştırma olan kaplumbağa sırtında mum olayının bir abartma olduğunu ve gerçeği yansıtmadığını belirtmek gerekir. 1920'lerde çıkmış ve daha sonra yaygın bir klişe haline gelmiş olan bu sırtı mumlu kaplumbağa dekoru yerine, Lale Devri'nin tam bir görgü tanığı olan Fransız soylusu Baron de Tott, uç noktasına varmış

ve tam arınmış bir süsleme zevkine dayalı çırağan âlemlerinin bütün bölümlerini ayrıntıları ile anlatmıştır. Buna göre, bu bahçelerde başvuru en zengin ışık oyunu, çiçek adalarına yerleştirilen kristal fenerlerle ve aynalarla yapılan iç aydınlatma ve renk yansıtımlarıdır. Renk öbekleri arasına kurulan dekor dükkânlarda, davetliler birbirlerine çiçek motifli pırlanta, elmas, yakut mücevherlerini armağan eder ve dört bir yandan yükselen müzikle kendilerinden geçerlerdi. İstanbul'u gören yabancılar, şehrin bu doğal zenginliği ve “yaradılışındaki lüks” karşısında hayran kalıyorlardı. Eserini, âşık olduğu görünümünün gravürleri ile donatan ince ruhlu İngiliz yazar Miss Pardoe da, ahşap Çırağan Sarayı kadar, arkasında yükselen bu yamaçların bitki örtüsüne de bayılmıştır. Kitabında bulduğumuz değerli bir bilgi, Yıldız Parkı'nın o za-

manlar yapay düzenlemelerle bozulmayıp doğal görünümünde bırakıldığı ve olduğu gibi korunduğudur. Miss Pardoe, denizden bakılınca servilerin, badem ağaçlarının, akasyalar ve ulu akçaağaçların yamaçları doldurduğunu yazmıştır. Bu, henüz II. Baron De Tott Miss Pardoe Abdülhamid'in yabancı bahçe mimarlarına Batı anlayışı içinde özel dikimler yaptırmamış olduğu, orijinal ormanlıktır. 19. yy'ın ikinci yarısında Abdülaziz döneminde Çırağan Sarayı'nı oluşturan eski ahşap yalılar ve yüzleri resimli yapılar söktürülmüş, bugün mevcut olan olağanüstü güzellikteki mermer saray 1862-1871 arasında yaptırılmış ve ana cadde üstünde hâlâ duran taş ve mermer işlemeli masif köprü ile de arkadaki koruluğa bağlanmıştır. Daha önceki dönemlerde de, kıyadaki saraylardan arka bahçeye bir bağlantı ile geçildiğine kuşku yoktur. Abdü-

laziz döneminde “Mabeyin Bahçesi” adını alan, prensip olarak padişaha ve yakın çevresine mahsus olan koruluğa, belli zamanlarda ve hünkârın izni ile harem halkı da çıkarılmaktaydı. Saray hekiminin kızı Şair Leyla Hanım, anılarında bugünleri pek güzel anlatmıştır. Uzun bir kış devresinden sonra tabiata çıkmalarına izin verilen kadınlar ve genç kızlar saraydan ayrılmadan önce, korunun bütün bahçıvanları, bekçileri, korucular uzaklaştırılır ve ana caddeye, yüzleri cadde tarafının tersine dönük askerler dizdirmiştir. Haremağaları, yolda karşılarına çıkabilecek son erkek görevlileri de vaktinde uyarmak ve uzaklaştırmak üzere, “Halvet! Halvet” diye seslenerek, hanımları grup grup köprüden arka bahçelere geçirirmiş. Köprü'nün vardığı terastan sonra üst bahçelere çıkan geniş mermer merdiven, hâlâ durmaktadır. Oradan çı-

kılıp ağaçlar altına dağıldığında, çayırılar, çimenler, meyveler arasında, zamanın nasıl akıp gittiğinin farkına varılmadan akşam yaklaşırken, o çağın deyimi ile “gün zevale dönmeden önce”, ellerde buketler, sepetlerde yemişler, yarı keyif yarı hüznün duyguları içinde dönüş başlar, tekrar sarayın altın kafesine girilmiştir.

II. Mahmud da buraya küçük bir köşk ilave ederek çevresini düzenletmiştir. Yeniçeri Ocağı kaldırıldıktan sonra kurulan Asakir-i Mansureyi Muhammediye'nin talimleri de burada yapılmıştır. Sultan Abdülmecid, annesi Bezm-i Alem Valide Sultan için burada “Kasr-ı Dilküşad” adını verdiği bir kasır inşa ettirmiştir. II. Abdülhamid tahta çıktıktan sonra Yıldız Sarayı'na yerleşince bahçeye yeni köşkler ve binalar ekletmiştir. (Malta Köşkü, Çadır Köşkü, Şale

Köşkü, Kaskat Köşkü, Limonluk Köşkü, Set Köşkü, Cihannüma Köşkü ve Saray Tiyatrosu) Çevredeki arazileri de bahçeye katarak burayı Ortaköy'e doğru büyütüp ağaçlandırmıştır. II. Abdülhamit hatıra defterinde, bahçeyi deniz kenarlarındaki yoldan itibaren tepedeki Yıldız Sarayı'na bağlatıp etrafını yüksek duvarlarla çevirttiğini, yerli yabancı mimarlar, bahçıvanlar getirerek büyük paralar harcadığını, bahçenin her metrekaresine altın döküldüğünü belirtir. Yine bu dönemde bahçeye Koltuk, Saltanat, Valide ve Mecidiye isimleri verilen dört kapı açılmıştır.

Tarihimizde Yıldız Mahkemeleri adıyla yer eden olay da adını buradan almaktadır. 1881'de Yıldız Sarayı bahçesindeki Çadır Köşkü'nde eski sadrazam Midhat Paşa, Damat Nuri Paşa ve Mahmud Celaleddin Paşalar ile bunlarla işbirliği yaptıkları ileri sürülenlerin, Abdülaziz'i öldürttükleri iddiasıyla yargılama-

lar gerçekleşmiştir. Bu, Osmanlı tarihinde ilk kez, Malta Köşkü bir sadrazamın yargı kurulu önüne çıkarılmasıdır. Bir ihtilal sonucu tahta çıkan II. Abdülhamid, amcası Abdülaziz'in ve ağabeyi V. Murad'ın tahttan indirilmelerinde ve kendisinin padişah oluşunda birinci derecede etkili olan Midhat Paşa'dan çekinmekte, kendisinin de önceki iki padişah gibi tahttan indirileceğinden kaygılanmaktadır. Mütercim Rüşdî Paşa'dan sonra 19 Aralık 1876'da sadrazamlığa atadığı Midhat Paşa'nın I. Meşrutiyetin ilanı ile kendisini çok güçlü hissetmesi, Meclis-i Mebusan'ı padişahattan daha yetkili gördüğünü açıklaması, Asakir-i Milliye kurma girişimi, halk arasında ise Midhat Paşanın diktatör olacağı dedikodusunun yaygınlaşması, II. Abdülhamid'i büsbütün kuşkulandırmıştır. Bu nedenle 5 Şubat 1877'de Midhat Paşa'yı azledip yurtdışına sürgüne göndermiştir. Midhat Paşa'nın ülke dışında

olduğu aylarda İstanbul'da lehinde ve aleyhinde odaklar oluşmuştur. Bunlardan çekinen II. Abdülhamid, Midhat Paşa'yı önce Suriye valiliğine, oradan da Aydın valiliğine atamıştır. Midhat Paşa bu son görevini sürdürürken İstanbul'daki karşıtları padişahın da desteği ve teşviki ile Abdülaziz'in intihar etmeyip öldürüldüğü yolunda bir iddia ortaya atmıştır. Mütercim Rüşdî Paşa ile Midhat Paşa'nın da bu cinayete önyak oldukları ileri sürülmüştür. Bu kampanyayı başlatanlar arasında Mahmud Nedim Paşa, Cevdet Paşa, Nusret Paşa, İstanbul Şehremini Mazhar Paşa da vardır. Dostları ve yakınları Midhat Paşa'ya haber gönderip Avrupa'ya kaçmasını önerdilerse de Midhat Paşa buna yanaşmamıştır. Sadrazam Said Paşa'nın başkanlığındaki Heyet-i Vükelâ toplantısında Midhat ve Mütercim Rüşdî Paşaların sorguya çekilmeleri, Midhat Paşa'nın Aydın valiliğinden azli karar-

laştırılmıştır. Aydın valî vekilliğine atanan Hilmi Paşa'nın, İzmir'de bir baskınla ve konağını bir tabur askerle kuşattırmak suretiyle Midhat Paşa'yı tutuklama girişimi başarısızlıkla sonuçlanmış ve 18 Mayıs 1881 gecesi Midhat Paşa, konağına bitişik konumdaki Fransız Konsololuğu'na sığınmıştır. İstanbul Vapurı ile İzmir'e gelen Adliye Nazın Cevdet Paşa, yönetim adına güvence vererek Midhat Paşa'yı teslim almıştır. İlk sorgulama vapurla İstanbul'a dönüş sırasında, Müdde-i umumi Latif Bey tarafından yapılmıştır. Vapurda, V. Murad'a mabeyincilik yapmış olan Seyyid ve Edhem beylerle yüzleştirilen Midhat Paşa iddiaları reddetmiştir. Manisa'daki çiftliğine çekilmiş bulunan Mütercim Rüşdî Paşa ise hastalığı sebebiyle İstanbul'a getirilememiştir. İzmir'deki sorgusundan sonra yargılanmaktan kurtulmuştur. 23 Mayıs 1881 günü akşamı İstanbul'a getirilen Midhat Paşa tutuklanarak

Yıldız Sarayı Çadır Köşkü'ne kapatılmıştır. O gün ve ertesi günlerde de diğer sanıklar tutuklanıp Çadır Köşkü'ne getirilmiştir. Burada oluşturulan mahkemenin başkanlığını Süruri Efendi üstlenmiştir. Yargı heyetinde Abdülatif Bey ile kurenadan Ragıp Bey vardır. Yıldız Mahkemesi'nde sorgulama ve yargılanmaları yapılanlar, sözde Abdülaziz'i öldüren Yozgatlı Mustafa, Cezayirli Mustafa, Boyabathı Hacı Mehmed, Abdülaziz'in ikinci mabeyincisi Fahri Bey, olayı görenlerden Binbaşı Necib, Namıkpaşazade Binbaşı Ali, V. Murad'ın ikinci mabeyincisi Seyyid, yaver miralay İzzet Bey, bunları teşvik edenler olarak da Midhat, Damat Nuri ve Mahmud Celaleddin Paşalardır. Eski Şeyhülislam Hayrullah Efendi de bu olaya karışmış görülerek II. Abdülhamid tarafından daha önce şeyhülharemlikle Medine'ye gönderilmiş bulunmaktadır. Yıldız Mahkemesi yargılamaları 27 Ha-

ziran 1881'e kadar bir aydan fazla sürmüş ve sonradan yayımlanan hatıralara göre sanıklara türlü işkenceler yapılmıştır. Suçlamalara esas fezlekeler ile heyet-i ithamiye mazbatası ve İstanbul mahkeme-i istinaf müddeiumumiliğince hazırlanan ithamnamede, Abdülaziz'i Fer'iye Sarayı'nda, katiller Pehlivan Mustafa Çavuş, Hacı Mehmed ve Cezayirli Mustafa'nın, mabeyinci Fahri Bey'in yardımı ile öldürdükleri, onları bu cürüme Mahmud Celaleddin Paşa ile Nuri Paşa'nın tehditle yönelttikleri, Mütercim Rüşdî Paşa ile Midhat Paşa'nın da bundan haberdar oldukları ileri sürülmüştür. Midhat Paşa'nın ve öteki sanıkların tüm savunmaları, gösterdikleri kanıtlar dikkate alınmayarak 27 Haziran 1881'de Mahkeme-i Temyizin kararı açıklanmıştır. Buna göre ikinci mabeyinci Seyyid Bey ile Miralay İzzet Bey onar yıl hapse çarptırılırken diğer bütün sanıklar idama mahkûm edilmiş-

tir. Heyet-i Vükelâ bu hükümlerin infazı konusunu görüşmüştür. II. Abdülhamid'in talimatı üzerine de eski sadrazamlardan Saffet Paşa'nın başkanlığında toplanan Heyet-i Fevkalade'ye bütün nazırlar, eski sadrazamlar, müşir ve ferik rütbeli komutanlar katılmıştır. Yine, padişahın isteği üzerine, katılanların her biri, mahkûmlara verilen cezalar konusuna ayrı ayrı görüşlerini ve kanaatlerini birer pusulaya yazmıştır. Çoğunluk, hükümlerin infazından yana olduğu halde II. Abdülhamid, bir merhamet ve şefkat gösterisi ile azlık oyları benimsemiş ve idamları ömür boyu kalebentliğe çevirmiştir. Mahkûmlar, 28 Temmuz 1881 günü akşamı İzzeddin Vapuru ile İstanbul'dan çıkarılmıştır. Uzun bir yolculuktan sonra Cidde'ye, oradan da Taif Kalesi'ne götürülmüştür. Bundan sonra Midhat Paşa ile yazgı arkadaşlarına "Taif Mahkûmları" denilmiştir. Üç yıl süren işkenceli bir zindan yaşamından sonra 24 Nisan 1884'te Midhat Paşa ve yanındakiler katledilmiştir. Öldürülmeyen üç kişiden biri olan mabeyinci Fahri Bey, 1908'de II. Meşrutiyet ilan edilince İstanbul'a dönmüştür. Suçlamaların iftira olduğunu anlatan İbretnümâ adlı anıları sonradan yayımlanmıştır. Yıldız Mahkemesi nedeniyle Abdülaziz'in ölümü de "İntihar mı etti, öldürüldü mü?" bilinmezliğine çekilmiş ve bu konudaki türlü savlar günümüze kadar sürmüştür.

Yine bölgede bulunan Yıldız Camii, II. Abdülhamid tarafından 1303/1885-86'da yaptırılmıştır. II. Abdülhamit herkesten ve özellikle de Boğaz'dan gelebilecek saldırılardan çok çekindiği için elindeki muazzam güce rağmen Yıldız Sarayı'nda oturmuş, gene de huzur bulamamış ve etrafına huzur vermemiştir. Sarayın yapımında çalışanların bile birbirleriyle planlar hakkında konuşmalarını yasaklamış, gelebilecek davetsiz misafirlerin engellenmesi için bazı koridorlara duvar ördürmüştür. Yıldız camii de bu mantık çerçevesinde

inşa ettirilmiştir. Gerek plan şeması, gerekse dekorasyonu ile son dönem Osmanlı mimarlığında benzeri olmayan bir yapıdır. Cami, 1877'de Yıldız Sarayı'na yerleşmesinden sonra cuma selamlığı, bayram vb. önemli dini günlerde uzak camilere gitmekten hoşlanmayan ve suikast korkusu yaşayan II. Abdülhamid'in isteği üzerine sarayın hemen yanında inşa edilmiştir. Camii, o dönemdeki konumu bakımından saray duvarlarının dışında ama yerleşme alanı içindedir. Bu nedenle, konumu ve işlevleri açısından bir saray camii olma özelliğine sahip olmuştur. Köşkün II. Abdülhamid için ayrılmış üst katı, altın varak ile çok renkli ve üst düzeyde bir oryantalist bezemenin alabildiğine zenginleştirdiği bir saray atmosferi yansıtır. İşlenmemiş tek bir noktanın bırakılmadığı bu mahfilin hacimleri, doğrudan harim (Harim: Kutsal tutulan yer;

başkalarının girmesinin yasak olduğu yer) mekânına ve tam kubbe altına açılır. Köşkün harime açılan yan odaları ise üç basamakla çıkılan küçük bir sahanlık ve kafesli bir pencere düzeneği içinde harim kısmına bakmaktadır. Bu kafeslerin çok özel olan işlemelerinin padişahın elinden çıktığı söylenmektedir. Selamlık törenlerine görkemli bir dekor oluşturan Yıldız (Hamidiye) Camii, çok çeşitli düzeylerde okumalara ve anlamlandırmalara açık ve 19. asrın sonu ve II. Abdülhamid dönemi mimarlığı için önemli taş nıklıklar veren bir yapıttır.

Son derece zarif bir görüntüye sahip olan Yıldız Şale, Osmanlı mimarisinin en belirgin, en güzel örneklerindendir. Şalenin inşaatı üç farklı dönemde gerçekleşmiştir. En eski bölüm 1870'lerde resmi misafirlerin kalması için hanedanın yaşadığı bölümden yüksek duvarlarla tamamen

ayrılarak yapılmıştır. 1889 yılında Sarkis Balyan tarafından Kayzer II. Wilhem'in ziyareti için yapılan ikinci bölüm tamamlanmıştır. Kayzer'in 1898 yılındaki ikinci ziyareti için Ralmondo d'Aronco tarafından üçüncü bölüm inşa edilmiştir. Son iki bölümün Alman imparatorun ziyareti için inşa edilmesiyle Yıldız Şale, devletin resmi konuk evi görevini de üstlenmiştir. Burada ağırlanmış üst düzey misafirler arasında İngiliz Başbakanı Winston Churchill, Fransa Başkanı Charles de Gaulle ve Romanya diktatörü Nikolay Çavuşesku da bulunmaktadır. Tavani altın yıldızlarla süslü Merasim Salonu üç katlı ve 60 odalı şalenin belki de en etkileyici bölümüdür. 30 metreye 15 metre boyutlarındaki salon, şu ana kadar dokunmuş en büyük Hereke halısına ev sahipliği yapmaktadır. 60 işçinin dokuduğu bu halı 406 metrekairelik bir alanı kaplamaktadır.

Kasımpatı

Chrysanthemum morifolium

Kasımpatı (Chrysanthemum) ya da krizantem, yaklaşık 30 tür barındıran, papatyagiller (Asteraceae) familyasına bağlı bir cinstir. Asya ve kuzeydoğu Avrupa'ya yerlidir. Otsu, yıllık bitkiler olan kasımpatı türleri, yaklaşık 50-150 cm yüksekliğindedirler. Büyük çiçek başlarına sahiptirler, yabanileri beyaz, sarı veya pembe renkler gösterir.

MÖ 15. yüzyıla kadar erken bir tarihte dahi Çin'de krizantem bir çiçekli bitki olarak ekilmekteydi. Antik bir Çin kenti Chu-Hsien olarak adlandırılmıştı, bunun anlamı "kasımpatı kenti"dir. Çiçek Japonya'ya büyük ihtimalle MS 8. yüzyıl dolaylarında getirildi. İmparator çiçeği resmi mührü olarak kabul etti. Japonya'da çiçeğin kutlandığı ve "Mutluluk Festivali" olarak anılan bir festival bulunmaktadır. Çiçek Batı'ya 17. yüzyılda getirilmiştir. Carolus Linnaeus tarafından adlandırılan çiçeğin isminin kökeni, Yunanca chrys- ("altın") eki ve -anthon ("çiçek") sözcüğüdür.

Sulama:

Kasımpatı, toprağın her zaman nemli olması için sık sık sulanmalıdır, ancak su birikmemesine de dikkat edin, çünkü fazla su onu çürütebilir. Bu durumun engellenebilmesi için toprak iyi drene edilmelidir. Ayrıca çiçek tomurcuklarını ıslatmadan sık sık su püskürtebilirsiniz. Kasımpatını sadece sabahları, mümkünse güneş doğmadan önce veya doğmaya yakın bir zaman aralığında, sulamalıyız. Geceleri sularsanız, toprak kurumayabilir ve bunun sonucunda nemli toprak mantarlar oluşumu için zemin oluşturabilir. Güneşin tepede olduğu saatlerde sulamamanız tavsiye edilir. Aksi takdirde bitkinin tamamen kurumasına neden olabilirsiniz.

Budama:

Bitkinin gelecek yıl daha fazla çiçek vermesi için budanması iyi olacaktır. Dalların sadece yaklaşık 4 cm kalacak şekilde budanması gerekir. İşlemden sonra bitkiyi orta derecede sulayın.

Güneş İsteği:

Bu bitkinin çok fazla ışığa ihtiyacı vardır, ancak ters tepebilecek ve olumsuz etkilenebileceği için güneşe doğrudan maruz kalmamasına da dikkat etmenizde fayda var. Ekim yerine ya da saksıyı konumlandıracağınız yerde bitkinin yeteri kadar güneş ışığı alabileceğinden emin olmalısınız.

Dikim:

Kasımpatı ekimi için, öncelikle doğru drenaja sahip bir saksı hazırladığınızdan emin olun, çünkü drenajın kötü olması durumunda suladıktan sonra köklerde aşırı su birikimi gerçekleşebilir, bu da sonuç olarak bitkiye zarar verecektir.

Ekerken yaklaşık olarak 15 cm derinliğinde bir çukur açmanız yeterli olacaktır. Derin bir çukur tercih etmeniz kasımpatı için daha ideal olacaktır. Bu sayede kasımpatı başlangıçta köklerini rahatça ve doğal bir biçimde toprağa salabilecektir.

Saksıda Bakımı:

Tohumları; 20-25 cm çapında, iyi drenajlı ve bitkisel substrat ile birlikte büyük bir saksıya ekilmelidir. Sonrasında saksı temiz hava alabileceği bir yere konulmalıdır. Bitkiyi daima nemli tutmalısınız ve eğer varsa solmuş çiçekleri veya yaprakları daima çıkarmaya dikkat etmelisiniz.

Ne zaman çiçek açar:

Çiçeklenme yaz sonunda, ekim ayı gibi meydana gelir ve kasım, aralık ayına kadar sürer.

YabAn
İSTANBUL

MAVİ BAŞTANKARA

Cyanistes caeruleus

Baş ve Gövde Uzunluğu: 10-12 cm

Kanat Açıklığı: 17-20 cm

Morfolojisi: Alın ve yanaklar beyaz, karnı sarı, kuyruk, kanat ve başın üstü mavidir. Gagası ile gerdanı arasında siyahımsı mavi bir bant bulunur. Gaga ile göğüs arasında siyah bir bant vardır. Gecinde yanaklar sarıdır. Başındaki siyah bantlar belirsiz ve gövde renkleri soluktur.

Biyolojisi: Örümcekler, böcekler, böcek larvalar, meyve ve tohumlarla beslenirler. Yuvalarını duvar kovukları ve ağaçlara yaparlar. Meyvelerin ve çalılarının bulunduğu karışık ormanlarda meyve bahçelerinde ürerler. Derelerin taşlık kenarları, dağ yamaçları, tarlalar ve bataklık gibi yerlerde yaşarlar. Tırmanma yeteneği iyidir ve bu sebeple ağaçlara tırmanabilirler.

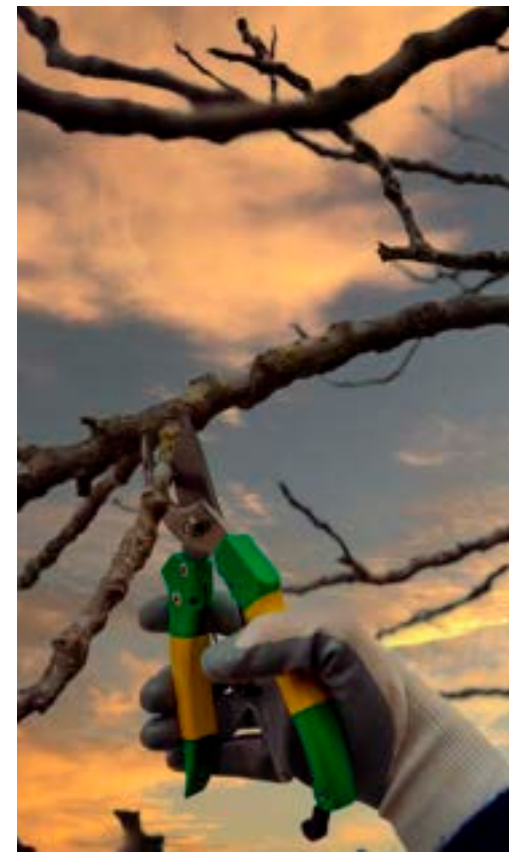
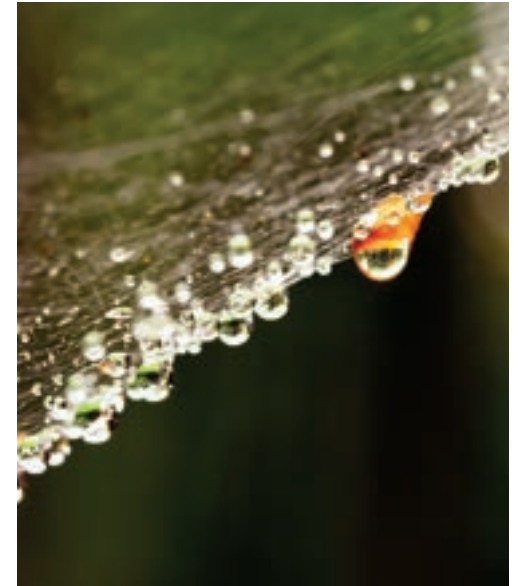
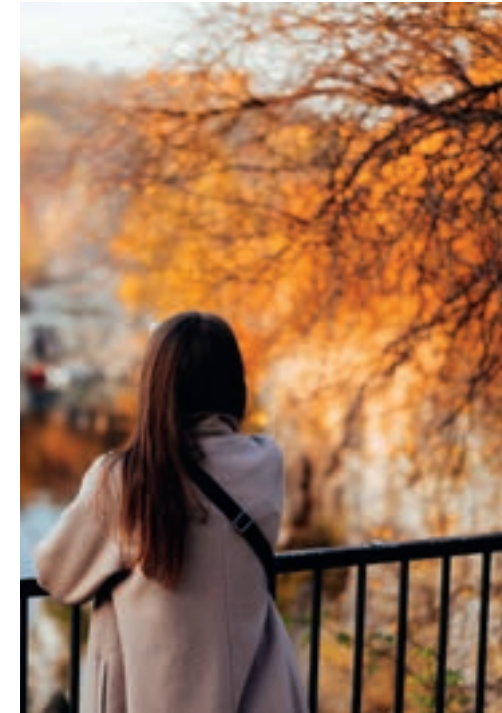
Yaşam Alanı: Korularda, ağaçlılarda, zeytin ve meyve bahçelerinde, park ve bahçelerde yaşarlar.

İstanbul'daki Dağılımı: İstanbul'daki korularda, park ve bahçelerde bulunurlar. Yerli türdür.

YabAn
İSTANBUL

KIZIL AKBABA

*Gyps fulvus***Baş ve Gövde Uzunluğu:** 85-110 cm**Kanat Açıklığı:** 230-265 cm**Morfolojisi:** Beyaz kafalı, iri ve uzun boyunlu bir akbabadır. Kanat örtüleri ve gövdesi kırmızı, kuyruk telekleri ve siyah kanatlarıyla bir kontrast oluşturur. Gençnin yakası koyu renkli ve kanat altı daha açık renklidir.**Biyolojisi:** Yuvası uçurum yamacında veya korunaklı mağara yapılıdır. Besin ihtiyaçlarını hayvan leşlerini yiyerek karşılar. Genellikle toynaklı hayvan ve büyük memelilerin yumuşak dokularını yerler. Tek yumurta yaparlar, kuluçka süreleri 50-58 gün arasındadır. Yavruların uçuş süreleri 110-130 gündür.**Yaşam Alanı:** Açık arazide beslenir, kayalık ve dağlık arazide yuva yaparlar. Savan, alpin, bozkır, çayırlar, yarı göller ve çöllerde leş ararlar. Kaya uçurumların çıkıntılarında koloni halinde yuva yaparlar.**İstanbul'daki Dağılımı:** İstanbul'un her yerine ve Küçük Çamlıca'da çokça görülürler. Yaz-Kış göçmenidir ve geçit kuşudur.DOĞA
TAKVİMİ

E K İ M

- 2 Turnaların Göçü
- 3 Dünya Yürüyüş Günü
- 4 Koç Katımı Fırtınası
- 4 Dünya Kuş Gözlemi Günü
- 4 Hayvanları Koruma Günü
- 14 Yaprak Dökümü Fırtınası
- 17 Kırangıç Fırtınası
Kırangıçların Anadolu'dan göç zamanı
- 21 Bağ Bozumu Zamanı
- 22 Bağ Bozumu Fırtınası
- 24 Dünya Birlik Günü
- 24 Uluslararası İklim Eylem Günü
- 26 Suların Soğumaya Başlaması
- 27 Balık Fırtınası
- 31 Ağaç Budama Zamanı

K A S İ M

- 2 Kuş geçimi fırtınası
Anadolu'da kalan son kuşların göç zamanı
- 4 Lodos Rüzgârları
- 6 Kuş Geçimi Fırtınası
- 9 Çiğ Düşme Zamanı
- 12 Pastırma Yazı
- 24 Soğukların Başlaması
- 30 Dünya Yok Olan Türleri Anma Günü

A R A L İ K

- 2 Ülker Dönümü Fırtınası
- 9 Kara Kış Başlangıcı
- 12 Kara Kış Fırtınası
- 21 En Uzun Gece
- 21 Kışın Başlangıcı
- 21 Gün Dönümü Fırtınası
- 22 Zemheri Başlangıcı
- 29 Şiddetli Soğuklar

YEŞİLÇAM'DA YEŞİL İSTANBUL

İstanbul'un yarım asır öncesine göz atabileceğimiz ve Yeşil İstanbul'dan manzaralar bulabileceğimiz Yeşilçam filmleri ile sizlerleyiz.

Ömer Faruk Yazıcı Yeşil Alan Yapım ve Tesisler Müdürlüğü

Tasarım ve Yenilik Şefliği - Editör

Sinema, insanlığın hafızasını canlı tutan önemli bir araçtır ve tarihi anıları gelecek nesillere aktarmanın güçlü bir yoludur. Türkiye'de özellikle Yeşilçam dönemi sineması, eski İstanbul manzaralarını ve toplumsal yaşantıyı canlı bir şekilde yansıtarak geçmişî hatırlatmada önemli bir rol oynamıştır.

Yeşilçam filmleri, 50'lerden 80'li yıllara kadar Türk sinemasının altın çağı olarak kabul edilen dönemde üretildi.

Bu filmler, o dönemin İstanbul'unu, insanlarını, kültürel atmosferini yansıtarak izleyicilere geçmişî bir pencere açar. Beyoğlu'nun dar sokaklarından, Boğaziçi'nin muhteşem manzaralarına kadar, Yeşilçam filmleri İstanbul'un dönüşümünü ve yaşam tarzını seyirciye görsel bir şölenle sunar.

Sinema, İstanbul'un tarihini ve evrilişini dokunaklı bir şekilde kaydeder ve bu kıymetli mirası gelecek nesillere aktarır. Yeşilçam filmleri, sadece birer eğlence kaynağı değil, aynı zamanda İstanbul'un ve Türkiye'nin tarihini yaşatan canlı belgelerdir. Bu

nedenle, sinemanın insanlığın hafızasını gelecek kuşaklara taşımadaki etkisi büyük ve anlamlıdır.

Biz de Yeşilçam filmlerinde Yeşil İstanbul'un izlerini aradığımız bir bölüm hazırladık sizin için. Yıldız Korusu'ndaki meşhur ahşap köprü ile anıt ağaç, Emirgan Korusu'ndaki köşkler, yakın bir zamanda yedilediğimiz Beşiktaş Rıhtım'ı, betona gömülmekten kurtardığımız Süreyya Plajı'ndaki Bakireler anıtı, Fındıklı Parkı ve neredeyse tamamen değişmiş çehresiyse Gülhane Korusu'nu filmlerin içinden bir bir inceleyip çıkardık.

Yıldız Korusu - Saplı Meşe ve Ahşap Köprü

Çarıklı Milyoner

Yönetmen: Kartal Tibet
Yıl: 1983
Süresi: 1 Saat 29 Dakika

Oyuncular: Kemal Sunal, Necla Nazır, Ali Şen, Reha Yurdakul, Selim Naşit, Belkıs Dilligil

Filmin Konusu: Ünlü bir milyoner, geçirdiği kaza sonucu ağır yaralı olarak kaldırdığı hastanede hayatını kaybeder. Avukatlar vasiyeti açıklayınca yakınları şoka girer. Çünkü tüm servetini varlığından hiçkimsenin haberdar olmadığı öz oğlu Bayram'a bırakmıştır. Avukatlar ve mirasın kendilerine kalacağını düşünen aile üyeleri hemen Bayram'ın peşine düşerler.

Emirgan Korusu - Sarı Köşk

Tosun Paşa

Yönetmen: Kartal Tibet
Yıl: 1977
Süresi: 1 Saat 25 Dakika

Oyuncular: Kemal Sunal, Akil Öztuna, Şener Şen, Adile Naşit, Müjde Ar, Ayşen Gruda, Zihni Göktay

Filmin Konusu: Yeşil Vadi için uzun süredir mücadele eden aileler olan Seferoğulları ve Telliogulları oğullarını İskenderiye mutasarrıfı Daver Bey'in kızı Leyla ile evlendirerek bu kavgayı kazanmak ister. Telliogulları daha büyük bir torpil için evin uşağı olan Şaban'ı Kahire Sarayı'nın en heybetli paşası Tosun Paşa olarak tanıtırlar. Şaban'ın Leyla'ya aşık olmasıyla işler karışır.

Emirgan Korusu - Pembe Köşk

İhtiras Fırtınası

Yönetmen: Halit Refiğ
Yıl: 1983
Süresi: 1 Saat 31 Dakika

Oyuncular: Gülşen Bubikoğlu, Zuhall Olcay, Cihan Ünal, Renan Fosforoğlu, Haluk Kurtoglu

Filmin Konusu: Osmanlı Paşası Recai Bey kızı Şerefi çok mert ve erkek gibi yetiştirmiştir. O dönemde padişahı tahttan indirmek için vatanseverler belli görüşmeler düzenlerler. Şeref, bu görüşmelere katılır. Burada gazeteci ve aynı zamanda müzisyen olan Feyyaz Bey ile karşılaşır.

Vesikalı Yarım

Yönetmen: Ömer Lütfi Akad
Yıl: 1968
Süresi: 1 Saat 29 Dakika

Oyuncular: Türkan Şoray, İzzet Günay, Ayfer Feray, Behçet Nacar

Filmin Konusu: Manav Halil kendi halinde yaşayan bir adamdır. Bir akşam, arkadaşlarının ısrarıyla gittiği pavyonda çalışan Sabiha'yla tanışır ve birbirlerine aşık olurlar. Sabiha, arkadaşı Müjgan'ın birbirlerine uygun olmadıkları yönündeki uyarılarına rağmen Halil'i evine alır ve birlikte yaşamaya başlarlar. Ancak, Sabiha'nın Halil'in hayatıyla ilgili bilmediği gerçekler vardır.

Bizim Kız

Yönetmen: Türker İnanoğlu
Yıl: 1977
Süresi: 1 Saat 27 Dakika

Oyuncular: Gülşen Bubikoğlu, Tarık Akan, Öztürk Serengil, Hulusi Kentmen, Kadir Savun, Hüseyin Baradan, Şemsi İnkaya, Toto Karaca

Filmin Konusu: Bütün mahallenin hayatı, cami avlusunda bir bebek bulmaları ile bambaşka bir hal alır. Adını Zeynep koydukları bebeği kendi çocukları gibi büyütürler. Zeynep, okul mezuniyetinde tanıştığı iş insanı Adil Bey'in oğlu Murat'a gönlünü kaptırır. Murat'a kendisini zengin biri olarak tanıtan Zeynep, Murat'tan hayallerinin teklifini alır.

Ne Sihirdir Ne Keramet

Yönetmen: Esat Özgül
Yıl: 1951
Süresi: 1 Saat 40 Dakika

Oyuncular: İsmail Dümbüllü, Luiza Nor, Müzeyyen Senar, Perihan Altındağ Sözeri, Şemsi Yatsıman

Filmin Konusu: İsmail Dümbüllü, çalıştığı tiyatrodan kovulur. Sevgili Aysel ile İstanbul'da buluşmak üzere sözleşerek yola çıkar. Maceralı bir yolculuktan sonra İstanbul'a varır. Arkadaşı Rasih ile birlikte bir yandan türlü işlerde çalışırken bir yandan da Aysel'in izini arar. Her şey kötü giderken, rüyasında bir cinin kendisine verdiği sihirli değnek çok işine yarayacaktır.

Postacı

Yönetmen: Kartal Tibet
Yıl: 1977
Süresi: 1 Saat 25 Dakika

Oyuncular: Fatma Girik, Kemal Sunal, Erdal Özyağcılar, İhsan Yüce, Nubar Terziyan

Filmin Konusu: İstanbul'un kenar mahallelerinden birinde postacı olarak görev yapmakta olan Adem, yaşlı annesi ile birlikte eski bir evde yaşamaktadır. Sevtap adlı bir kız ile birbirlerini sevmektedirler. Fakat Sevtap'ın ağabeyi Latif bu evliliğe karşı çıkmaktadır. Adem'in kızkardeşi ile çıkar amaçlı evlenmek istediğini düşünmektedir.

EMİRGAN KORUSU

FISTIK ÇAMI

Lütfi Çeribaş
Kentsel Ekolojik
Sistemler Müdürlüğü
Avrupa Yakası Tabiat Varlıklarını Koruma Şefi

İstanbul, eşsiz doğal güzellikle-ri ve tarihi mirası ile dünyanın nadide şehirlerinden biri olup coğrafi konumu nedeniyle çeşitli imparatorlukların merkezi ve baş-kenti olmuştur. Bu güzel coğrafya-da boğazın her iki yakasına dağılan yeşil bezemeleri ile kent mozai-ğinin birer parçası olan İstanbul koruları, kendi varlıkları ile bir ta-raftan doğal peyzajın oluşumunu gerçekleştirirken, bir taraftan da bulunduğu yerdeki çevreyi çeşitli etkilere karşı korumaktadır. Diğer bir ifadeyle kent koruları hem ken-dileri korumaya muhtaçtır, hem de koruyucu konumdadır. Koru, şehir içinde ya da şehirlerin yakın çev-resinde yer alan bakımlı ve koruma altında bulunan küçük orman ola-rak tanımlanmaktadır.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi mül-kiyetindeki Emirgan Korusu adını Emir Güne Hañ dan almaktadır. Ko-runun eski adı Feridun Bahçesidir. 1583’de ölen Nişancı Feridun beyin burada bir malikanesi olduğu bilin-mektedir. IV. Murat, Revan muhasa-rasında bu kaleyi kendisine teslim eden Emur Güne Hañ’ın oğlunu mu-sahip yapmış ve ona diğer bazı em-lak’ la beraber Feridun Bahçesini de vermiştir. Şu anda Emirgan Korusu, İstanbul’un ünlü korularından biri-dir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi her yıl nisan ayında koru içinde bir

lale bayramı düzenlemektedir. İlk kez 1960 yılında gerçekleştirilen bu bayram Türk Laleciliğini geliştirmek ve lale yetiştiriciliğini teşvik etmek amacını gütmektedir. Lale Bayramı zamanı lale sergileri zengin ve ba-şarılı olarak kabul görmekte ve İs-tanbul halkı tarafından yoğun ilgi ile izlenmektedir.

İstanbul florası, sahip olduğu yak-laşık iki bin doğal tür ile Türkiye’de önemli bir konuma sahiptir. Bölge, bu zengin florasını coğrafi pozis-yonuna, iklimine ve jeolojisine borç-ludur. İstanbul florasının bir diğer önemi ise hem yurdumuz hem de dünya için nadir olan türler baki-mından zengin olmasıdır. Binaların ve göletlerin yakın çevresi ile koruya dikilen ağaç ve çalı türü sayısı 120 den fazla ve arboretum kadar zen-gindir. Emirgan korusunun doğal ağaç türleri başta çeşitli meşe türleri olmak üzere atkestane ve gürgendir. Ancak, bitki çeşitliliğini arttırmak için çok sayıda yabancı orijinli ağaç, ağaççık, çalı ve sarmaşık türleri di-kilmiştir. Yapraklı türlerin bazıları; çınar yapraklı akçağaç, atkestane-si, katalpa, çitlenbik, erguvan, mor-salkım, karayemiş, defne, kurtbağrı, yaprağını döken manolyalar(saray laleleri), beyaz çiçekli herdem yeşil manolyalar, alev ağacı, ateş diken-i, zakkum, salkım söğüt, gümüşü ih-

lamur, Londra çınarıdır. İğne yap-raklıların bazıları ise; fıstık çamı, kızılçam, halep çamı, ağlayan çam, veymut çamı, sahil çamı, Lübnan se-diri, mavi atlas sediri, Himalaya se-diri, porsuk ve doğu mazısıdır. İstanbul yöresinde doğal olarak bulunmayan ancak, yaklaşık 100 yıla ulaşan zaman içinde çevre ko-şullarına adapte olmuş çok sayıda egzotik ağaç türü bulunmaktadır. Koruda da farklı türlerde egzotik bitki ve ağaç çeşitleri bulunmakla birlikte, birçoğu anıtsal boyutla-ra ulaşmıştır. İstanbul Boğazi’nin simge ağaçlarından biri olan fıstık çamları koru içerisinde yerini al-mıştır. Fıstık çamlarının en geniş coğrafi yayılımı Anadolu’dur. Genç yaşlarda piramidal tepe yapısın-da olan habitusu, daha sonraki dönemlerde karakteristik özelliği olan şemsiye şeklinde tepe oluş-turur. Büyük boylu, yaprağını dök-meyen bir ağaç olan Fıstık Çamı 30 metre boya, 10-15 metre tepe tacı genişliğine ve 1,5 metre gövde ça-pına ulaşabilir. Doğal ortamlarda ömrü 500 yıl civarındadır. Koza-lakları çok kısa saplı, dal üzerine oturmuş gibidir. Tohumları halk arasında çam fıstığı olarak bilinir. Esas ürünü odun değil yenen yağlı tohumlarıdır. Çam fıstığı çiğ veya kavrulmuş olarak yenilir ve çeşit-li mutfak yemeklerinde kullanılır. Akdeniz bölgesinde, tarih öncesi çağlardan beri çam fıstığı hasadı yapılmaya devam etmektedir. Ayır-ca, erguvanlar ilkbaharda koru için en güzel görünümle yer almak-tadır. Bu özellik aynı zamanda Boğ-a-zici peyzajının bir örneği şeklindedir.

Koru içindeki anıt ve korunmaya de-ğer ağaçlar ile nadir ve endemik tür-lerin yaygın olduğu alanlar, bilimsel, kültürel ve doğal çevre açısından bi-zatihi kendileri korunmaya muhtaç olan ve bozulmadan gelecek kuşakla-ra bırakılması gereken alanlardır. Son yıllarda çokça söz edilen sürdürülebi-lirlik kavramının etkisiyle “koruyarak yararlanma” düşüncesinin giderek ağırlık kazanması, eko-turizm yada ekolojik turizm olarak tanımlanan yeni bir gezi ve eğlence anlayışını gündeme getirmiştir. Değişik kaynak-larda yeşil turizm, doğa turizmi, yayla ve dağ turizmi olarak da ifade edilen bu turizm biçimi, Uluslararası Doğa Koruma Birliği (IUCN) tarafından “Eğ-

lenmeyi, doğayı ve kültürel kaynak-ları anlayarak korumayı destekleyen bilinçli kişi ve grupların bozulmamış doğal alanlara yaptığı geziler” biçi-minde tanımlanmaktadır. Ekoturizmi diğerlerinden ayıran en belirgin özel-liği, katılımcıların doğaya ve otantik kültüre saygılı olması gezi program-larının özellikle korunan alanlardaki anıt ve korunmaya değer ağaç gibi ta-biat anıtlarını kapsamasıdır.

Anıt Ağaçlar, bulunduğu yere ayrıca-lık katan, yeşili koruma tutkusunun üst düzeye ulaştığı günümüzde, belir-gin bir biçimde yükselen “Eko-Turizm Rotaları” için önemli bir doğal kaynak değerine sahiptir. Kaliforniya’daki

Sekoyalar başta olmak üzere değişik ülkelerdeki ulusal parklarda bulunan anıtsal ağaçlar her yıl binlerce do-ğasever turistin gezi programlarının olmazsa olmaz ziyaret noktaları ara-sında yer almaktadır. Ülkemizde ise Hatay ilimizde Samandağ ilçesi Musa Çınarı, Bursa ilimizdeki İnkaya Çına-rı, Zonguldak Alaplı ilçesinde Gömeli Porsuk ağacı öne çıkan ve ekoturizm açısından ziyareti yapılan Anıt ağaç-larımızdandır. Kent ormanı, koru ve parklarda bulunan anıt ağaçların fi-ziksel özellikleri ve görsel ayrıcalık-larını tanıtmaya yönelik oluşturulan Anıt Ağaç Rotaları, ağaçlar hakkında bilgi edinmek isteyen ziyaretçilere kolayca erişim sağlamaktadır.

ANIT AĞAÇ
İSTANBUL

ORTAKÖY YAŞAM VADİSİ

Ortaköy'ün Yeniden Doğuşu: Ortaköy Yaşam Vadisi

İstanbul'un eşsiz güzellikteki Ortaköy bölgesinde, yıllardır atıl bir şekilde bekleyen 70.000 metre-karelik proje alanı artık yeniden hayata kavuşuyor! Ortaköy Deresi'nin İSKİ tarafından gerçekleştirilecek ıslah çalışmaları sonucunda, bu bölge Ortaköy Yaşam Vadisi adıyla sürdürülebilir ve erişilebilir bir kentsel alan haline getiriliyor.

Projemiz sadece çevreyi güzelleştirmekle kalmayacak, aynı zamanda bölgenin taşkın riskini azaltacak ve bu güzel semti yeniden keşfetmek isteyenler için muhteşem bir mekan haline gelecek. İETT Peron Amirliği dahil olmak üzere projeye dahil olan alanlar, estetik bir uyum içinde yeniden düzenleniyor.

Ortaköy Yaşam Vadisi, size ve sevdiğinizlere hitap eden birçok aktivite sunuyor. Yürüyüş yolları, spor alanları ve etkinlik mekânlarıyla sağlıklı ve

eğlenceli bir ziyaret olanağı sunuyor. Ayrıca projemizin merkezinde doğal eğimi kullanarak tasarlanmış çim amfi ve etkinlik alanı bulunuyor.

Çocuk oyun grupları, dinlenme alanları ve restoranlar gibi detaylarla düşünülmüş bu proje, yaşam kalitenizi yükseltecek. Üstelik 32 araçlık otopark alanıyla da park sorunu yaşamadan rahatça yaşam vadimizi ziyaret edebileceksiniz.

Ortaköy Yaşam Vadisi, İstanbul'un tüm sakinleri için bir buluşma noktası ve dinlenme alanı olma vizyonu ile tasarlandı. Siz de bu eşsiz deneyimi yaşamak için Ortaköy Yaşam Vadisi'ni ziyaret edin ve bu yeni başlangıcın keyfini çıkarın.

Ortaköy Yaşam Vadisi, İstanbul'un ritmini değiştiren ve her gününüze anlam katan bir buluşma noktası olarak sizler için hazırlanıyor. Bu eşsiz alan, hem dinamik spor aktiviteleriyle dolu, hem de huzurlu dinlenme alanları sunarak tüm İstanbul sakinlerine hitap ediyor olacak. Yürüyüş yolları, spor sahaları ve kültürel etkinliklerle renklendirilmiş bu yaşam vadisi, aynı zamanda çocuklarınızın oyun keyfini çıkarabileceği, ailelerin piknik yapabileceği ve arkadaşlarınızla keyifli vakit geçirebileceğiniz bir ortam sunuyor olarak İstanbulluların hizmetine girecek.

Eğlence, spor ve dinlenme alanlarıyla bezenen Ortaköy Yaşam Vadisi, İstanbul sakinleri için ideal bir buluşma noktası ve yaşam alanı sunuyor. Her yaş grubundan insanın ilgisini çekecek sayısız aktivite ve olanaklar mevcut.

Ortaköy Yaşam Vadisi, çevre güzelliğini artırmakla kalmayacak, aynı zamanda taşkın riskini azaltarak bölgeyi güvenli hale getirecek.

Uzunca bir süre ihmal edilmiş olan Ortaköy, yetmiş bin metrekaRELİK yeni yeşil alanı ile yeniden canlanacak!

İSTANBUL'U

BİR UÇTAN

SİLİVRİ FENER MAHALLE PARKI

2.061,33 m² Yeşil Alan
144 Yeni Ağaç
360 Yeni Çalı
Basketbol Sahası
Çocuk Oyun Alanı
Yetişkin Fitness Alanı
Yürüyüş Yolları

ŞİLE ÜVEZLİ MAHALLE PARKI

1.938 m² Yeşil Alan
426 m² Yürüyüş Yolu
233 m² Çocuk Oyun Alanı
Basketbol Sahası
Tribün Alanı
Kır Masaları
Pergola

BİR UCA

PARKLARLA DONATIYORUZ.

Yeşil Enerji

Hoşdere Park Alanı'nın çatısına 520 adet güneş paneli yerleştirildi. Bu sayede;

90,51 ton karbondioksit salımı engelleniyor.

61 hanenin yıllık enerji üretimi karşılanıyor.

Doğaya, 220 ağacın dikilmesine eşdeğer katkı sağlanıyor.

Hoşdere Park Alanı

Hoşdere Park Alanı çatı güneş enerji santrali Nisan 2022 tarihinde bitirilerek elektrik üretimine başlamıştır. Güneş enerji santralinin devreye alınmasıyla birlikte tesisin yıllık elektrik tüketiminin yüzde 196,05'i bu santralden temin edilecektir.

Yeşil Enerji

Kartal Bülent Ecevit Kültür Merkezi

Kartal Bülent Ecevit Kültür Merkezi çatı güneş enerji santrali Ocak 2022 tarihinde bitirilerek elektrik üretimine başlamıştır. Güneş enerji santralinin devreye alınmasıyla birlikte tesisin yıllık elektrik tüketiminin yüzde 9'u bu santralden temin edilecektir.

Kartal Bülent Ecevit Kültür Merkezi 'nin çatısına 144 güneş paneli yerleştirildi. Bu sayede;

78 ton karbondioksit salımı engelleniyor.

50 hanenin yıllık enerji üretimi karşılanıyor.

Doğaya, 1.055 ağacın dikilmesine eşdeğer katkı sağlanıyor.

NASIL GİDİLİR?

**ATATÜRK
KENT
ORMANI**

Bugün Bağcılar'dan Atatürk Kent Ormanı'na gidiyoruz.

BAĞCILAR İSTASYONU

(Kırsal-Olimpiyat-
Beyazşehir Akademi
İstasyonu)

Bağcılar Mey

Haydi yolculuğumuza başlayalım! İlk
Kirazlı-Yenikapı Metro Hattıyla Yenikapı'ya,
Yenikapı-Hacıosman Metro Hattıyla son durakta

Eğer daha sporisiz bir deneyim, platin ve rakibleri seviyorsanız
myprotein parkurlarını tam sizlik. "Sabit Organizing Parkurları"
taliatından QR kodlarını okutarak sizler için hazırlanmış
parkurları alabilir, yeni beyaz keyifli anlar geçirebilirsiniz.

M. K. Perker'in Fırçasından Kamusal Alanda Bir Zaman Tüneli

Eminönü-Alibeyköy Tramvay Hattı Yeşilçam filmlerinden sahnelerle donandı. Sanat panoları arasında adeta geçmişe uzanan bir zaman tüneli tasarlandı.

Sanatçı, M. K. PERKER

Röportaj:

Batikan Karakullukçu
Yeşil Alan Yapım ve
Tesisler Müdürlüğü
Tasarım ve Yenilik Şefliği - Editör

İstanbul'un kültürel zenginliğine ve sanatsal çeşitliliğine yeni bir renk katan M. K. Perker ile keyifli bir söyleşi gerçekleştirdik. Perker, T5 Eminönü-Alibeyköy Tramvay Hattı için tasarladığı Yeşilçam filmleri temalı sanat panoları ile şehrin dokusuna benzersiz bir katkı sunuyor. Bu etkileyici eserler, Türk sinemasının mirasını ve tarihini unutulmaz bir şekilde yansıtıyor.

Söyleşide Perker, sanatın kamusal alanda nasıl bir rol üstlendiğini ve şehir yaşamını nasıl zenginleştirdiğini anlattı. Yeşil İstanbul, Kamusal Alanda Sanat Şefliği'nin organize ettiği bu proje, kent sakinlerine estetik bir deneyim sunmanın yanı sıra geçmişle geleceği birleştiriyor.

Yeşilçam filmleri temasıyla tasarlanan panolar, şehirde nostalji ve modernizmi harika bir dengeyle birleştiriyor. M. K. Perker ile İstanbul'un kalbinde sanatın bu muhteşem yansımaya nasıl dokunduğunu bize anlattığı bir söyleşiyi sizin için hazırladık. Keyifli okumalar dileriz.

İBB Başkanımız Ekrem İmamoğlu ile birlikte metro çalışmalarımızı da bir artış oldu ve metrolarımızda kamusal alanda sanatla ilgili yenilikler yapılıyor. Bunlardan en dikkat çekenini aslında metro duraklarına Yeşilçam sahneleri çizme fikri oldu. Bu fikir nasıl ortaya çıktı ve bu projeyi başlatmada nereden ilham aldınız?

Sayın İmamoğlu şehrin hemen hemen her yerinde bir sanat eseriyle birlikte yeni bir dekorasyon istiyor aslında. Bu bir vizyon ve birçok önemli şehirde, yurt dışında da vadi de mevcut. Mesela ben çok uzun yıllar New York'ta yaşadım, çok iyi hatırlıyorum. Görünüp kaybolan sanat eseri bile olurdu. Mesela Harlem, ben Harlem de oturuyordum. Metro durağının yanında işte ondan yaklaşık üç yüz dört yüz metre ileride minik minik heykeller ortaya çıktı. Yılbaşı dönemi, yeni yıl heyecanı geçtikten sonra onlar kayboldu. Sonra onların yerine piyanolar geldi mesela. Piyanolar bıraktılar sağa sola. Bu, o şehirde yaşayan insanlarla birlikte hem onlara bir tatlılık, bir incelik yaratıyor hem de harika bir arka plan oluşturuyor. Şehri gezmeye gelen yabancı turistler için, yerli turistler için hem de şehirde yaşayan insanlar için. Düşünsenize şahane bir motivasyon oluyor bir insan için güne başladığı zaman bu tür sürprizlerle

uyanmak. Yani sizin yaşadığınız yeri sizin için güzelleştirmekle mükellef kişiler tatlı sürprizler yapıyor oluyorlar. Bu konu daha sonra Çağatay Hoca'ya aktarıldığında kendisi de benimle görüştü ve; "Bu metro hattının geçmiş olduğu tünelin içine ne yapabiliriz?" dedi. Şimdi tüneller daha enteresan, farklı bir yer. Çünkü şehrin güzel bölgeleri değil, transit geçme yerleri. İnsanlar onun içine girip oyalanmak için girmiyorlar. Çıkmak için giriyorlar. Bir yere daha hızlı ulaşmak için giriyorlar. Bunun daha iyi bir tecrübeye nasıl dönüştürebiliriz diye düşünürken benim aklıma tünelin formundan yola çıkarak uzun devam edilebilir, takip edilebilir bir seri işler yapma fikri geldi. Aynı zamanda tünellerin içinde nadiren yaya yolu oluyor. Bizim tünelde yaya yolu da var. Dolayısıyla orada insanlar geçerken hem oyalansınlar, hem kendilerini iyi hissetsinler, hem de güvende hissetsinler. Bütün bunları sağlamak gerekiyor. Bir şehrin sakinlerine kendisini iyi hissettirmenin en önemli yollarından bir tanesi duvarlarda vandalizm olmaması, yazı olmaması, tertemiz olması ve aynı zamanda da ışık olması. Şimdi mesela Giuliano, New York Belediye Başkanı olduğu zaman yaptığı ilk New York metrolarındaki saldırgan yazıları, metronun içinde de yani trenlerde de, metronun istasyonlarında da bunları temizlemek olmuştu. Dolayısıyla bu hemen hemen her yerde beynelmilel olarak herkesin zaten içini rahatlatacak bir görüntü olur; bir tünele girdiğiniz zaman bir sürü resmin olması. Ben bunları bir seri halinde yapalım dedim ve aklıma şöyle bir fikir geldi. Film şeridinin içine Türk sinemasından kareler kurabilirim. Yani hem benim yaptığım işler, benim çizgilerim görünsün ama aynı zamanda da ülkemizin bir başka sanat dalını da biz onore edelim yaptıklarımızda. Ve elli beş filmde hemen hemen hepimizin mutabık olacağını düşündüğüm, elli beş akılda kalıcı elli beş sahneyi farklı dönemlerden, farklı yönetmenlere ait elli beş sahneyi çizdim. Ve tünel içerisindeki bu sanat eserini oluşturmuş oldum.

Yeşilçam sineması sizin için ne ifade ediyor? Bu dönemin sanatını estetiğini neden bu kadar önemsediniz?

Tabii devam eden bir tarafı da var Yeşilçam'ın. Şimdi Hollywood gibi anlıyoruz. Türk sinema endüstrisi anlamına geliyor ama bizim anladığımız daha eski filmler. Bir nostaljik tarafı var ister istemez. Ama bunu sadece nostaljiye dayandırmamak için de zaten günümüzden filmler de seçtik ve onları da çizdim ben. Türk sineması komik dönemlerden, parasızlıktan, yokluklardan geçti ama sonunda Nuri Bilge Ceylan o altın palmiyeyi kaldırdı. Ve tabii ki bu onun bir dahi yönetmen olduğunun göstergesi ama onun yanı sıra temsil etkili sinemanın bütün bu zorlukların, yıllarca güldüğümüz, komik bulduğumuz, dalga geçtiğimiz, eksikliklerin giderilmesiyle, üzerine adımlar atarak varılmış bir nokta. Yani Kara Murat filminde Kara Murat'ın dövuştüğü adamın

kolunda saat görünüyordu. Tamamı çok komikti ama o saat göründü ve onun üzerine t konularak bugünkü günlere gelmiş oldu. Şimdi de çok iyi, ciddi yönetmenlerimiz dünya sinemasında adından söz ettirebiliyor. Dolayısıyla nostalji tarafını bir kenara bırakabiliriz ama tamamen unutamız da istemedik. O yüzden bizim kolektif hafızamızda hepimizi iyi hissettiren filmlerden de sahneler yer almış oldu.

Kamusal alandaki sanat eserlerimizin toplum üzerindeki etkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu sanat eserlerinin insanların günlük yaşamlarına nasıl bir katkıda bulunduğunu düşünüyorsunuz?

Her tür sanat eserinin farklı neticeleri oluyor. Mesela bizim yaptığımız eserin üzerinden gidersem, aslında bizden önce yani bizim referans aldığımız sinema filmlerinin insanlar üzerindeki önemi. Çünkü aslında ona dayanmış oluyoruz.

Sırtımıza ona dayamış oluyoruz. Ama genel anlamda konuşursak en başta da söylediğim gibi bir kere yaşadığımız şehrin bizim için güzel düzenlendiğini, tatlı sürprizlerin oraya konduğunu görüyoruz. Tıpkı içine girdiğimiz ve çok ilgimizi çeken bir ev düzeni düşünün. Yani nasıl döşendiğini düşünün. Orada sehpanın üzerindeki resim ve onun yanındaki bibloda raflardaki kitaplarda, kitapların arasındaki objelerde çok dikkatimizi çeker, ilgi hissettirir ve o evin sakinleri hakkında bize bir fikir verir. Aynı şekilde bir şehrin düzenlenmesi ve sanat eserlerinin de kamuya taşınması, o şehrin yerlileri hakkında ve yönetimi hakkında bize fikir verir.

İBB Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı, bir kamu kurumunda ilk kez “Kamusal Alanda Sanat Şefliği” kurulumu gerçekleştirdi. Kamusal alanda sanatın toplumsal etkisi hakkında düşüncelerinizi merak ediyoruz. Sanatın şehir yaşamına ve insanların ruh haline etkisini nasıl değerlendiriyorsunuz ve İBB'nin bu konuda çok uzun zamandır eksik kalan bir alana yönelik hizmet vermesini doğru buluyor musunuz?

Tabii ki, zaten hepimizin arzu ettiği ve içinde yaşamak istediği şehir bu tabloyla tarif ettiğiniz anlayışta bir şehirdi. İster istemez insan dünyadaki önemli şehirlerle bir kıyaslamaya gidiyor. İstanbul, çok uzun zamandır aslında kendi imkânlarıyla da veya yönetimlerin desteğiyle de dünyanın önemli kültür sanat duraklarından bir tanesi. Özel girişimlerde de öyle, uluslararası resim fuarları, müzik festivalleri, tiyatro festivalleri ve film festivalleriyle... Ama buna şehrin bütün altyapısından ve her şeyinden sorumlu olan belediyenin dâhil olması ve onun da bu alanı açması üç beş adım atılıyorsa onu on beş yirmi adım atılmış, o kadar mesafe kat edilmiş hale getiriyor haliyle. Ve tabii insan bir de büyük mutluluk duyuyor, istemiş olduğunuz yönetim istediğiniz gibi gelmiş oluyor.

Kamusal alanda sanatı yaparken karşılaştığınız zorluklar veya güzel anılarınız mevcut mu? Bu tür projelerin sürdürülebilirliği hakkında ki görüşlerinizi de almak isteriz.

Şimdi ben biziatihi tünelin içindeki duvarları çizmediğim için öyle başıma ilginç olaylar gelmedi. Çünkü buraları oturup çizdim. Daha sonra onları baskıyla transfer ettik. Çok büyük skalada büyük ölçülerdeydi. O yüzden başıma gelen ilginç bir durum olmadı. Ama hani filmleri görüp bak bana yazan, fotoğrafını çekip gönderen bir sürü insan oldu, başladığımızdan beri. Bu yüzden de tabii ki büyük bir heyecan duyuyorum ben.

Siz de çok değerli bir sanatçısınız ama ilgi alanı olmayan kişilerin adınıza çok hâkim olmayan bir sanatçısınız. Bu tramvay istasyonunda gerçekleştirdiğiniz çalışmadan sonra bilinirliğinizi ve çalışmalarınızın daha çok kişiye ulaştığını hissettiniz mi?

Tabii ki. Çünkü yapılan her çalışma bir kişi fazla bile olsa ona ulaşırsa insanın bir kişi fazla bile olsa ona ulaşırsa mutlu ediyor. Çünkü ben İstanbul'da doğdum büyüdüm. Çok İstanbulluyum ben. Yani şöyle söyleyeyim. Orada hatta tünelin içinde resimler başlarken küçük bir yazım var benim fotoğrafla birlikte oraya yerleştirilmiş olan bir yazı. Orada da aynı şeyi söyledim. Tekrar etmeye değer buluyorum. Çok İstanbul'dan kastım şu. “Yani yürümeye Fatih'te, koşmaya Üsküdar'da, denize girmeye de Beylerbeyi'nde başladım.” Ne varsa hayatla ilgili bunları ben bu şehrin içinde öğrendim. Ve bu şehri hakikaten bildiğimiz kadim şehir olmasının yanı sıra onun içinde yaşayan insanlara da çok garip tecrübeler de yaşatan bir şehir. Ve şimdi ben on yıl boyunca New York'ta yaşadım. Buradan hala Amerika'ya iş gönderiyorum ama yaşamı kendi şehrimde sürdürmek için geri geldim. Çok yakın arkadaşlarım da bir sürü insan da bilir. Röportajlarda da defalarca anlattım bunu. Çünkü hayatım için bu şehirden başka bir yer

düşünemiyorum. Dolayısıyla doğup büyüdüğüm ve benim var olmamda, kendimi ifade edecek alanı tayin etmemde ve onun içerisinde hareket etmemde büyük etkisi olan bu şehre benim de bir şey yapmam, bu şehir için benim de ter dökmüş olmam bana ayrıca bir gurur kaynağı olmuş oldu. Ne kadar kalıcı olacağım? Hani bu şehirdeki sanat eserleri gibi bilmiyorum ama bulunduğu müddet boyunca hani bu şehrin dış görüntüsünde benim de bir parmağım olması bütün borç ödemekte olmuş oldu.

Gelecek projelerinizde kamusal alanda sanata yönelik daha fazla çalışma yapmak istiyor musunuz ya da planladınız mı?

Tabii çok isterim. Şu anda tabii çok yeni bitirdiğimiz için bu konu üzerinde yeni bir çalışma veya yeni bir plan yok. Ama önümüzdeki yıllar içerisinde olursa tabii ki ben de seve seve yine çalışmaya devam ederim. Kendi yaptığım işlere gelince de işte hala çizgi roman çizmeye devam ediyorum. Geçenlerde bir sergim olmuştu. Şimdi artık onu tamamladığım için bir veya iki yıl sonra, ikinci sergi için çalışmaları şimdiden başladım. Dolayısıyla belli bir süre bir işe çalışıyorsunuz, onu tamamlayıp bitiriyorsunuz ama o süre zarfı yani o süreyi insan profesyonelleştikçe büyük giysi gibi giymeye başlıyor. Mesela bu zaman dilimi içerisinde ben hep çalışırım. Çünkü iş bittiği zaman bir boşluk kuruyor. O boşluk mutlaka başka bir şey büyükler var diyor. Dolayısıyla yeni yapıyor gibi değil de her zaman zaten yapmakta olduğum işi yapıyormuş hissiyle devam ediyorum.

Bir sonraki sayıda, kamusal alanda sanat yapıtları ve projeleri ile ilgili daha fazla ayrıntı, ilham verici fikirler ve bu konuda gerçekleştirilen çalışmaları keşfetmek için sabırsızlanıyoruz. Park Bahçe ve Yeşil Alanlar Dairesi Başkanlığı bünyesinde gerçekleşen bu projelerin, şehir yaşamına getirdiği benzersiz katkıları ve yeşil alanların sanatla buluşmasını görmek için heyecanla bekliyoruz.

Yaban İstanbul Kitap Serisi'nin
Yırtıcı Kuş Rehberi
çıktı!

QR kodu kullanarak
Yırtıcı Kuş Rehberi
kitabına ücretsiz
olarak ulaşabilirsiniz.

FETHİPAŞA SAKIZ AĞACI

Nimet Ezber Altın
Kentsel Ekolojik
Sistemler Müdürlüğü
Anadolu Yakası Tabiat Varlıklarını Koruma Şefi

Bazı şehirler vardır; insan eli değmiş, değişmiştir. Geçmişin izini bulmak zordur; her şey yenidir ve hafızasızdır. Bazı şehirler de vardır ki; insan eli değse de güzelliğinde hep bir artı değer hissedilir. İnsan beğenisinin üzerinde bir şey vardır, şehri şehir kılan... Görenler, bakanlar, yaşayanlar hissedip tarif edemedikleri bu güzellik karşısında hayretlerini gizleyemezler. İstanbul, bu kategoride geçmişin izini gururla taşıyan ve geçmiş ile şimdi arasında bağ kuran bir şehirdir. Tarih ve anılar İstanbul'un bugününde her yerde akar durur.

İstanbul'un florası da böylesi bir hafıza birikiminin içerisinde durur. İstanbul'un geçmişten bugüne ve bugünden geleceğe uzanan tarihinde, "tarihi korular, bahçeler, bostanlar" kavramı içerisinde var ettiği güzellikler, İstanbul'un şehir olarak insana öğrettiği estetiğin bir uzantısı ve bu şehrin hafızasıdır.

İstanbul'un koruları, bizleri zengin ve rengin bir coğrafyanın iklimine götürürken, bu iklimde şehrin bitki örtüsünün en nazenin, en güzel kokulu birbirinden güzel çiçeklerini, doyum-suz güzellikteki egzotik ağaçlarını nispeten korunmuş olan korularında görmek mümkün olmaktadır.

Uzun yıllar boyunca Boğaziçi kıyılarında bulunan yalılar, teraslar, Mor

Salkımlar, Erguvanlar, Sakız ağaçları, Serviler, Çınarlar ile geceleri konuşan ulu ormanlarla tam bir birlik ve sssizlikle, soylu bir uyuşma içinde beraberce yaşamaktadırlar.

Boğaziçi, 19. yüzyıldan itibaren birbirinden güzel yalılar ve sahil-saraylarla çevrilmiş, bu yalıların arkalarında ise mutlaka küçüklü büyüklü korular, köşk ve pavyonlar yer almıştır. İstanbul'a has özellikleri olan Boğaziçi yalıları, su ve yeşilin kucak kucağa olduğu, günün hemen her saatinde denizin renk değiştiren mavisi, arkasında da zengin bir yeşillik armonisi içerisinde ki sırtlar ve korular arasında bir inci dizisi gibi sıralanmıştır su kıyısına.

O dönemin tüm yalılarının arkalarında bulunan araziler, Anadolu'dan ve dünyanın değişik yerlerinden getirilen farklı türlerde ağaçlarla yeşilendirmiştir. Fethipaşa Korusu, Abraham Paşa Korusu, Cemile Sultan Korusu, Çubuklu Korusu ve daha pek çok korudaki bitki çeşitliliği de böyle meydana gelmiştir.

Yahılar, arkasındaki yamaçlarda bulunan bağ, bahçe, kışlık köşk ve müstemilatlarla genellikle dört buçuk metre yüksekliğinde üç metre eninde yapılan köprülerle bağlanıyordu. Boğaziçi yalılarının en güzel mimari

örneklerinden biri olan Fethi Ahmet Paşa Yalısı da üstü kapalı ahşap bir köprü ile arkasında bulunan geniş koruya bağlanıyordu. Sultantepe sırtlarından başlayıp, Kuzguncuk tepesinde nihayet bulan, 'Fethipaşa Korusu' halk arasında "Kuzguncuk Korusu" olarak bilinmekle birlikte tarihi kaynaklarda "Arapzade Korusu" olarak geçmektedir.

Koru ismini II. Mahmut ve I. Abdülhamid dönemlerinde valilik, elçilik ve nazırlık yapan; çok etkili bir sefir, renkli bir kişilik, sanata meraklı bir devlet adamı olan Tophane Müşiri Fethi Ahmet Paşa'dan almaktadır. Viyana'da görevli iken, ünlü Alman bestecileri Strauss ve Lanner, Ball-Racketen ve Die Osmanen Valslerini besteleyerek, Fethi Ahmet Paşa'ya ithaf etmişlerdir. Fethi Ahmet Paşa, Türk müzeciliğinin öncüsüdür. 1846'da bazı eski silâhları, arkeolojik eserleri Aya İrini Kilisesi'nde toplayarak Osmanlı'da ilk müzeyi kurmuştur. Abdülmecid'in emriyle Beykoz Paşabahçe'de bir cam ve billür fabrikası kurdurarak Türk cam sanayiinin gelişmesine, Beykoz camları ve Çeşmibülbüllerle cam sanatına büyük katkıda bulunmuştur.

1958 yılında Fethi Ahmet Paşanın varislerinden Şevket Mocan tarafından İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne devredilen koru bu tarihten sonra bir süre "Mocan Korusu" olarak da adlandırılmıştır. 1960'dan 1980'lere kadar kendi hâline terk edilmiş, içinde dolaşılmaz hâle gelmiştir. 1985-1987 yılları arasında İstanbul Büyükşehir Belediyesi Koru'yu bakıma almış, halkın kullanımına açmıştır.

1886 senesinde, Sait Paşa'nın Ahmet Fethi Paşa Korusu (Arapzâde Korusu) içinde Boğaziçi'ne hâkim, geniş ufku olan bir düzlüğünde yaptırdığı köşk, 1930 tarihinden sonra yıktırılmış, halen kalıntıları Koru içinde bulunmaktadır.

Koru içinde bulunan ve bugün restoran ve kafeterya olarak kullanılan iki tarihi köşk, binlerce acı tatlı hatıra ev sahipliği yapmıştır. Türk düşünce ve kültür hayatının önem-

li isimlerinden olan Cemil Meriç, 1948-1960 yılları arasında, buradaki beyaz zarif köşkte yaşamış gözlerini burada kaybetmiş, ünlü eserlerini burada neşretmiştir.

İstanbul koruları çoğunlukla Boğaziçi'ndeki yalıların sahil saraylarının bol ağaçlı arka bahçeleri olarak yalı sahipleri tarafından oluşturulmuştur. Fethi Ahmet Paşa yalısının arkasında konumlandırılmış olan Fethipaşa korusu da bunun örneklerindendir.

Eşsiz boğaz manzarası ve zengin bitki örtüsü Boğaziçi'nde ayrı bir önem arz eder. İçerisinde barındırdığı bitki çeşitliliği, ağaç dalları arasında gizlenen minik kuşlarıyla adeta cennetten bir köşeyi andırmaktadır. Bazı kaynaklar der ki, göğüs darlığından mustarip olan Tophane Müşiri Fethi Ahmet Paşa, sıcak yaz aylarında, yalısının arkasındaki bu korulukta dolaşarak biraz soluk almaya çalışmış. Üsküdar'ın Sakız ağaçlarının en güzel örnekleri, genciyle yaşlısıyla en çok bu Koru'da yoğunlaşmakta ve büyük boyutlara ulaşmaktadır. Sakız ağaçları Koru'nun muhtelif yerlerinde bulunsa da geniş gövde çaplarına ulaşmış olanlarının daha çok üst kesimlerde yaşadıklarını görmekteyiz.

Endamlı duruşuyla muhteşem bir ağaç olan Fethipaşa Sakızı, Koru'nun İcadiye kapısından girdiğimizde bizi karşılar. Adeta ev sahipliğini gösterircesine dallarını uzatmış, "hoş geldiniz" der gibidir. İstanbul Boğazı'na hâkim, her mevsim ayrı güzellikte olan Fethipaşa Sakız Ağacı, koruya gelen ziyaretçileri karşılama edasıyla uzun yıllardır yaşadığı Koru'nun asaletini hissettirir hepimize.

Korunun tarihine şahitlik etmiş olan ağaçlar şehrin hafızasını saklarlar gölgelerinde. Muhteşem dallarına ip takıp sallanan çocuklara eğlence karken, atıyla Koru içerisinde gezinen Paşalara soluk noktası olurdu Sakız ağacının gölgesi. Müzik nağmelerini bulbul sesleri eşliğinde dinlemenin ayrıcalığını yaşardı Yakartepe Gazinosu'na gelenler. Koru'nun serinliğinde piknik yapan mahalle halkına mutluluktan Sakız ağacı. Bisikleti ile Koru'nun dik yamaçlarında tur atan gençlerin korkuyla karışık heyecanları ile birlikte yaklaşık 224 yıllık anıları hep biriktirdi Sakız ağacı.

Fethipaşa Sakız Ağacı, geçmişten günümüze ışık tutarken, Koru'nun sahip olduğu öz kimliğine, zengin bitki örtüsüne büyük tarihi ve kültürel değer katmaktadır. Tek yapmamız gereken, içerdiği tüm büyüklü bilgeliği anlamak için görkemli sessizliğini gözlemek.

ANIT AĞAÇ
İSTANBUL

Büyükçekmece Gölü: İstanbul'un Doğal Harikası

Büyükçekmece Gölü, İstanbul'un kalbinde, Karasu Deresi'nin denize kavuştuğu muhteşem bir lagün gölüdür. Bu eşsiz göl, 70.000 metrekarelik geniş bir alanı kaplar ve Büyükçekmece ilçesi sınırları içinde yer alır. Büyükçekmece Gölü, çevresinde Tepecik, Ahmediye, Karaağaç, Çakmaklı, Alkent 2000, Bahsayış, Marmarınan ve Büyükçekmece merkezi gibi semtleri barındırır.

Doğayla İç İçe Bir Yaşamın Kapıları Açılıyor

Bu projenin amacı, yıllardır atıl durumda olan bu muhteşem alanı halka yeniden kazandırmaktır. Büyükçekmece Gölü çevresindeki 12.516.223 metrekarelik alan, İSKİ tarafından gerçekleştirilen ıslah çalışmaları sonucunda "Büyükçekmece Gölü Doğal Yaşam Parkı" adıyla sürdürü-

lebilir ve erişilebilir bir kentsel alan haline gelmektedir. Projede, mutlak koruma zonuna herhangi bir müdahale yapılmamış ve bu bölge doğal güzelliğini korumuştur. Ayrıca mutlak koruma zonunda yürüyüş ve bisiklet rotaları oluşturularak doğanın tadını çıkarmanız için harika bir fırsat sunulmuştur.

Sizin ve Ailenizin Keyif Alabileceği Bir Mekan

Büyükçekmece Gölü Doğal Yaşam Parkı, eğlence, spor ve dinlenme alanlarıyla dolu bir cennettir. Çocuklarınızın oynayabileceği oyun alanlarından, piknik yapabileceğiniz dinlenme alanlarına kadar her şey düşünülmüştür. Ayrıca 32 araçlık otopark alanı, bu güzel vadiyi ziyaret etmeyi kolaylaştıracaktır.

Doğanın İhtişamıyla Buluşun

Büyükçekmece Gölü Doğal Yaşam Parkı projesi, doğanın güzelliklerini korumayı ve vadiyi daha cazip hale getirmeyi hedefler. Sulak alanlara ve yaban hayatına uygun bitkilendirmelerle dolu bir ilk bant, alanı çekici hale getirecek tematik bitkilendirmelerle donatılmış ikinci bir bant ve çevre kirliliğini önlemeye yardımcı sınır bitkilendirmelerini içeren üçüncü bir bant düşünülmektedir.

BÜYÜKÇEKMECE GÖLÜ DOĞAL YAŞAM PARKI

DOĞA DEDEKTİFİ

Çiğdem Çakar
Yeşil Alan Yapım ve
Tesisler Müdürlüğü
Oyun ve Rekreasyon Şefi

İstanbul, sadece tarihi ve kültürel zenginlikleriyle değil, aynı zamanda doğal güzellikleriyle de ünlü bir şehir. Şehrin yeşil alanları, koruları ve doğal güzellikleri, hem yerel halkın hem de ziyaretçilerin ilgisini çekiyor. Bu doğal zenginliklerin daha fazla keşfedilmesi ve korunması amacıyla Yeşil İstanbul, İstanbul Oyun Master Planı'nı geliştirdi.

2021 yılından bu yana devam eden İstanbul Oyun Master Planı kapsamında yapılan çalışmalar, güncel veriler, analizler ve pilot projeler göz önüne alınarak, 2030 yılına kadar oynanabilir bir kent hedefi için belirlenen 5 temel hedef korunarak bu projeleri gerçekleştirmek üzere 24 strateji ve 39 eylem geliştirildi. Bu stratejilerden biri olan "Doğa-Kent İlişisini Güçlendirmek" amacıyla geliştirilen Doğa Dedektifi Projesi, doğa ile temas etmeyi, keşfetmeyi ve merak duygusunu uyandırmayı hedefliyor.

Doğa Dedektifi, İstanbul'un korularını oyunlaştırarak çocukların dışarıda daha fazla zaman geçirmesini ve doğa ile daha yakın bir ilişki kurmasını hedefliyor. Proje, çocukların yaşadıkları kentin doğasını oyunlar aracılığıyla deneyimlemelerine olanak tanıyor. Doğa Dedektifi, salıncak ve kaydıraklara alternatif olarak doğanın da bir oyun alanı olduğunu vurguluyor ve bu yolla kentte oyun kültürünü geliştirmeyi amaçlıyor.

Oyun, korulara özgü rotalardan ve her rotada tamamlanması gereken direktiflerden oluşan bir

kitapçık eşliğinde oynanıyor. Kitapçıklar, o koru ile ilişkili küçük bilgiler ve farklı oyunlar içeriyor. Her yaş grubundan kentlinin keyifle koruları keşfetmesini sağlamak için tasarlanan Doğa Dedektifi Oyunu için kitapçıklar, Yeşil İstanbul web sitesinden dijital olarak edinilebiliyor ve ayrıca her bir koruda ekolojik ve ekonomik sürdürülebilirlik kaygısıyla üretilmiş olan Doğa Dedektifi maskot kutularından basılı olarak temin edilebiliyor.

Şu an için Avrupa Yakası'nda Emirgan ve Yıldız koruları ile Sarıyer Atatürk Kent Ormanı; Anadolu Yakası'nda İdealtepe 50. Yıl, Fetihpaşa ve Küçük Çamlıca korularında 6 adet oyun rotası bulunuyor ve yaz dönemi boyunca her Cuma, bu rotalarda buluşup hep birlikte Doğa Dedektifi Oyunu'nu oynama fırsatı sunuluyor.

Yeşil İstanbul, çocuklarımızın doğayı sevmeleri ve korumaları için

harika bir fırsat sunuyor. Doğa Dedektifi, İstanbul Oyun Master Planı ile çocuklarınızı dışarıya çıkmaya, doğayı keşfetmeye ve öğrenmeye teşvik edin. Bu etkinlik, çocukların eğlenceli ve öğretici bir deneyim yaşamalarını sağlar ve aynı zamanda doğa ve çevre bilincini artırır. Unutmayın, çocuklarımızın doğayı sevmeleri ve korumaları, geleceğimiz için kritik öneme sahiptir. Bu nedenle Doğa Dedektifi İstanbul'a katılmalarını teşvik ediyoruz!

Origami

Origami, Japon kökenli bir sanattır ve kağıdın katlanarak farklı şekillerin oluşturulduğu bir el sanatıdır. Origami kelimesi, “ori” (katlamak) ve “kami” (kağıt) kelimelerinin birleşiminden gelir. Bu sanat, kağıt kullanarak hayal gücünüze dayalı olarak çeşitli nesnelerin yaratılmasını sağlar.

Origami, çocukların yaratıcılığını geliştirmelerine, sabırlarını artırmalarına ve ince motor becerilerini

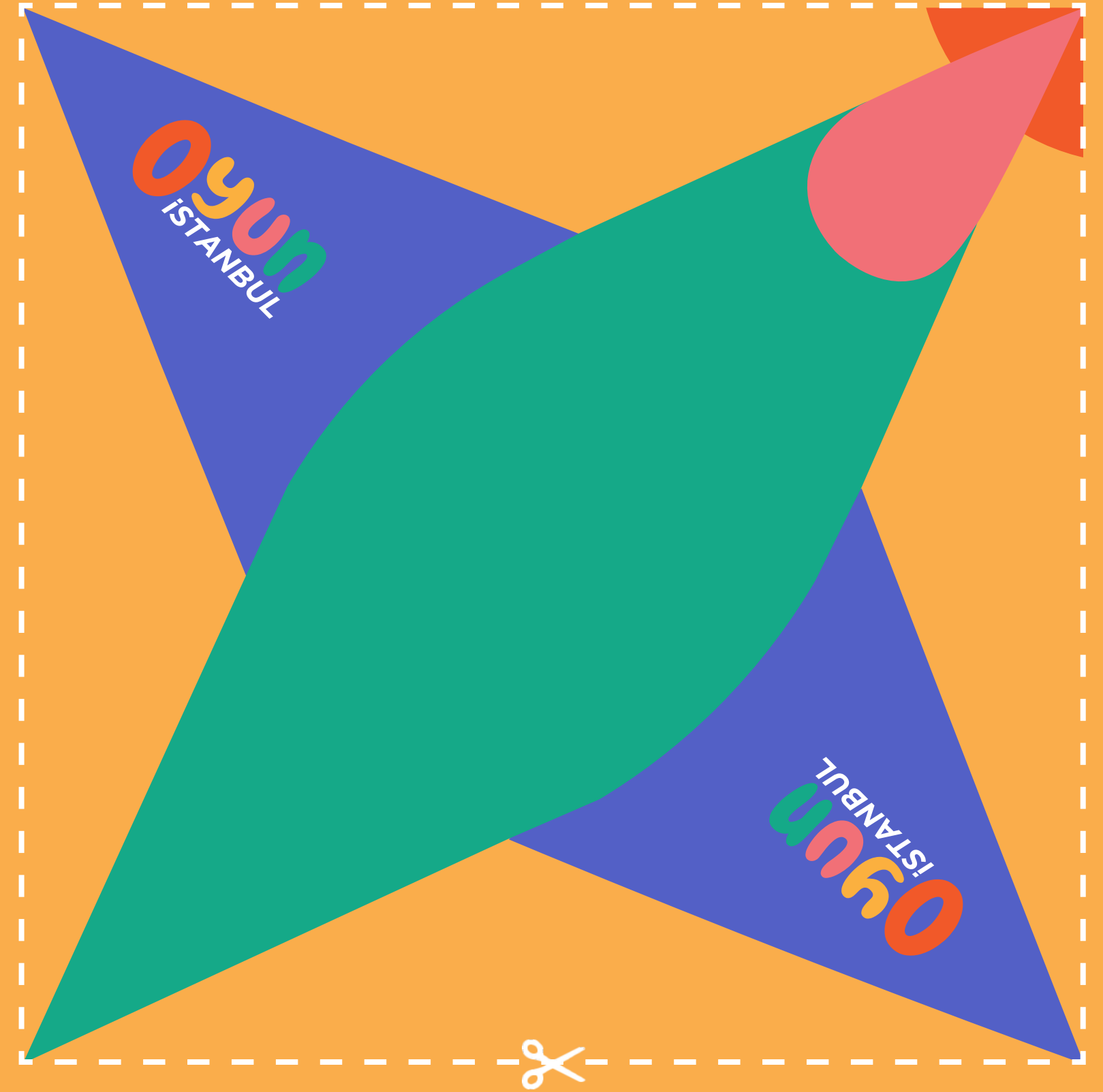
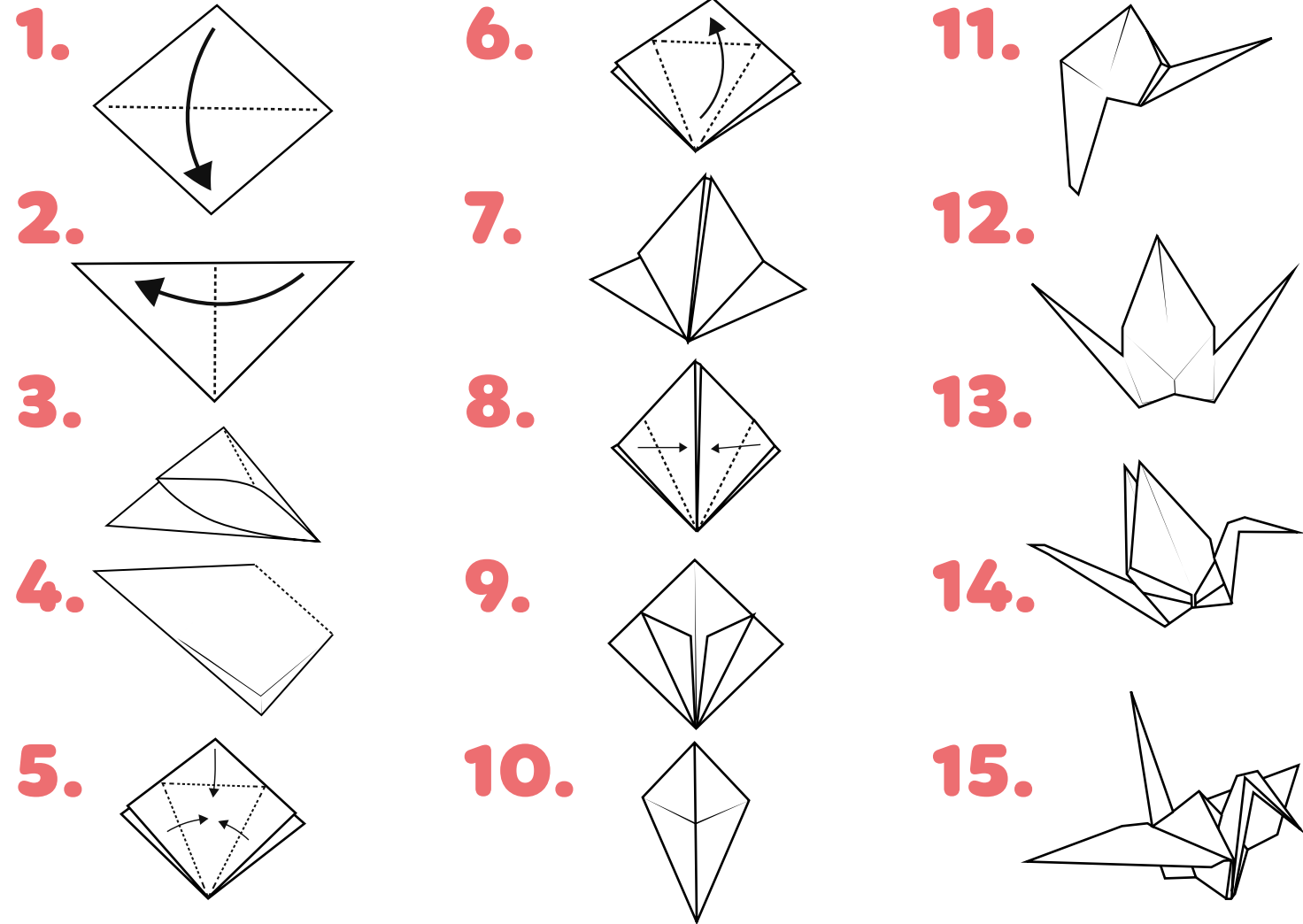
iyileştirmelerine yardımcı olur. Ayrıca çocuklara, basit bir kağıt parçasıyla ne kadar büyük bir şey yapabileceklerini gösterir.

Bir çocuğa turna kuşu origamiyi yapmayı öğretmek, onları heyecanlandırabilir. Sadece kağıt ve birkaç katlama tekniği ile güzel bir kuş oluşturmak mümkündür. Turna kuşu, Japon kültüründe zarafeti, özgürlüğü ve mutluluğu simgeler. Çocuklarınıza origamiyi öğretmek,

OYUN
İSTANBUL

onları sanata ve yaratıcılığa teşvik ederken aynı zamanda sabır ve el becerilerini geliştirmelerini sağlar. Onlara bu basit kağıt sanatını öğretmek, sadece eğlenceli bir aktivite sunmakla kalmaz, aynı zamanda düşünce yeteneklerini ve estetik anlayışlarını da geliştirir. Başlamak için renkli kağıtlar ve basit origami kitapları kullanabilirsiniz. Bu, çocuklarınızı hayal güçlerini kullanmaya ve el becerilerini geliştirmeye teşvik eden eğlenceli bir yol olacaktır.

Haydi kağıttan turna yapalım!

Merhaba arkadaşım, kağıttan turna kuşu yapmak istiyorsan işe yukarıdaki figürü beyaz çizgiler ile işaretlediğimiz noktalardan keserek başlayabilirsin.

Öncelikle bir yetişkinden yardım alarak kağıdı katlanmaya hazır bir şekilde kesmelisin. Ardından hemen yanımızdaki sayfada gösterdi-

ğimiz adımları takip ederek turna kuşunu yapmaya başlayabilirsin.

Eğer adımları anlamakta zorlanıyorsan kare kodu okutarak YouTube kanalımızda senin için hazırladığımız “Kağıttan Turna Kuşu” rehber videomuza ulaşabilirsin.

Hazırsan başlayalım!

DAHA YEŞİL BİR İSTANBUL BİRLİKTE MÜMKÜN

PARK BAHÇE VE
YEŞİL ALANLAR
DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Yesil
İSTANBUL

@ibbyesilistanbul /ibbyesilistanbul

 /ibbyesilist /ibbyesilist

 /yesil.istanbul